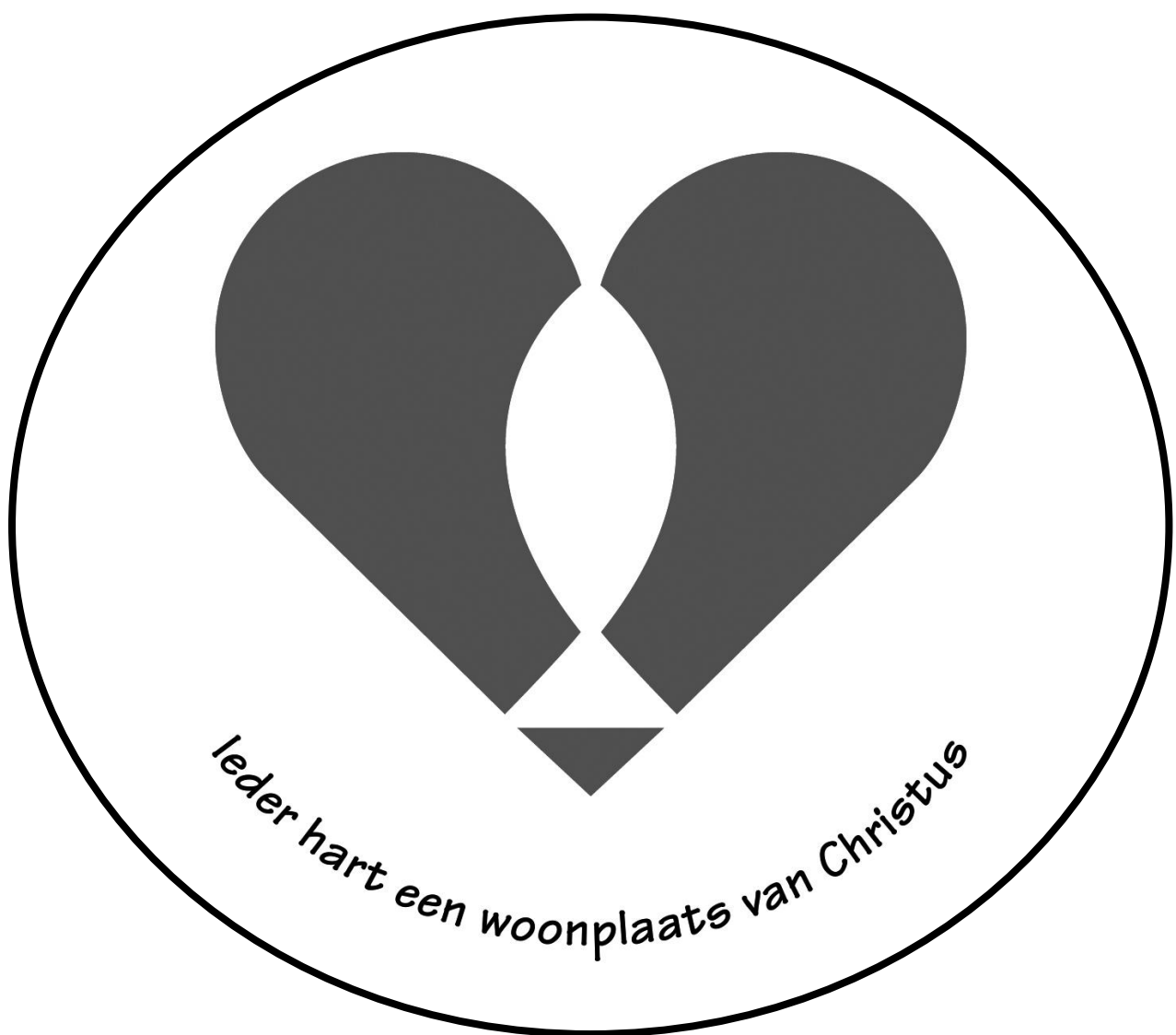

Leven met God (1)

Blok D nivo 3 : 16-18 jarigen

HANDLEIDING CATECHEET & MENTOR

Beste catecheet/mentor,

Deze map maakt deel uit van een set van vier mappen. We stellen het op prijs als de **set met de mappen aan het eind van dit blok weer ingeleverd** wordt bij degene die het materiaal voor het Kruispunt verzorgt. Op de lijst met afspraken die je aan het begin van het seizoen hebt gekregen staat vermeld wie dat is. Mocht je deze lijst kwijt zijn schiet dan even een lid van de oudercommissie aan. Het materiaal voor het Kruispunt wordt namelijk verzorgt door de oudercommissie.

Het is toegestaan bladen uit deze map te halen. Vermeld hieronder welke bladen je verwijderd hebt zodat we over twee jaar wanneer we opnieuw gebruik hopen te maken van deze map de map eenvoudig weer aan kunnen vullen.

De volgende pagina's werden verwijderd uit deze map voor eigen gebruik:

Inhoudsopgave

Achtergrondinformatie over dit blok	4
De memorisatieteksten tijdens dit blok	4
Korte inhoud van dit blok	5
Achtergrondinformatie per avond.....	6
Opzet per avond	7
Avond 1 Vaders wil is wet.....	8
Achtergrondinformatie	8
Lesopzet	10
Werkbladen	17
Avond 2 Jezus heeft de wet vervuld.....	21
Achtergrondinformatie	21
Lesopzet	25
Werkbladen	30
Avond 3 Amazing grace.....	33
Achtergrondinformatie	33
Lesopzet	38
Werkbladen	43
Avond 4 De wet van de Geest	47
Achtergrondinformatie	47
Lesopzet	50
Werkbladen	56
Avond 5 Een hart vol van Hem!.....	60
Achtergrondinformatie	60
Lesopzet	62
Werkbladen	68
Avond 6 Een radicale keuze	71
Achtergrondinformatie	71
Lesopzet	73
Werkbladen	79
Avond 7 Rust, vrijheid en samen-zijn	83
Achtergrondinformatie	83
Lesopzet	92
Werkbladen	98
Avond 8 Gelovig omgaan met gezag.....	103
Achtergrondinformatie	103
Lesopzet	106
Werkbladen	110

Achtergrondinformatie over dit blok

In dit blok gaan we het thema behandelen:

Samen leven met God (1)

- In dit blok zal het gaan over de inleiding op de wet en de eerste 5 geboden.
In de catechismus gaat het om de zondagen 34-39.
- Als achtergrondmateriaal voor je eigen voorbereiding zou je naast het door ons aangeleverde materiaal ook het volgende kunnen gebruiken:
- alle catechese methoden behandelen deze stof. Kijk eens hoe men het daar aanpakt.
(naast ‘Ik geloof’ hebben we als commissie ook exemplaren aangeschaft van de twee nieuwe methoden die recent in onze kring in gebruik zijn genomen: follow-up en geloven.nu)
 - Je kunt ook de volgende boeken gebruiken:
 - Egbert Brink Het Woord Vooraf hfst 23
 (methode voor belijdeniscatechese)
 - J.I. Packer Groeien in Christus Novapres
 (deel 4 De Tien Geboden)
 - C. Bijl Uit dankbaarheid leven
 (Over Catechismus znd 34-52)
 - M.R. van der Berg Gij geheel anders
 - J. Douma De Tien geboden I en II

Verder is er natuurlijk ook van alles te vinden op internet.

De memorisatieteksten tijdens dit blok

week	tekst:
1	Johannes 14:21
2	Matteüs 22:37-39
3	Exodus 20: 1-17 (de tien geboden)
4	Zondag 34 vraag en antwoord 95
5	Psalm 19: 8
6	Romeinen 10: 17
7	Spreeken 18: 10
8	Matteüs 11:28-30
9	Efeziërs 6: 1 en 4

PS Sla je een week over, sla dan ook die tekst over en neem die dan evt. in de uitloopweek alsnog.

Korte inhoud van dit blok

In deze module gaan we beginnen met de behandeling van de 10 geboden. Maar eerst wijden we een paar lessen aan de plaats van de wet in het leven van de gelovige. In het eerste nivo (12-14 jr) blijven we dicht bij de Bijbeltekst. In nivo 2 (14-16 jr) gaan we dieper op de zaken in en betrekken we ook de catechismus erbij. Op het derde nivo (16-18 jr) tenslotte wordt er verder op ingegaan op concrete ethische keuzes die de jongeren zelf maken.

les	nivo 1 (12-14 jr)	nivo 2 (14-16 jr)	nivo 3 (16-18 jr)
1	De wet is goed voor je! Dankbaarheid over de wet, psalm 119, spreuken 1/3	inleiding hoe sta jij tgv de wet de functies van de wet: zonde kennis/ nieuw leven in liefde	De wet en de Vader - gebruiksaanwijzing bij de schepping - wet ten goede - bevrijdend
2	Het gaat om je hart! Het gaat of liefhebben niet om regels Kern van de wet; Matt 22/ Matt 19 de rijke jongeling	Genade en wetticisme Waarom leef je zoals God het wil: om gered te worden, of omdat je gered bent?	De wet en Jezus (1) - vervulling - de wet lezen via Jezus
3	Eerst gered dan de wet Tijddlijn, Israel eerst bevrijd daarna de wet, Ex 20, verbond als huwelijk, Wet en de doop	De wet maakt je vrij De wet is er om je vrij te maken. Dit komt ook steeds terug bij de volgende geboden.	De wet en Jezus (2) Genade en bevrijding
4	Laat niets tussen jou en Mij in komen te staan Eerste gebod: Elia op de Karmel, geen dingen tussen jou en God	1^e gebod Alleen God is God. Toepassing: verslaving HC znd 34	De wet en de Geest vruchten van de Geest
5	Dien Mij zoals ik dat heb gezegd Plaatjes kiezen over het beeld van God, Ex 32; gouden kalf, eigenschappen van God	2^e gebod Dien God zoals Hij bedoelde. Toepassing: magie/occultisme HC znd 35	1^e gebod het lege hart > wat vult jouw hart
6	Gebruik mijn naam eerbiedig Namen in de bijbel zeggen veel over de persoon, de naam Jahweh, hoe gebruik je Gods naam eerbiedig, Ex 3	3^e gebod toepassing: vloeken / getuigen HC znd 36/37	1^e gebod God dienen met je hele hart navolging
7	Maak van Mijn dag een feestdag De 3 doelen van de Sabbat	4^e gebod toepassing: de zondag HC znd 38	4^e gebod rust, bevrijding, samenkomen bij God
8	Ik geef je je ouders Kenmerken van ouders: Eli, Job, Hannah Wat zijn goede ouders	5^e gebod toepassing: je ouders HC znd 39	5^e gebod omgaan met gezag

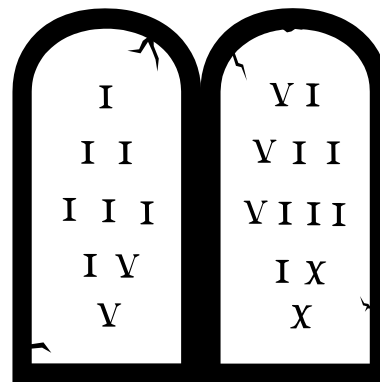

Achtergrondinformatie per avond

NIVO 3: 16-18 jaar

Inleiding

Dit blok gaan we beginnen met de behandeling van de tien geboden. Dan gaat dus over ons hele leven als christen voor God en de naaste. Voordat we met de behandeling van de geboden beginnen besteden we eerst 3 avonden aan een algemene inleiding op de wet.

Je kunt op twee manieren over de wet spreken:

- vanuit de genade

- * eerst gered, dan de wet
- * leven naar Gods wet is geen betaling van de verlossing, ook geen betaling achteraf
- * het is de Geest, die de wet in het hart van de gelovige schrijft
- * je verdient niks met het houden van de wet, Jezus heeft alles al verdient.
- * het leven volgens de wet is een genadegeschenk van Christus
- * God is je Vader, niet je baas

- vanuit een wetticistisch schema

- * als jij je best doet zal God je zegenen
- * je leeft naar de geboden om gered te worden
- * je houdt de wet omdat je bang bent je verlossing kwijt te raken
- * je leeft vanuit een moeten

Het is ongelofelijk belangrijk om bij de behandeling van de geboden steeds duidelijk te maken dat we vanuit de genade bezig zijn. Het accent zal moeten vallen op het feit dat het nieuwe bevrijde leven naar Gods wil, een leven is dat Hij in ons wil werken door zijn Geest.

We hebben er voor gekozen in nivo 1 vooral onze insteek te nemen in het behandelen van de stof vanuit concrete bijbelverhalen.

Zorg dat je zelf goed in je hoofd hebt zitten wat in de Catechismus over dit onderwerp zegt:

- zondag 23-24 Rechtvaardiging alleen uit geloof, niet op basis van je goede daden
- zondag 32-33 De noodzaak van een christelijk leven; bekering
- zondag 34-44 De tien geboden

Verdere literatuurtips vindt je op bladzijde 4.

Opzet per avond

Op de volgende bladzijden vind je per avond:

- de leerdoelen
- de lesopzet
- benodigde materialen
- suggesties voor liederen enz.
- ruimte voor evaluatie

de leerdoelen

Probeer per avond in de gaten te houden of je inderdaad de leerdoelen haalt. Mis je bepaalde doelen, of vind je dat andere te hoog gegrepen zijn, noteer dat dan voor de evaluatie.

lesopzet

In dit onderdeel vind je de verschillende lesonderdelen min of meer uitgewerkt. Daarbij is ook een tijdschema aangegeven.

Vind je dat de leerdoelen op een andere manier beter gerealiseerd kunnen worden, heb je leuke alternatieve werkvormen, wil je de tijd liever wat anders indelen? Voel je vrij om die veranderingen aan te brengen. Noteer veranderingen wel op het evaluatieformulier, zodat we er voor een volgende keer onze winst mee kunnen doen.

Soms zal de tijd misschien te krap zijn bemeten. Beslis dan zelf welke onderdelen je inkort of misschien kunt laten vallen.

benodigde materialen

Check van tevoren of de benodigde materialen aanwezig zijn. Kom je dingen tekort, of wil je iets extra's aanschaffen, neem dan even contact op met meneer Bolhuis.

suggesties voor liederen enz

Per avond worden wat suggesties gedaan voor liederen, die je kunt laten zingen. Verder worden wat relevante gedeelten uit de bijbel en de belijdenisgeschriften genoemd. Vind je zelf nog andere liederen of leesgedeelten, geef dat dan even door op het evaluatieformulier.

ruimte voor evaluatie

Het is de bedoeling dat deze methode elke twee jaar beter wordt. Dat kan alleen als jullie je ervaringen, nieuwe ideeën, suggesties enz willen delen.

Tip: vul na elke les even het evaluatieformulier in. Na afsluiting van het blok kun je dan je ideeën, verbeteringen, enz gemakkelijk inbrengen.

Avond 1 Vaders wil is wet

Achtergrondinformatie

Inleiding

De komende 4 lessen kijken we wat het voor het omgaan met Gods wil betekent dat God de Vader onze Schepper is, dat God de Zoon onze Verlosser is, en dat de Heilige Geest onze vernieuwer is.

In deze les willen we dus vooral laten zien en ervaren dat Gods wet aansluit bij Gods goede schepping, en daarom bevrijdend is voor ons leven.

Wat opmerkingen bij Psalm 19

- Hou steeds in de gaten dat het woord 'wet' in de bijbel (vert. van Thora) niet alleen naar de 10 geboden verwijst. Thora betekent onderwijzing; richtlijn, gebod. Het kan verwijzen naar de eerste 5 boeken van Mozes, maar ook naar heel Gods Woord.

- Psalm 119 is ook een lofdicht op Gods wet

- Psalm 19 bestaat duidelijk uit twee delen. Vers 1-7 bezingt de heerlijkheid van God in de natuur. Psalm 8-15 looft Gods wet. Het is goed om erover na te denken waarom de dichter deze twee gedeelten in deze psalm laat samengaan.

- Het is wel aardig om artikel 2 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis naast deze psalm te leggen: we kennen God uit zijn schepping; en nog beter uit zijn Woord.

- Enthousiasme over de fascinerend mooie natuur zullen de meeste jongeren wel herkennen.

Een nog groter enthousiasme over Gods woord en wet zullen ze misschien moeilijker herkennen. Toch maakte God bij zijn goede schepping een wet, die past als de gebruiksaanwijzing bij een apparaat> het leven wordt pas echt geleefd zoals het bedoeld is als we leven naar Gods wet.

de wet ons ten goede

Keer op keer benadrukt de Bijbel dat God zijn geboden heeft gegeven voor ons welzijn. (zie b.v. Deut.5:33; 4:40; 5:13; 10:13). God heeft deze wereld geschapen en je kunt zijn wetten zien als de enige passende gebruiksaanwijzing voor het leven in die wereld.

Maar soms ervaren wij Gods geboden helemaal niet als fijn, en soms denken we dat ze helemaal niet goed zijn voor ons. Het is goed om je dan te realiseren dat dat het gevolg is van de verleiding van satan, en van onze zondige aard. Vanaf het paradijs praat satan ons aan dat Gods geboden ons in onze vrijheid beknotten en ons in onze ontwikkeling belemmeren (zie Gen.3:1-6). Maar als we naar satan luisteren, en zijn beloftes volgen dan breken we met de Here, die de enige bron van geluk is.

Wie leert leven naar Gods geboden zal ook gaan ervaren dat deze geboden ons niet belemmeren, maar ons juist echte vrijheid geven. Luister maar naar Jacobus: "Maar wie zich verdiept in de volmaakte wet die bevrijding geeft, en dat blijft doen, wie niet vergeet wat hij hoort, maar het in praktijkbrengt- die zal gelukkig zijn in wat hij doet." (Jac 1:25, vgl 2:12)

de wet maakt vrij

Heel veel mensen zijn bang zijn bang dat geloof in God een opoffering van je vrijheid is. Het tegenovergestelde is waar. Geloven in God maakt je vrij. Je wordt een vis in het water. Alle andere dingen waar je jezelf in verliest maken je onvrij.

Een paar bijbelteksten:

- Romeinen 6: 17 Maar God zij gedankt: u was slaven van de zonde, maar nu gehoorzaamt u van ganser harte de leer waaraan u zich hebt toevertrouwd,
- Johannes 8: 34 Jezus antwoordde: 'Waarachtig, ik verzeker u: iedereen die zondigt is een slaaf van de zonde. 35 Nu blijft een slaaf niet voor eeuwig in huis, maar de Zoon blijft wel voor eeuwig. 36 Dus wanneer de Zoon u vrij zal maken, zult u werkelijk vrij zijn.

Dit principe van vrijheid die het dienen van God meebrengt is ook één van de motieven in de Exodus. God zegt: Ik zal jullie redden en bevrijden uit de slavernij en uit de macht van de farao ZODAT JULLIE MIJN VOLK KUNNEN ZIJN, IK ZAL JULLIE BEVRIJDEN ZODAT IK JULLIE TOT EEN GOD KAN ZIJN. Het volk wordt bevrijd uit Egypte om God te kunnen dienen.

Exodus is een boek over de grote bevrijding waar de mensen telkens weer aan herinnerd moesten worden:

Ik ben de Here uw God die u bevrijd heeft uit Egypte, uit de slavernij. Telkens weer moest het volk dit horen:

Denk niet dat dat hele verhaal over de uittocht uit Egypte alleen maar geschiedenis is waar wij verder niks mee te maken hebben. In dit boek worden fundamentele principes uiteengezet over geloven en leven in Gods wereld.

Aan het begin van de geschiedenis die God met zijn volk aangaat staat de grote bevrijding. God maakt op een indrukwekkende manier duidelijk dat alles in het leven draait om die ene grote vraag 'wie er gediend wordt'. God maakt op een indrukwekkende manier duidelijk dat we alleen door Hem te dienen tot onze bestemming komen, en dat het dienen van Hem altijd te maken heeft met bevrijding.

Bevrijding. Vrij zijn. Daar heeft de wereld van vandaag zo z'n eigen gedachten over. Je bent vrij wanneer je je eigen baas bent. Je bent vrij wanneer je je eigen keuzes maakt. Je bent vrij, wanneer je je van niks en niemand wat aan hoeft te trekken. Vrijheid, blijheid. Wie maakt me wat? Wil je echt leven? Wil je van het leven genieten? Zorg dan dat je vrij bent. Dat je je niet laat bevoogden door wie of wat dan ook. Zorg dan, dat je in elk geval niet naar één of andere kerk gaat waar ze je vertellen wat wel en niet mag. Een God die wat te zeggen heeft over mijn leven de gedachte alleen al.

Vrijheid voor de moderne mens, dat is 'Geen God geen meester'. Vrij van elke beperking om je eigen keuzes te kunnen maken.

Maar het boek Exodus maakt duidelijk dat zo'n vrijheid niet bestaat. De moderne opvatting van vrijheid is een leugen. Je dient altijd iets of iemand. Of je dient God als de Heer van je leven, of er is iets dat voor God in de plaats komt. Er is géén alternatief. Of je bent in positieve zin 'slaaf' – van God, of je bent slaaf van iets of iemand anders.

Er zijn veel voorbeelden te bedenken van slavernij:

-niet alleen alcohol, drugs, seks ...

-maar ook: waardering van andere mensen, m'n auto, m'n carrière, m'n baan, prikkels en kicks etc.

Alles waar ik niet zonder kan, alles wat een verlengstuk van mezelf is geworden, het zal m'n leven inperken en m'n blik vernauwen. Alleen overgave aan God maakt me echt vrij om tot m'n bestemming te komen. In het liefhebben van God en m'n naaste kom ik erachter waar ik voor gemaakt ben als mens. Elke andere overgave maakt me onvrij, doet afbreuk aan mijn mens-zijn, ook al ervaar ik een schijn van vrijheid.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze krijgen helder wat hun motivatie is om de wet te houden.
- Ze kunnen een relatie aangeven tussen God de Vader en de wet.
- Ze weten dat God als Schepper weet wat goed is, en dat het daarom bevrijdend is je aan zijn geboden te houden.

Hart

- Ze raken meer gemotiveerd om naar Gods wil te leven, omdat ze begrijpen dat dat goed en bevrijdend is.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje Hoe kom je aan ideeën voor het mentorkwartiertje: - uitwisselen met andere mentoren - zelf bedenken - zie de handleiding van blok A pag I 3-4 of het stuk 'Kort overzicht van onze aanpak' Blijf bedenken: het gaat erom aan te sluiten bij hun leefwereld en hun beleving. Voor deze les een suggestie: Hernieuwde kennismaking: Op tafel liggen allerlei foto's. Pak eerst een foto die je aanspreekt en vertel aan de hand van de foto iets over jezelf. Doe hetzelfde daarna allemaal voor je rechterbuurman –vrouw.	
19.15	Uitleg inhoud dit blok, verwachtingen peilen Dit blok en het volgende gaan over de Wet. Dan gaat het er dus over: hoe leef je als christen. In dit blok gaan we eerst kijken hoe God de Vader de wet bedoeld heeft; hoe Jezus de wet vervuld heeft, en hoe de Geest de wet in ons hart wil schrijven. Daarbij is de vraag steeds: wat betekent dat nu voor ons leven. Daarna gaan we een aantal geboden uitdiepen. Schrijf op het bord of op een flap: <i>Gods wil/wet en ons leven</i> Met dat onderwerp gaan we dus de komende maanden aan de gang. Wat willen ze daarover leren? Laat ze in groepjes van twee over die vraag nadenken, en op gele	

	briefje concrete vragen of onderwerpen opschrijven waar ze meer over willen leren. Laat ze ze opplakken; en vraag 2 jongeren ze te rubriceren. Bewaar dit en gebruik het bij de volgende lessen: wat willen ze leren? In welke les komt dat terug? Wat moet ik dus in ieder geval goed behandelen? Beloof dat je zo nu en dan deze lijst weer naar voren zal halen om te kijken wat er inmiddels al naar voren gekomen is. In deze eerste les gaan we het hebben over de wet en God de Vader.	
19.25	waarom de wet? We beginnen deze les met een vraag: wat motiveert je om de wet te houden? Laat ze dit eerst voor zichzelf beantwoorden en even kort opschrijven. Maak dan een rondje waarin iedereen vertelt wat hij heeft opgeschreven. Inventariseer de antwoorden puntsgewijs op het bord. Is het omdat het moet? Of omdat ze het willen? Of omdat het goed is? Praat hier kort over door, en geef aan dat één van de bedoelingen van dit blok is om nog meer/echt gemotiveerd te raken om naar Gods wil te leven. Vertel evt. iets over je eigen motivatie, en de ontwikkeling die je daarin hebt doorgemaakt.	
19.30	Vader, Zoon en Geest en de wet. Schrijf op het bord: - Vader-schepping - Zoon- verlossing - Heilige Geest- vernieuwing Inleiding: De wet is hoe God wil dat we leven. God is onze schepper, verlosser en vernieuwer (HC znd 8 v/a 24). Wat betekent dat mbt de wet dat a. de Vader onze Schepper is, b. de Zoon ons verlost, c. de Geest ons vernieuwd? (Laat ze bij elk punt wat suggesties naar voren brengen) Leg nu uit dat we dat de komende weken uit gaan werken: - les 1: wat betekent het dat de Vader als Schepper ons zijn wet geeft. - les 2 en 3: wat betekent de verlossing door Jezus voor hoe wij de wet zien - les 4: wat betekent het werk van de Heilige Geest voor ons leven naar Gods wil (Zit je krap in je tijd vertel dan alleen kort wat we de volgende lessen gaan doen)	

19.35	Bijbelstudie: Psalm 19. Lees samen psalm 19. Laat ze in groepjes van drie even nadenken over de volgende vragen (ook op werkblad): - De psalm valt in twee delen uiteen. Welke twee, en waar gaan die over? - Wat hebben deze twee delen met elkaar te maken en wat zegt dat over Gods wet? - Wat vind je van de manier waarop Psalm 19 over Gods wet praat? Bespreek de antwoorden. Laat duidelijk naar voren komen dat God die deze wereld, en die ons geschapen heeft, ook precies weet wat goed voor ons is. Zijn wet is als het ware de gebruiksaanwijzing voor een goed leven. Gebruik evt. de volgende voorbeelden: - iemand heeft een computerprogramma ontworpen en jullie willen dat programma gaan gebruiken. Dan moet er eerst uitgelegd worden hoe het werkt, hoe je het moet gebruiken, wat je wel en wat je niet moet doen. Wat doe je dan? Dan vraag je aan de maker hoe het werkt, en dan luister je daarnaar en doe je zoals hij het zegt. Want hij heeft het gemaakt, dus hij weet het beste hoe het werkt en wat het beste is voor het programma. Of - Neem zelf een onbekend, ingewikkeld apparaat mee. Vertel dat je wil dat zij dat apparaat gaan gebruiken, laat hen ermee stoeien wat je ermee moet, hoe het werkt enz. Als het goed is lukt dit niet... Vraag één iemand uit de groep om uit te leggen hoe het apparaat werkt. Als het goed is, komt diegene er niet uit en kan die dat niet vertellen. Vraag hen wat ze moeten doen om erachter te komen hoe het werkt. (=> vragen aan degene van wie het is, hoe het werkt.) Waarom? (=> omdat het van diegene is en die wel moet weten hoe het werkt.) Leg uit wat het apparaat is en hoe het werkt. Sluit af door vers 14 en 15 nog eens te lezen. - laat ze hun ogen sluiten en handen vouwen, en vraag ze om het voor zichzelf mee te bidden als je deze verzen nog één keer langzaam en duidelijk voorleest. of - zing samen dit gebed (Psalm19:6) (Er bestaat ook een melodie voor de onberijmde verzen)	
-------	--	--

19.45	Grasduinen in spreuken (Dit onderdeel alleen als je tijd genoeg hebt, anders kun je beter gelijk doorgaan naar het volgende onderdeel) Leven zoals God het wil is wijs, want het past bij het goede leven zoals God het bedoeld heeft. Je eigen weg gaan is dwaas, want het lijkt misschien aantrekkelijk, maar uiteindelijk is het slecht voor jezelf en voor de ander. Het boek Spreuken staat vol met spreuken die dat illustreren. Geef ze een aantal minuten de tijd om in tweetallen in het boek spreuken uitspraken te vinden die dat laten zien. Laat ze één spreuk uitkiezen die hun aanspreekt. Maak een rondje waarbij ieder duo de spreuk voorleest, die zij gekozen hebben.									
19.50	De wet is goed en maakt je vrij Start met de vraag: Maakt de wet je vrij of beperkt de wet je vrijheid? Leg uit dat mensen vrijheid vaak zien als ‘precies doen wat je zelf wilt’, dan is de wet beperkend. De bijbel leert: je bent vrij als je leeft zoals je bedoeld bent, en dat is precies wat de wet je leert. Gebruik als illustratie evt.: - een vis in het water (Het water is niet beperkend, maar geeft juist vrijheid ; Maar het is satan die zegt: dat is toch niet vrij: kom op spring op de kant) - een paraglider (juist het je houden aan de luchtstromen en aërodynamica maakt je vrij, anders stort je neer) In groepjes van 2 vullen ze het schema in dat op het werkblad staat. (evt. kun je ook de verschillende onderdelen verdelen, zodat ieder groepje maar één van de rijen invult. Bij de nabespreking kan ieder dan alle vakjes invullen. <table><tr><th>Gods regel</th><th>hoe merk je dat dit je vrij maakt?</th></tr><tr><td>* Ik wil dat ik de allerbelangrijkste bent in jouw leven (1e gebod)</td><td></td></tr><tr><td>* Geef gul van wat je hebt aan hen die het nodig hebben. (8^e gebod)</td><td></td></tr><tr><td>* sex hoort in een relatie, waarin je elkaar publiek eeuwig trouw beloofd hebt.</td><td></td></tr></table>	Gods regel	hoe merk je dat dit je vrij maakt?	* Ik wil dat ik de allerbelangrijkste bent in jouw leven (1 ^e gebod)		* Geef gul van wat je hebt aan hen die het nodig hebben. (8 ^e gebod)		* sex hoort in een relatie, waarin je elkaar publiek eeuwig trouw beloofd hebt.		
Gods regel	hoe merk je dat dit je vrij maakt?									
* Ik wil dat ik de allerbelangrijkste bent in jouw leven (1 ^e gebod)										
* Geef gul van wat je hebt aan hen die het nodig hebben. (8 ^e gebod)										
* sex hoort in een relatie, waarin je elkaar publiek eeuwig trouw beloofd hebt.										

	(7 ^e gebod)		
	* roddel niet over een ander (9 ^e gebod)		
	* Neem elke week een rustdag, en gebruik die om extra aandacht aan de Heer en het dienen van Hem te geven. (4 ^e gebod)		
	* Wees tevreden met wat je hebt, en wees niet jaloers op een ander (10 ^e gebod)		
20.00	Prestatie Dit blok gaan we als prestatie een enquête maken en afnemen. We gaan met de hele groep een enquête maken en iedereen moet bij minimaal 3 mensen die enquête afnemen. De enquête gaat over drie ethische onderwerpen. M.a.w. over drie onderwerpen die te maken hebben met je levensstijl als christen. De enquêtes worden verzameld en de resultaten worden gepresenteerd tijdens een kerkdienst of op een speciaal daarvoor belegde avond en ook in het kerkblad. Deze prestatie houdt dus in: - een enquête maken - de enquête houden - de resultaten verwerken in een presentatie (Op papier, en in powerpoint) Inventariseer alvast even of ze er verder nog ideeën bij hebben.		
20.15	Huiswerk - memorisatiekaartje uitdelen. Leg het belang van memoriseren uit. (liefst aan de hand van je eigen ervaringen) en stimuleer ze om elke week 1 tekst+ de verwijzing uit hun hoofd te leren. Beloof dat je hetzelfde ook zult doen. - stimuleer ze om gebruik te maken van het bijbelleesrooster - voor de volgende keer kiest iedereen 3 onderwerpen uit voor de enquête. De onderwerpen die het vaakst naar voren komen zullen gekozen worden. sluiting Schrijf op het bord: - Loven		

	- Vergeving vragen - Hulp vragen Laat ze bij alle drie wat voorbedepunten noemen. Ga voor in gebed, of verdeel de punten en laat meer mensen voorgaan in gebed.	
voor de volgende keer.	- tekst memoriseren - drie onderwerpen kiezen - Het bijbellesrooster: * Matteüs 5:17-20 De Here Jezus tilt de wet naar een hoger nivo. Hij vervult de wet. Dat betekent: hij geeft aan wat de werkelijke betekenis is van Gods geboden (de volle' betekenis). Hij heeft bovendien volmaakt deze wet in praktijk gebracht, dat is ook een aspect van zijn 'wetsvervulling'. * Matteüs 5:21-26 De Here Jezus en het zesde gebod * Matteüs 5:27-32 De Here Jezus en het zevende gebod * Matteüs 5:43-48 De Here Jezus en het liefdegebod * Johannes 13:34-35 Liefhebben zoals Jezus zelf had liefgehad: dat hoort bij de vervulling van de wet in het nieuwe testament. * Romeinen 13:8-10 Hier staat het letterlijk: Liefde is de vervulling van Gods wet. * 1 Johannes 2:3-11 Ook in dit gedeelte weer een grote nadruk op liefde als hét gebod van Christus. In het licht van dit gebod moeten we als Gods andere geboden proberen te begrijpen.	

c. benodigde materialen

- evt. iets voor mentorkwartiertje
- flaps , stiften, geeltjes
- evt een apparaat + gebruiksaanwijzing als visualisatie
- memorisatiekaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 19; Ps 119: 1-3; Gz 156, Gz 157; LB 473

bijbelgedeelten: Psalm 19, Spr. 1: 1-9

belijdenis: NGB art 14 en 24; HC znd 8

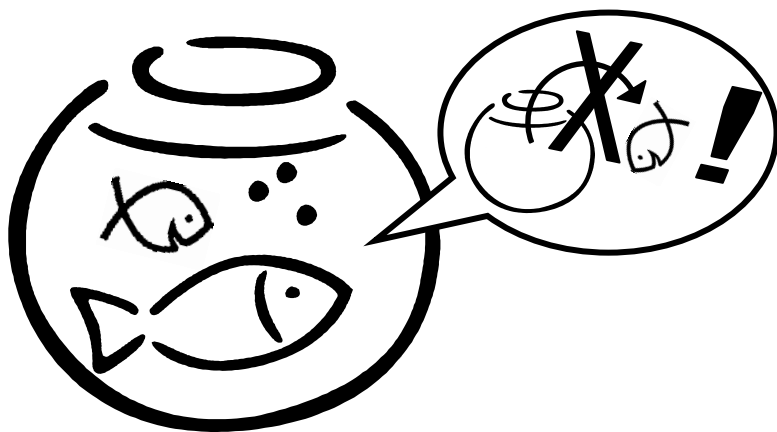
e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze krijgen helder wat hun motivatie is om de wet te houden.				
	Ze kunnen een relatie aangeven tussen God de Vader en de wet.				
	Ze weten dat God als Schepper weet wat goed is, en dat het daarom bevrijdend is je aan zijn geboden te houden.				
	Ze raken meer gemotiveerd om naar Gods wil te leven, omdat ze begrijpen dat dat goed en bevrijdend is.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Vaders wil is wet

blok D - nivo 3 - avond 1

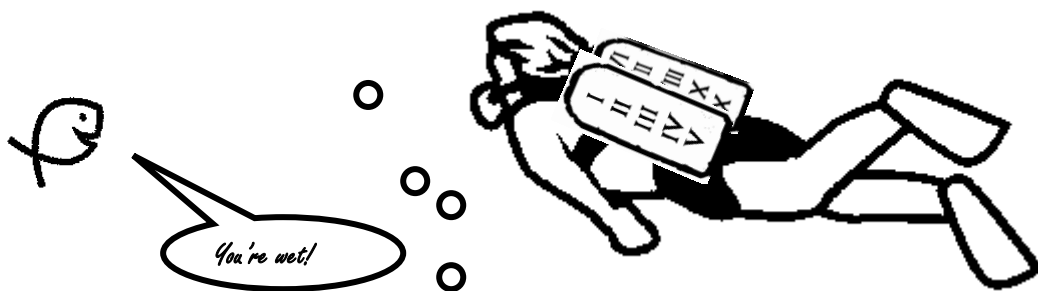
Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Introductie onderwerp, verwachtingen peilen
19.25	Waarom de wet?
19.30	Vader, Zoon en Geest en de wet.
19.35	Bijbelstudie Psalm 19
19.45	Grasduinen in spreuken
19.50	De wet is goed en maakt je vrij
20.00	Uitleg eindpresentatie: enquête
20.10	Huiswerk en sluiting

Bijbelstudie Psalm 19

De psalm valt in twee delen uiteen. Welke twee, en waar gaan die over?

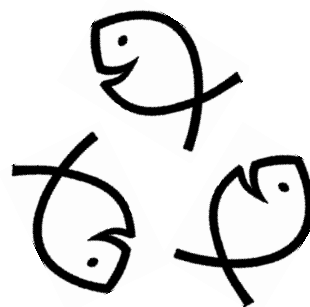
Wat hebben deze twee delen met elkaar te maken en wat zegt dat over Gods wet? Wat vind je van de manier waarop Psalm 19 over Gods wet praat?

het leven - het leven - het leven - het leven - het leven

De wet is goed en maakt je vrij

Maakt de wet je vrij of beperkt de wet je vrijheid?

Gods regel	Hoe merk je dat dit je vrij maakt?
<i>Ik wil dat ik de allerbelangrijkste ben in jouw leven (1^e gebod)</i>	
<i>Geef gul van wat je hebt aan hen die het nodig hebben (8^e gebod).</i>	
<i>Sex hoort in een relatie, waarin je elkaar publiek eeuwig trouw beloofd hebt (7^e gebod).</i>	
<i>Roddel niet over een ander (9^e gebod).</i>	
<i>Neem elke week een rustdag, en gebruik die om extra aandacht aan de Heer en het dienen van Hem te geven (4^e gebod).</i>	
<i>Wees tevreden met wat je hebt, en wees niet jaloers op een ander (10^e gebod).</i>	

Aantekeningen:

Huiswerk

Uitgedeelde memorisatietekst

Voor de volgende keer kiest iedereen 3 onderwerpen uit voor de enquête.

Bijbelleesrooster

Matteus 5:17-20

De Here Jezus tilt de wet naar een hoger nivo. Hij vervult de wet. Dat betekent: hij geeft aan wat de werkelijke betekenis is van Gods geboden (de 'volle' betekenis). Hij heeft bovendien volmaakt deze wet in praktijk gebracht, dat is ook een aspect van zijn 'wetsvervulling'.

Matteüs 5:21-26

De Here Jezus en het zesde gebod

Matteüs 5:27-32

De Here Jezus en het zevende gebod

Matteüs 5:43-48

De Here Jezus en het liefdegebod

Johannes 13:34-35

Liefhebben zoals Jezus zelf had liefgehad: dat hoort bij de vervulling van de wet in het nieuwe testament.

Romeinen 13:8-10

Hier staat het letterlijk: Liefde is de vervulling van Gods wet.

1 Johannes 2:3-11

Ook in dit gedeelte weer een grote nadruk op liefde als hét gebod van Christus. In het licht van dit gebod moeten we als Gods andere geboden proberen te begrijpen.

Avond 2 Jezus heeft de wet vervuld

Achtergrondinformatie

Inleiding

Ging het de vorige les over God de Vader die ons geschapen heeft en de wet. Deze en de volgende keer gaat het over God de Zoon, die ons verlost heeft, en de wet. De bedoeling is om de jongeren te laten inzien en ervaren dat je Jezus moet kennen en geloven om de wet van God te begrijpen. In deze les gaat het erover dat Jezus de wet vervuld heeft, en wat dat betekent. De volgende les gaat het over het verschil tussen wetticisme en leven uit genade.

Jezus en de wet

In Matteus 5 zegt Jezus het volgende: Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen.

Dat 'tot vervulling brengen' betekent 3 dingen:

1. Jezus komt doen wat is aangekondigd (zie b.v. Lukas 24:25-27)
2. Jezus komt de geboden volkomen houden (zie b.v. Johannes 15:10)
3. Jezus komt de diepere betekenis van de geboden laten zien (zie b.v. Mat 5: 21-23)

Dit betekent dat je de geboden niet goed kunt begrijpen als je Jezus niet kent. Een paar voorbeelden:

a. wel eens iemand gedood?

Het kan zijn dat je er van overtuigd bent nog nooit tegen het gebod "u zult niet doodslaan" gezondigd te hebben. In dat geval is het goed om te luisteren naar wat Jezus zegt in Mat.5:21-22.

Wat Jezus ons leert is dat we niet klaar zijn als we letterlijk niet doden. Alles wat gericht is tegen de naaste is een overtreding van dit gebod. Ook dit gebod is pas vervuld als we de naaste echt liefhebben als onszelf.

Wie verder leest in Matteus 5 zal zien dat Jezus, ook verschillende andere geboden op deze radicale manier uitlegt. Zie b.v. 5: 27-32 (U zult niet echtbreken) en 5: 33-37 (niet liegen).

b. de offerwetten

Je vindt in het Oude Testament heel veel geboden over het brengen van offers. Dagelijks moesten er dieren gedood en geofferd worden in de tempel. Waarom doen we dat nu niet meer? Omdat Jezus deze wetten vervuld heeft. Al die offers lieten zien dat er bloed moest vloeien om het weer goed te maken tussen God en de mens. Toen Jezus als hét Offerlam (Johannes 1: 19) zijn offer bracht, door aan het kruis te sterven, vervulde Hij al die offers uit het oude testament. (zie verder Hebr. 9 en 10).

c. schaduw -werkelijkheid

Wat voor de offers geldt, geldt voor verschillende andere wetten in het oude testament: die wetten waren als het ware plaatjes die vooruit wezen naar Jezus.

Toen Jezus zelf er was, waren die plaatjes niet meer nodig.

Zo zegt Paulus in Kolosenzen 2: 16-17: Laat niemand u iets voorschrijven op het gebied van eten en drinken of het vieren van feestdagen, nieuwemaan en sabbat. Dit alles is slechts een schaduw van wat komt – de werkelijkheid is Christus.

Wat opmerkingen bij de voorbeelden uit de les

- poster 1

“U zult niet doodslaan” ; teksten: Mt 5:21-22

De verzen uit Mat.5 zijn een voorbeeld van hoe Jezus in de bergrede de diepte van de geboden laat zien. Je zou kunnen denken dat je door nooit iemand te doden dit gebod hebt gehouden. Maar dan laat Jezus zien dat de liefde voor de naaste de kern van dit gebod is, en dat alles wat daar tegen zondigt, ook tegen dit gebod zondigt.

Zo wordt duidelijk dat wij nooit zelf de geboden kunnen houden en een verlosser nodig hebben. Verder leren we dat we door zijn Geest nu dit gebod in al zijn radicaliteit in ons leven kunnen willen toepassen, en niet tevreden kunnen zijn als we ons uiterlijk wel aan dit gebod houden.

- poster 2 “Pesach vieren” ; teksten: Ex.12: 14-15 en 21-24; 1 Kor 5:7-8

Dit is een voorbeeld van een aantal voorschriften mbt het pesachfeest. Wij vieren dit feest niet meer in deze vorm, omdat Jezus dit feest vervuld heeft, en ons de diepere betekenis van de bevrijding uit Egypte en van dit feest heeft getoond.

Hoe passen we dit gedeelte van de wet vandaag toe? Allereerst door onze bevrijding bij Jezus te zoeken en te weten dat we zonder Hem ten dode zijn opgeschreven. Vervolgens door ook in ons leven alles te laten passen bij die bevrijding: het zuurdeeg weg, betekent dan: alles wat met zonde te maken heeft opruimen. Verder heeft Jezus tijdens het pesachfeest het Avondmaal ingesteld. Het Avondmaal is dus in zekere zin de opvolger van het pesachfeest.

- poster 3. “Geen rente vragen” tekst: Leviticus 25: 36-38

Uit de tekst blijkt dat geld lenen in die tijd alleen gebeurde als je tot armoede verviel. Rente vragen was daarom een vorm van uitbuiten van de armen. In plaats van echt te willen helpen, probeer je jezelf te verrijken.

Onze maatschappij zit anders in elkaar. Daarom is het niet goed om het verbod op het vragen van rente klakkeloos over te plaatsen naar vandaag. Maar het principe erachter heeft ons nog wel degelijk iets te vertellen.

- poster 4 “Oog om oog, tand om tand” teksten: Deuteronomium 19: 16-21; Matteüs 5: 38-39

Het gaat in Deuteronomium 19 om wetten voor de rechters. Tot die tijd was er vooral sprake van bloedwraak door de familie. Daarbij was de vergelding soms veel groter dan de oorspronkelijke misdaad. In de tijd van Mozes komt de rechtspraak bij de rechters te liggen, en wordt de vergelding eerlijker.

In de bergrede leert Jezus zijn discipelen dat ze zichzelf niet moeten wreken. De wetten van vergelding, die voor de overheid gelden, gelden niet binnen zijn Koninkrijk. Omdat Jezus ook ons niet naar onze daden vergeldt, zijn wij ook niet op vergelding uit.

- poster 5 “De tienden geven” teksten: Leviticus 27:30-32; Maleachi 3:8 ; 2 Kor. 9:7

In het Oude Testament werd van Gods volk gevraagd om een tiende deel van de aanwas van hun bezit aan de Here en zijn dienst af te staan. Veel evangelische kerken zeggen op basis daarvan dat ook vandaag gelovigen 10% van hun inkomen aan de kerk moeten geven. Toch is het opvallend dat we die regel in het Nieuwe testament niet vinden. Eigenlijk is het NT radicaler: alles wat je bezit moet je gebruiken om Jezus mee te dienen (Luk 14,33). Nu we Jezus hebben leren kennen hebben we ook nog veel meer redenen om gul te geven. Maar het NT behandelt ons als volwassenen: we mogen zelf beslissen hoe en hoeveel we geven. Kunnen we dat aan?

De wet in het NT

Hoewel we als christenen niet onder de wet leven maar onder de genade, zijn er bijbelse argumenten om de wet nog steeds heel serieus te nemen:

- Christus heeft de wet niet afgeschaft maar vervuld (Mat 5:17)
- Overall in het nieuwe testament duiken – direct of indirect - de tien geboden op als richtlijn voor onze levensheiliging. Ook bij het leven door de Geest hoort blijkbaar het luisteren naar de geboden. Vergelijk bijv. Rom 1:18-32, Romeinen 13: 8-10, Galaten 5:13-26, Kolossenzen 3, Efeze 4:17-32, Ef 6:1-20 etc.
- De wet weerspiegelt Gods karakter (Rom 2:20 en 7:20)

Wat doen wij vandaag met Mozes' wet? Globaal kunnen we zeggen:

- de morele waarden in de wet van Mozes blijven van kracht, we zien hierin Gods karakter (eerbied voor het leven, zorg voor het zwakke en kwetsbare, gelijkheid, de heiligheid van het huwelijk, eerbied voor je ouders etc.) De 10 geboden zijn een hele goede richtlijn. Duiken direct en indirect overall op in het NT.
- De wetten (bijv. mbt rein en onrein) die Israëls afgezonderde positie t.o.v. de volken symboliseerden zijn vervuld. De Here Jezus gaf een aanzet in Matt. 15:1 ev, in het visioen van Petrus (Hand. 10) wordt dit helemaal duidelijk. Zie ook Kol. 2:16 ev.
- Wetten die specifiek betrekking hadden op het beloofde land zijn niet meer rechtstreeks van kracht.
- Wetten die vooruitwezen naar Christus' werk zijn vervuld. Bijvoorbeeld de offerdienst, de tabernakel/tempeldienst, de rituele wassingen en reinigingen, het pascha etc. Zie hiervoor de brief aan de Hebreeënen, vooral hoofdstukken 8, 9 en 10.

Ook de 10 geboden moeten we in het licht van het NT interpreteren. Voorbeeld:

Toen sprak God deze woorden:

‘Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd.

Joh 8:36 Dus wanneer de Zoon u vrij zal maken, zult u werkelijk vrij zijn.

1) Vereer naast mij geen andere goden.

hebzucht is afgoderij (Kolossenzen 3)

2) Maak geen beeld van God

Christus is het beeld van de onzichtbare God (Kolossenzen 2). *Maak in je gedachten nooit een beeld van God buiten Christus om*

3) Misbruik de naam van de HEER, uw God, niet

Christus leert ons bidden: Laat Uw naam geheiligd worden

4) Houd de sabbat in ere, het is een heilige dag. Enz.

Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven. > echte rust vinden we door geloof in Christus

5) Toon eerbied voor uw vader en uw moeder.

Wie meer van zijn vader of moeder houdt dan van mij, is mij niet waard, > liefde voor de Here Jezus gaat hier boven uit (Matt 10:37)

6) Pleeg geen moord.

Heb uw vijanden lief

7) Pleeg geen overspel.

En een man moet zijn vrouw geven wat haar toekomt, evenals een vrouw haar man. (1 Kor 7)

8) Steel niet.

De rijken moeten ... rijk zijn aan goede daden, vrijgevig, en bereid om te delen. (1 Tim 6)

9) Leg over een ander geen vals getuigenis af.

Spreek geen kwaad van elkaar (Jak 4:11)

10) Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort.'

Zonde begint niet pas bij ons gedrag maar begint in onze verlangens, in ons hart

Daarom zei de Here Jezus: Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand.

Hoe meer wij God liefhebben met alles wat in ons is, des te minder ruimte is er voor verkeerde verlangens.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- Ze weten wat het betekent dat Jezus de wet vervuld
- Ze kunnen de drie betekenissen van vervullen uitleggen en er voorbeelden bij geven.
- Ze kunnen aangeven wat dit voor henzelf betekent.

Hart

- Ze groeien in zondebesef, en in het geloof dat Jezus die zonden wil vergeven.
- Ze raken sterker gemotiveerd om naar Gods wil te leven

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugblik en introductie Zeg uit je hoofd de memorisatietekst op, en vraag wie van hen je dat na doet. Vraag ook naar hun ervaringen met het bijbelleesrooster. Geef een korte samenvatting van de les van vorige week: Leven naar Gods wet is leven als een vis in het water, want God weet als schepper wat goed voor ons is. Leg uit dat we nu en de volgende les het gaan hebben over: wat betekent het voor ons omgaan met de wet van God, dat we de Here Jezus kennen. Hang een poster op. Midden in de poster staat: “Jezus en ons leven met Gods wet” Laat ze erover nadenken wat het voor hun omgang met Gods wet betekent dat ze Jezus kennen. Wie iets weet mag het met stift op de poster schrijven. (werk met twee stiften zodat er steeds twee mensen tegelijk schrijven)	
19.25	Bijbelstudie n.a.v. Mat. 5:17. Lees samen Mat.5: 17-19 Jezus zegt hier dat Hij is gekomen om de wet tot vervulling te brengen. Je kunt de wet van God daarom nooit goed begrijpen als je Jezus niet ken, en niet begrijpt wat Hij is komen doen. We gaan samen bestuderen wat het betekent dat Jezus de wet tot vervulling is komen brengen. Op het werkblad staat het volgende schema:	

	<table><tr><th colspan="2">Jezus komt de wet vervullen: (Mat 5:17-19)</th></tr><tr><td>1) Hij komt doen wat is aangekondigd.</td><td></td></tr><tr><td>2) Hij komt de geboden volkomen houden</td><td></td></tr><tr><td>3) Hij komt de echte betekenis van de geboden laten zien.</td><td></td></tr></table> Daaronder staan de volgende tekstverwijzingen: Lukas 24:44 ; Johannes 15:10; Johannes 19: 28; Romeinen 13:10; Kolossenzen 2:16-17. Verdeel de groep in groepjes van 3 en laat ze de 5 teksten opzoeken en in de tabel op de goede plaats invullen. Loop het resultaat langs en vraag of het duidelijk is.	Jezus komt de wet vervullen: (Mat 5:17-19)		1) Hij komt doen wat is aangekondigd.		2) Hij komt de geboden volkomen houden		3) Hij komt de echte betekenis van de geboden laten zien.		
Jezus komt de wet vervullen: (Mat 5:17-19)										
1) Hij komt doen wat is aangekondigd.										
2) Hij komt de geboden volkomen houden										
3) Hij komt de echte betekenis van de geboden laten zien.										
19.35	uitwerking voor enkele geboden. We gaan nu van verschillende wetten kijken wat het betekent dat Jezus deze vervuld heeft. Er liggen 5 posters, met de volgende teksten - poster 1 “U zult niet doodslaan” teksten: Mt 5:21-22 vragen: * wat zegt dit gebod op het eerste gezicht * wat leert Jezus je? * wat betekent dat voor jou verhouding met Jezus? - poster 2 “Pesach vieren” teksten: Ex.12: 14-15 en 21-24; 1 Kor 5:7-8 vragen: * wat vierden de Israëlieten? * hoe vieren wij hetzelfde? * Wat betekent: ‘wij moeten elke dat Pesach vieren - poster 3. “Geen rente vragen” tekst: Leviticus 25: 36-38 vragen: * wat wordt hier precies geboden en verboden? * islamische banken vragen geen rente; zouden christelijke banken dat eigenlijk ook niet moeten doen? * wat betekent dit gebod voor ons. - poster 4 “ Oog om oog, tand om tand” teksten: Deuteonmium 19: 16-21; Matteüs 5: 38-39									

	vragen: * Wat is de bedoeling van Deut. 19:16-21? * Hoe zou vandaag die bedoeling in de praktijk gebracht moeten worden? Door wie? * Wat leer je van Jezus voorbeeld mbt 'oog om oog'? * Wat vraagt Jezus in Matteüs 5 van ons? - poster 5 "De tienden geven" teksten: Leviticus 27:30-32; Maleachi 3:8 ; 2 Kor. 9:7 vragen: * Wat was de bedoeling van het geven van de tienden? * Wordt in het nieuwe testament ook van de gelovigen gevraagd dat ze 10% weggeven aan de dienst van de Here? * Wat is er door Jezus'komst veranderd? Laat de jongeren door het lokaal lopen en 1 van de posters uitzoeken, en die bespreken met de mensen, die ook die poster kiezen. Zijn ze voor hun gevoel uitgepraat dan mogen ze naar een andere groep. Je kunt er ook voor kiezen om per poster een bepaalde tijd op te geven hoe lang ze er mee bezig kunnen. Daarna wisselen ze. Dit tot ze alle posters gehad hebben. Maak een rondje waarbij iedereen kort vertelt wat hij/zij heeft geleerd, en welke vragen er zijn blijven liggen. Bespreek dit samen na. Maak steeds duidelijk dat je geboden niet klakkeloos moet toepassen, maar dat je altijd moet vragen: a. Wat betekende het gebod toen b. Hoe heeft Jezus dit gebod vervuld c. Wat betekent dit gebod nu voor ons.	
19.55	Sluit af met de vraag of ze nu ook anders tegen de wet aan zijn gaan kijken? En op welke manier dan? Laat ze proberen kort samen te vatten wat Jezus betekent voor ons omgaan met de wet.	
20.00	Prestatie: Iedereen heeft nagedacht over ethische onderwerpen. Laat iedereen vertellen wat hij/zij heeft bedacht. Schrijf dit ergens op en laat de groep vandaag 3 onderwerpen uitkiezen die ze interessant vinden om te onderzoeken in de gemeente. Verdeel de groep in 3 groepen. Geef elke groep één ethisch onderwerp dat is uitgekozen mee. En laat ze thuis samen of alleen onderzoeken wat er gezegd wordt over dit onderwerp. Verschillende standpunten zoeken en uitzoeken hoe er over gedacht wordt door verschillende mensen. Dit kan in boeken, op internet, in tijdschriften enz. Wat ze ervan weten nemen ze volgende keer mee.	

20.15	Huiswerk opgeven - iets over het etische onderwerp opzoeken - memorisatiekaartjes uitdelen - deel de 'genade-wetticisme test' uit en geef ze de opdracht, die voor de volgende keer in te vullen. sluiting Pak de drie betekenissen van vervulling erbij, en laat ze bij elk van die punten een paar gebedspunten formuleren.	
huiswerk	Huiswerk: - tekst memoriseren - informatie verzamelen over onderwerp v.d. presentatie - de 'genade-wetticisme-test' invullen - Het bijbellesrooster: De bergrede wordt wel eens de 'wet' van de Here Jezus genoemd. Hieronder een aantal gedeelten om elke dag bij stil te staan. * Matteüs 5:1-12 De zgn. zaligsprekingen. De Here Jezus legde heel veel nadruk op wat leeft in je hart. * Matteüs 6:1-4 Als het goed is doe je je goede werken niet om op te vallen maar uit liefde voor God. * Matteüs 6:19-24 Je kunt niet van twee walletjes eten. Jezus vraagt: ga je helemaal voor God ... of niet. * Matteüs 6:25-34 Ga voor Gods Koninkrijk, dan komt de rest vanzelf wel. * Matteüs 7:1-5 Maak je meer zorgen om je eigen zonden dan om de zonden van een ander. * Matteüs 7:13-14 De Here Jezus gehoorzamen: het is soms een smalle weg, maar het brengt je bij Gods Koninkrijk. Matteüs 7:21-23 * Hoe je leeft mag niet in strijd zijn met wat je gelooft.	

c. benodigde materialen

- poster en stiften
- 5 posters (van tevoren schrijven) met 5 geboden
- memorisatiekaartjes
- de 'wetticisme of genade-test'

d. suggesties

zingen: Ps 40:3 ; Gz 63; Gz 69; Gz 91; Gz 163, Gz 164

bijbelgedeelten: Mat.5:17-21; Kol.2:16-3:4; Hebreeën 8 en 9

belijdenis: NGB art 25

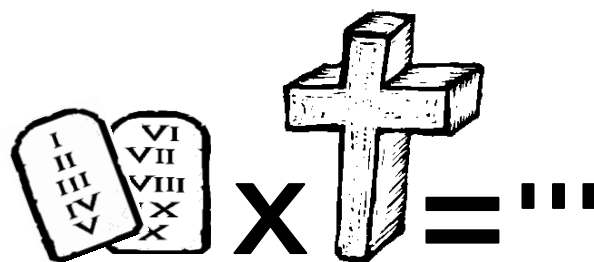
e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze weten wat het betekent dat Jezus de wet vervuld				
	Ze kunnen de drie betekenissen van vervullen uitleggen en er voorbeelden bij geven.				
	Ze kunnen aangeven wat dit voor henzelf betekent.				
	Ze groeien in zondebesef, en in het geloof dat Jezus die zonden wil vergeven.				
	Ze raken sterker gemotiveerd om naar Gods wil te leven				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Jezus heeft de wet vervuld

blok D - nivo 3 - avond 2

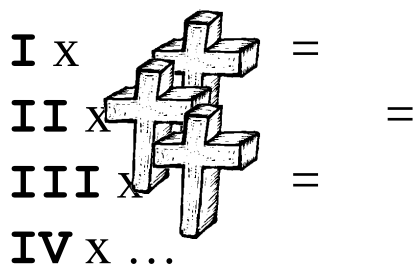
Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Terugblik en intro
19.25	Bijbelstudie Matteus 5: 17-19
19.35	Uitwerking voor enkele geboden
19.55	Kijk op de wet
20.00	Presentatie
20.10	Huiswerk en sluiting

Bijbelstudie Matteus 5: 17-19

Jezus komt de wet vervullen	tekst
1) Hij komt doen wat is aangekondigd.	
2) Hij komt de geboden volkomen houden	
3) Hij komt de echte betekenis van de geboden laten zien.	

tafel van kruis

Lukas 24:44 ; Johannes 15:10;
Johannes 19: 28; Romeinen 13:10;
Kolossenzen 2:16-17.

Aantekeningen:

Huiswerk

Uitgedeelde memorisatietekst

Info over ethisch onderwerp
zoeken voor de enquête

Genade-wetticisme test maken

Bijbelleesrooster

De bergrede wordt wel eens de 'wet' van de Here Jezus genoemd.
Hieronder een aantal gedeelten om elke dag bij stil te staan.

Matteüs 5:1-12

De zgn. zaligsprekingen. De Here Jezus legde heel veel nadruk op wat leeft in je hart.

Matteüs 6:1-4

Als het goed is doe je je goede werken niet om op te vallen maar uit liefde voor God.

Matteüs 6:19-24

Je kunt niet van twee walletjes eten. Jezus vraagt: ga je helemaal voor God ... of niet.

Matteüs 6:25-34

Ga voor Gods Koninkrijk, dan komt de rest vanzelf wel.

Matteüs 7:1-5

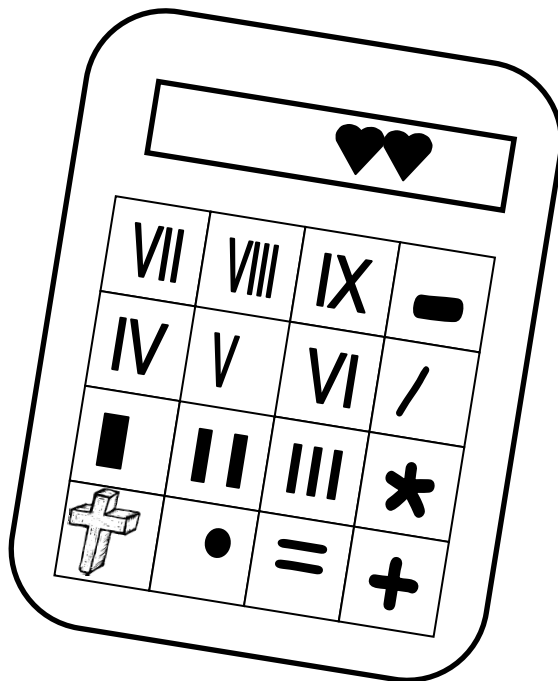
Maak je meer zorgen om je eigen zonden dan om de zonden van een ander.

Matteüs 7:13-14

De Here Jezus gehoorzamen: het is soms een smalle weg, maar het brengt je bij Gods Koninkrijk.

Matteüs 7:21-23

Hoe je leeft mag niet in strijd zijn met wat je gelooft.

Avond 3 Amazing grace

Achtergrondinformatie

Inleiding

Wie de wet door Jezus leert zien in z'n diepte en breedte, die gaat beseffen dat we uit onszelf onmogelijk de wet kunnen houden. Het is pure genade dat we behouden worden. De wet is geen heilsweg. We worden uit pure genade behouden. Maar de wet is wel levensnorm: de norm voor een nieuw leven dat op grond van Gods genade door de Geest geleefd mag worden.

Fragmenten uit 'Gelukkig Gereformeerd' pag 17 ev

Alle religies op de wereld willen antwoord geven op de ene vraag: wat moet jij doen om gelukkig/gered/door God geaccepteerd te worden? Om gered te worden moet je je aan allerlei geboden houden, zegt de ene godsdienst. Een andere zegt: je moet je plichten trouw vervullen. Een derde zegt dat je gelukkig wordt als je maar de juiste meditatietechnieken gebruikt.

Maar de kern van de bijbelse boodschap is anders: het gaat er niet om wat jij doet, het gaat erom wat Hij, Jezus, voor jou gedaan heeft.

En daarbij gaat het niet alleen over de vergeving van onze zonden. Er zijn velen – en ik moet erkennen dat ik vroeger ook wel zo gepreekt heb – die zeggen: 'Oké, Jezus is voor jouw zonden gestorven, maar dat zal dan nog wel eerst moeten blijken in jouw leven!' Of: 'Je bent pas goed gereformeerd als je...' en dan volgt een hele rij zaken die je zou moeten doen of moeten laten. Maar dat is niet terecht. Het geschenk dat God geeft is niet alleen de vergeving van onze zonden. Nee, uiteindelijk is dat geschenk een nieuw leven in en met Jezus. Ook het nieuwe leven, ook de goede daden, zijn het resultaat van zijn werk in ons leven.

Dat we het heil niet zelf kunnen verdienen is bij de meeste gereformeerden wel doorgedrongen, maar soms lijkt het er toch op dat we een betaling achteraf wel gepast vinden: God heeft iets voor mij gedaan, dan moet ik natuurlijk wel iets terugdoen. Maar dat kan niet, want God doet je alles cadeau. Stel je eens voor dat iemand die heel veel van je houdt jou een prachtig cadeau geeft. Hoe zou het dan op hem of haar overkomen als jij in reactie daarop je portemonnee trekt en vraagt: hoeveel krijg je van me?

Een van de grootste successen van de duivel is dat hij kans ziet om mensen zelfs Gods genade als iets vanzelfsprekends te laten ervaren. 'Genade? O ja, natuurlijk!' Maar er is helemaal niets 'natuurlijks' aan Gods genade.

Het volgende verhaal kan dat illustreren:

Er was eens een alleenstaande vader. Zijn vrouw was overleden en hij had één kind, Chris, een jongetje van vijf jaar oud. Dat jongetje betekende alles voor hem! Hij hield van hem met heel zijn hart. Op een dag zat Chris op de stoep voor z'n huis te kleuren met stoepkrijt. Op een gegeven moment kwam er een grote, wat onguur uitziende kerel aanlopen: het hoofd kaalgeschoren, in leer gekleed. Wat er precies gebeurde is niet helemaal duidelijk. Struikelde hij over Peter? Kreeg hij misschien vlekken op zijn kleren? Of ergerde hij zich zo maar aan dat kleine kind? Waarom hij het deed, zal wel nooit iemand weten, maar toen het jongetje voor z'n voeten kwam, verkocht hij hem een enorme schop. Daarna nog één, die Chris' hoofd raakte. Hij raakte hem zo hard,

dat je zijn nek hoorde breken. En het is ongelooflijk, maar daarna vervolgde de kerel zijn weg naar huis, alsof er niets gebeurd was.

Toen de vader naar buiten kwam gerend en zijn zoontje dood op de stoep vond, brak zijn hart en stortte zijn wereld in. Kort daarna kwam de buurman aangerend. Hij had alles zien gebeuren en had zelfs de dader herkend en wist waar hij woonde. Dat vertelde hij aan de getroffen vader.

Wat deed toen die vader? Hij kon verschillende dingen doen. Hij kon een mes of een honkbalknuppel pakken, de dader opzoeken en al z'n woede koelen op die kerel. Wie zou er geen begrip hebben voor zo'n wanhopige reactie? Maar hij koos niet voor wraak.

Hij kon naar de politie gaan en alles wat hij te horen had gekregen doorgeven, zodat de dader kon worden opgepakt. Dan zou hij ook later bij de rechtszaak aanwezig kunnen zijn en een zware straf tegen de dader horen uitspreken. Dat zou een keuze voor gerechtigheid zijn geweest. Maar ook daarvoor koos hij niet.

De vader deed het volgende: hij ging wel naar het huis van de dader, maar zonder wapens. Hij trof hem aan in een uitgewoond en armoedig pand en hij ging met de dader in gesprek. Wat er precies besproken is weet niemand, maar het draaide erop uit dat de vader hem alles vergaf. Hij ging zelfs nog verder: hij trok zich het lot aan van die gewelddadige, asociale man die zo van zijn omgeving vervreemd was, en hij bood de man aan bij hem in huis te komen wonen. Een tijd later benoemde hij hem zelfs tot zijn erfgenaam in plaats van zijn vermoorde zoontje.

Ik weet het, het is een volkomen abnormaal verhaal. Ik heb nogal eens meegemaakt dat de mensen aan wie ik het vertelde ongelovig en zelfs wat smalend begonnen te lachen. Ja, een mooi verhaal, maar zoiets doet een normaal mens toch niet!

Maar dan vraag ik: Besef je wel, dat de dood van Gods enige Zoon jouw persoonlijke schuld is, en dat het jouw zonden waren, die Hem 'doodschopten'? En besef je wel dat Hij jou dat allemaal wil vergeven? Dat Hij jou zelfs als zijn eigen kind in huis heeft genomen en je uiteindelijk tot zijn erfgenaam heeft gemaakt?

Kijk, dat is genade! En wie dat vanzelfsprekend vindt of daar niet van onder de indruk raakt, die heeft er echt helemaal niets van begrepen.

Dit verhaal staat natuurlijk niet zo in de Bijbel, maar soortgelijke vreemde verhalen vind je er wel:

- Er staat een verhaal in van een zoon die niets vervelender vond dan thuis bij zijn vader wonen. Hij ging er vandoor, joeg ver van huis het geld van zijn vader erdoor, en dacht alleen maar aan zichzelf. Pas toen hij platzak was en geen kant meer op kon, ging hij terug. Het is toch niet te geloven dat zijn vader hem stond op te wachten en direct een gigantisch feest voor hem organiseerde, toen hij weer terugkwam (Luc. 15:11-32)?

- Je kent vast wel dat verhaal van die mannen die maar een uurtje in de wijngaard gewerkt hadden en die dus eigenlijk nauwelijks iets verdiend hadden. Maar de wijnboer gaf ze uit pure goedheid een volledig dagloon, alsof ze de hele lange dag in de zon gezwogd hadden. Opgetogen gingen ze naar huis (Mat. 20: 1-16).

- Wat denk je van het verhaal van die tollenaar en de Farizeeër? De Farizeeër was zelfvoldaan over al zijn goede daden, maar de tollenaar moest erkennen dat hij slechts zichzelf had verrijkt, zijn volksgenoten had beroofd en nooit de tienden had gegeven. Hij was op zijn best een randkerkelijke, en zeker niet te vergelijken met die voorganger die zich zo inzette in de kerk Zijn gebed was akelig kort: 'Heer, wees mij zondaar genadig.' Maar toen was het wel

helemaal goed tussen God en hem (Luc. 18:9-14).

Het zijn verhalen over mensen, die weten dat ze helemaal niks verdiend hebben, en die dan stomverwonderd zijn dat ze toch alles krijgen. Het zijn verhalen van genade. En als je het weet: ik verdiende Gods toorn, maar toch nam Hij me in huis, dan zijn het de mooiste verhalen die er bestaan.

Maar het kan ook zijn dat je net als die Farizeeër bent, die vond dat hij het vergeleken met anderen zo slecht nog niet deed (Luc 18:9-14). Het kan ook zijn dat je net als de werkers die al de hele dag in de wijngaard gewerkt hadden (Mat.20:1-16) of net als de oudste zoon, die trouw op de boerderij gebleven was (Luc.15:11-32) vindt dat je al heel wat voor God gedaan hebt, en dat je dus eigenlijk wel recht hebt op uitbetaling. In dat geval zal het evangelie van de genade en de verkiezing je niet blij maken, maar slechts op je irritatie en onbegrip kunnen rekenen.

Genade verandert je

De Zoon doodschoppen en dan door de Vader in huis genomen worden.

Het gaat niet om wat jij doet, maar om wat Hij voor jou gedaan heeft.

Het is een geschenk, en je hoeft er helemaal niets voor te doen.

Maakt deze leer de mensen niet zorgeloos en goddeloos?

Iemand zei eens: ‘Als je het verhaal van de genade vertelt en deze tegenwerping komt niet naar voren, dan heb je nog niet goed duidelijk gemaakt wat genade echt inhoudt.’ Het verhaal van de genade roept weerstand op. Krijg ik alles voor niets, zonder er iets voor te hoeven doen? Dat kan toch niet waar zijn, dat is toch veel te gemakkelijk? De oudere broer van de weggelopen zoon, de arbeiders uit de wijngaard die de hele dag in de zon gewerkt hadden, de actieve Farizeeër, ze ergeren zich allemaal wezenloos aan deze boodschap van genade, en met hen heel veel kerkmensen.

Maar wie echt geraakt is door de genade, die voelt wel aan dat deze tegenwerping geen hout snijdt. Na het feest wilde de verloren zoon maar één ding: thuis blijven en werken voor zijn vader. Na hun wonderbaarlijke beloning wilden de mannen die een uur hadden gewerkt voortaan elke verdere dag van hun leven voor die wijnboer werken. En de tollenaar die tot zijn verbazing vergeving ontving, die belijdt niet alleen zijn schuld, maar zingt ook de lof van God. Wie beseft dat hij de dood van Gods Zoon op zijn geweten heeft en dat hij desondanks door de Vader in huis genomen is, die wil alleen nog leven met en voor Hem.

Genade of wetticisme

De tegenhanger van genade is wetticisme. Er zijn immers slechts twee alternatieven: of je weet dat Hij alles voor jou heeft gedaan, of je denkt dat je toch veel zelf moet doen. Wie niet van genade leeft, is dus een doe-het-zelver. En dat maakt een enorm verschil op allerlei terreinen van het leven! Laten we eens wat verschillen op een rijtje zetten:

a) Hij deed het ↔ jij moet het doen

Als in jouw geloofsleven ‘moeten’ een centraal werkwoord is, dan zit je waarschijnlijk aan de kant van het wetticisme. Dan is het risico groot dat God voor jou meer een soort werkgever is dan een Vader. Hoeveel gelovigen lopen er niet rond die als de oudste zoon (Luk. 15:25-32) dag in dag uit trouw maar vreugdeloos voor hun vader werken. Ze doen van alles omdat het moet, en laten nog veel meer omdat het niet mag. Ze hopen dat God hun ervoor zal belonen

en op momenten dat het slecht gaat in hun leven voelen ze zich door Hem tekort gedaan. Maar ze hebben nog nooit de sensatie gekend van het besef dat ze, ook al zijn ze zondiger dan ze ooit kunnen geloven, meer geaccepteerd en

genade	↔	wetticisme
Hij deed het	↔	jij moet het doen
nederigheid	↔	trots
mededogen	↔	harde kritiek
Gods geboden	↔	regels
kern, hart	↔	randzaken, uiterlijk
eenheid	↔	partijchap
vrijheid	↔	slavernij

bemint zijn dan ze ooit durfden hopen. Ze leven om Gods goedkeuring te ontvangen in plaats van omdat zij zijn goedkeuring in Jezus ontvangen hebben.

Het idee dat je van alles *moet* voordat je bij God kunt en mag horen, sluit prima aan bij ons zondige hart, want de kern van de zonde is dat je het zelf wilt doen, los van God. Maar geloven is erkennen dat je dood was en helemaal niets kon doen om gered te worden, en erkennen dat je ook in het nieuwe leven geen enkele vrucht kunt voortbrengen of de Geest van Christus moet die laten groeien in je leven.

b) nederigheid ↔ trots

Als je gelooft dan weet je het: door eigen keuze was ik op weg naar de hel, maar uit pure goedheid heeft de Vader mij gered en mij een nieuw leven gegeven. En het kan niet anders of dat besef maakt je nederig en dankbaar.

Maar wie denkt dat hij zelf iets heeft gepresteerd, al is het maar dat hij de juiste keuze heeft gemaakt, die kan met enige trots neerkijken op degenen die die prestatie (nog) niet geleverd hebben. Dan is het goed om weer even naar Gods Woord te luisteren: ‘Wie denkt u dat u bent? Bezit u ook maar iets dat u niet geschonken is? Alles is u geschonken, dus waarom schept u dan op alsof u het zelf verworven hebt?’ (1 Kor. 4:7)

Trots zie je bij hen die op hun eigen prestaties wijzen: de werkers van het eerste uur, de oudste zoon, de farizeeër. Nederigheid is karakteristiek voor hen die weten niets verdiend te hebben, en toch alles krijgen: de werkers van het elfde uur, de verloren zoon en de tollenaar.

c) mededogen ↔ harde kritiek

Soms kunnen mensen keiharde kritiek hebben op de kerkgemeenschap waar ze lid van zijn of op een andere kerkgemeenschap. Soms worden randkerkelijken of buitenkerkelijken met bijna voelbare afwijzing tegemoet getreden. Maar luister dan nog eens naar Paulus: ‘Net als zij lieten ook wij allen ons eens beheersen door onze wereldse begeerten, wij volgden alle zelfzuchtige verlangens en gedachten die in ons opkwamen en stonden van nature bloot aan Gods toorn, net als ieder ander.’ (Ef. 2:3) Ik was net als ieder ander! En als ik nu inderdaad anders ben, verder misschien, dan gaat het me toch aan het hart dat die ander (nog) niet heeft wat ik heb? Dan gaat mijn liefde toch naar hem uit?

d) Gods geboden ↔ regels

Als je zelf moet betalen voor een kaartje om bijvoorbeeld een concert bij te wonen, dan heb je het liefst dat de prijs niet te hoog is. Maar als je zo’n kaartje van iemand cadeau krijgt, dan ben je extra blij met het duurste kaartje. Wie denkt dat hij de verlossing zelf moet verdienen

door goed te leven, die hoopt dat de eisen waaraan hij moet voldoen niet te hoog zullen zijn. Maar wie weet dat Christus alles al voor hem verdiend heeft, die kan zelfs de wet in al zijn diepte blijmoedig aanhoren zonder ontmoedigd te raken.

Een wettisch leven ontaardt in het volgen van regels: dit moet wel, dat mag niet, en als je je daar zo'n beetje aan houdt, dan komt het misschien wel goed. Iemand die leeft uit genade, die kent de wet: ik moet God liefhebben boven alles, en de ander als mezelf. Die wet maakt je vooral duidelijk dat je daar in de verste verte niet aan kunt voldoen, en drijft je telkens weer naar Jezus voor vergeving en voor de kracht van zijn Geest.

e) kern, hart $\leftrightarrow$ randzaken, uiterlijk

Op een jongerenmeeting van een Gereformeerde Kerk ergens in den lande stelde ik eens de vraag: Waar houden we ons volgens jullie hier in de kerk vooral mee bezig: met kernzaken of met randzaken? Tot mijn verbijstering vond de overgrote meerderheid dat we ons vooral druk maken over randzaken. Dat is toch erg!

Het is toch erg als discussies over wel of geen drumstel voor in de kerk, wel of geen opwekkingsliederen, wel of geen beamer of noem maar op, het beeld gaan bepalen in de kerk. Het zijn zaken waar op z'n tijd best over gepraat kan worden, mits duidelijk blijft dat de kern waar alles om draait dat machtige, ongelooflijke en verbazingwekkende evangelie van de rechtvaardiging uit pure genade door het geloof is en blijft.

Laat dat ook de manier bepalen waarop je tegen je eigen kerkelijke gemeente aankijkt. Misschien zou je graag veel meer veranderingen zien in de vormgeving van de kerkdienst, of misschien gaat het je allemaal veel te vlug met die veranderingen, maar zolang Christus en zijn genade gepreekt worden voel je je er thuis.

f) eenheid $\leftrightarrow$ partijschap

Paulus verkondigde de genade van Christus en op dat punt kende hij geen compromis. Als we daar onze eenheid niet vinden, dan vinden we die nergens. Maar vinden we de eenheid daar wel, dan zullen allerlei andere zaken uit het leven als christen ons niet meer uit elkaar kunnen spelen.

Daarom kan Paulus aan de ene kant heel fel zijn. Tegenover dwaalleraars die weer een vorm van wetticisme in wilden voeren haalde hij zeer fel uit: 'Ze moesten zich laten castreren, die onruststokers!' (gal.5,12) Maar aan de andere kant kan diezelfde Paulus sommige problemen ook heerlijk relativiseren: 'De een beschouwt bepaalde dagen als een feestdag, voor de ander zijn alle dagen gelijk. Laat iedereen zijn eigen overtuiging volgen. Wie een feestdag viert, doet dat om de Heer te eren; wie alles eet, doet dat om de Heer te eren, en hij dankt God voor zijn voedsel. Wie iets niet wil eten, laat het staan om de Heer te eren, en ook hij dankt God.' (Rom. 14:5-6)

g) vrijheid $\leftrightarrow$ slavernij

'Christus heeft ons bevrijd opdat wij in vrijheid zouden leven; houd dus stand en laat u niet opnieuw een slavenjuk opleggen.' (Gal 5:1) Genade maakt vrij, wetticisme legt een slavenjuk op. Genade verlost je van het hijgerige 'moeten' en wijst je op Christus, die alles heeft gedaan wat gedaan moest worden, en die jou nu een nieuw leven wil schenken.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze weten dat we de genade door Jezus absoluut niet verdiend hebben en dat het daarom zo bijzonder is.
- ze kennen het verschil tussen leven uit genade en wetticisme
- Ze kunnen aangeven wat genade betekent in hun eigen leven.

Hart

- ze ervaren dat ze uit zichzelf niet rechtvaardig voor God zijn.
- Het evangelie van genade maakt ze blij

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje	
19.15	Terugblik en intro De eerste avond ging het over God de Vader en de wet: Hij gaf een wet die past bij zijn schepping. Vorige keer hebben we het gehad over Jezus en de wet, dat hij de wet vervuld heeft. Haal samen nog even op waar dat over ging. Wat betekent het ook alweer dat Jezus de wet vervuld heeft? Leg uit dat alle religies op de wereld zo over de wet praten: 'Je moet je aan de wet houden om door God geaccepteerd te worden' Daardoor krijg je trotse mensen (zij die denken dat het ze lukt) en tobbers (zij die beseffen dat het ze niet lukt). Jezus leert ons op een totaal andere manier met de wet omgaan. Daar gaat het vanavond over. Het gaat over het verschil tussen leven uit genade en wetticisme. Inventariseer het resultaat van de 'genade-wetticisme-test'. Straks komen we daar nog op terug.	
19.25	Bijbelstudie: Mat. 20:1-16. Op het werkblad staat Matteüs 20: 1-16 afgedrukt met daaronder de volgende vragen: - Neem allemaal even de tijd om het gedeelte te overdenken en om er evt. wat aantekeningen bij te maken. Zet een ? bij dingen die je niet snapt, en een ! bij dingen die je aanspreken. - Wissel uit: * Wat leer je van deze gelijkenis * Waar sta je zelf in deze gelijkenis: wat voor arbeider ben jij? - Probeer samen in één zin de betekenis van deze gelijkenis samen te vatten	

	Laat ze in groepjes van 3 of 4 hiermee aan de slag gaan. Geef ze daar ongeveer 10 minuten voor. Geef twee minuten voor tijd aan, dat ze in ieder geval moeten proberen de boodschap in één zin samen te vatten. Laat elk groepje vertellen wat volgens hen de boodschap van deze gelijkenis is. Het wordt vaak uitgelegd dat het niet uitmaakt wanneer je tot geloof komt, je mag altijd het eeuwig leven van God ontvangen. Dat is inderdaad waar, maar dat is niet wat Jezus met deze gelijkenis wil zeggen. Het gaat er om dat er twee soorten arbeiders zijn: - zij die vinden dat ze recht hebben op hun loon omdat ze ervoor gewerkt hebben. Dat zijn dus zij, die denken dat God goed voor ze moet zijn omdat ze zich aan zijn geboden gehouden hebben. Als je zo denkt vind je het oneerlijk als ook grote zondaars gered worden en heb je moeite met Gods verkiezing. - zij die beseffen dat ze eigenlijk helemaal niet gewerkt hebben, en helemaal niks verdiend hebben. Die stomverbaasd zijn dat ze toch volledig worden uitbetaald, die daarom ontzettend dankbaar zijn dat zij uitgekozen werden. Deze twee partijen zie je ook in andere gelijkenissen: - de farizeeër en de tollenaar (Lk 18:9-13) - de oudste en de jongste zoon (Lk 15: 11-32) Nu nog een keer voor iedereen persoonlijk de vraag: wie ben jij in deze gelijkenis? Waar merk je dat aan?	
19.40	Nogmaals: genade Het is ontzettend belangrijk dat het idee van genade goed landt. Misschien is het behandelen van de bijbelstudie genoeg. Anders kun je nog één of meer van de volgende voorbeelden gebruiken: 0 wordt 10 Welk cijfer geef je de jongste zoon met zijn wegliep gedrag? Welk cijfer geeft God ons leven? (zie b.v. Rom 3: 10v) > schrijf een grote 0 op het bord. Hoe kun je een beter cijfer krijgen: goed je best doen, trouw naar de kerk gaan? Nee want de zonde maakt alles weer ongedaan. Maar als jij alles van Jezus verwacht, en Hij nummer 1 in je leven is (schrijf een 1 voor de 0) dan geeft God jouw leven toch een 10. Dat is genade!	

	b) Het geschenk van een vriend Stel je voor dat je beste vriend (of man, vrouw, moeder enz.) je zou verrassen met een prachtig cadeau. Zou je dat cadeau aannemen? Hoe zou je vriend het vinden als je je portemonnee zou trekken en je vriend daarvoor betalen? Hij zou daardoor beledigd zijn, denk je ook niet? Zo is het ook met Gods geschenk van het eeuwige leven. Het is een cadeau en we mogen niet denken dat we ervoor moeten betalen. Maar hoe zou het zijn als je vriend de dag daarna tegen je zei: ik heb jou een kado gegeven, nu wil ik ook dat jij.... (verzin een of andere veeleisende opdracht) voor me doet. Hoe zou dat overkomen? God zal zoiets ook niet doen. Hij laat je ook daarna niet betalen. c) z'n zoon werd doodgetrapt Op het werkblad staat het verhaal van de vader en zijn zoontje uit 'Gelukkig Gereformeerd' pag 27-28. Vertel ze dit verhaal, en verwijst daarna naar het werkblad voor als ze het nog eens na willen lezen.	
19.50	wetticisme – genade We pakken de wetticisme- genade test er weer bij. Verdeel de 5 testpunten over de groep, en laat elk groepje nu vanuit de gelijkenis die we gelezen hebben, en de voorbeelden die naar voren gebracht worden uitleggen waarom geloof in Jezus steeds tot een keuze voor a en niet voor b. leidt. Loop nu samen alle 5 de punten langs. Maak het steeds zo concreet mogelijk: hoe zie je dat in je leven; bidt je erom om steeds meer uit genade te leven, enz.	
20.00	Prestatie Vorige keer zijn er drie groepen gemaakt voor de drie ethische onderwerpen. Laat de drie verschillende groepen even bij elkaar gaan zitten en elkaar bijpraten over wat ze gevonden hebben over het onderwerp. Laat ze daarna kort aan de hele groep presenteren wat ze weten over het onderwerp. Voor de volgende keer verzint ieder een aantal enquêtevragen bij het gekozen onderwerp.	
20.10	Huiswerk: 1. maak enquêtevragen 2. deel de memorisatietekst uit 3. Op het werkblad staan de vrucht van de Heilige Geest uit Galaten 5:22 genoemd. Denk er eens over na, en bepaal welke twee aspecten bij jou het best ontwikkeld zijn, en welke het minst.	

	sluiting - luister samen naar het lied Amazing grace , of zing het samen - Las in het gebed een moment van stilte in, en leg uit dat dan ieder er tegen de achtergrond van de gelijkenis, over nadenkt hoe hij of zij voor God staat.	
Huiswerk:	Huiswerk: - enquêtevragen maken - tekst memoriseren - vrucht van de Geest bestuderen - Het bijbelleesrooster: Als we vertrouwen op de genade van Jezus Christus vervult de heilige Geest ons leven. De wet van God wordt op dat moment een instrument in hand van de Geest om ons leven te heiligen. We gaan steeds meer op Christus lijken. Dit noemen we de vrucht van de Geest. * Galaten 5:16-26 het bekendste gedeelte over de vrucht van de Geest. * Galaten 6:1-9 Wat de Geest in ons uitwerkt, daar ben jezelf actief bij betrokken. Titus 3:4-8 De heilige Geest werkt goede werken in ons uit die naar de wet van God zijn. * Johannes 7:37-39 De Geest maakt je leven vruchtbaar. * Romeinen 8:5-11 De Geest helpt ons om ons aan Gods wet te onderwerpen (vers 7). * Romeinen 8:12-17 De Geest doorbreekt onze neiging om Gods geboden aan de kant te schuiven. * 1 Johannes 3:18-24 Het doen van Gods geboden en de inwoning van de heilige Geest hebben met elkaar te maken.	

c. benodigde materialen

- de genade-wetticisme-test
- memorisatiekaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 130:1-2; Ps 145: 3; Gz 108, Gz 140; Gz 155 ; Amazing Graze

bijbelgedeelten: Mat.20:1-16; Lukas 16:11-32; Lukas 18,9-13; Ef.2: 1-10

belijdenis: HC znd 23 en 24

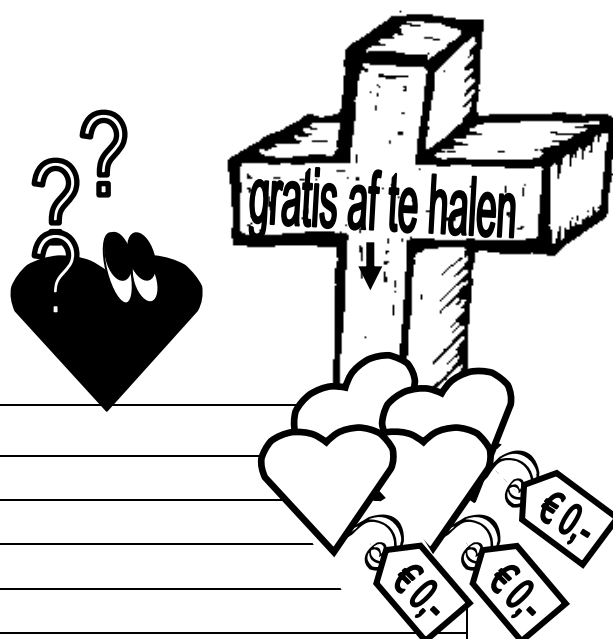
e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze weten dat we de genade door Jezus absoluut niet verdiend hebben en dat het daarom zo bijzonder is.				
	ze kennen het verschil tussen leven uit genade en wetticisme				
	Ze kunnen aangeven wat genade betekent in hun eigen leven.				
	ze ervaren dat ze uit zichzelf niet rechtvaardig voor God zijn.				
	Het evangelie van genade maakt ze blij				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Amazing grace!

blok D - nivo 3 - avond 3

Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Terugblik en intro
19.25	Bijbelstudie Matteus 20: 1-16
19.40	Nogmaals: genade
19.50	Wetticisme – genade
20.00	Presentatie
20.10	Huiswerk en sluiting

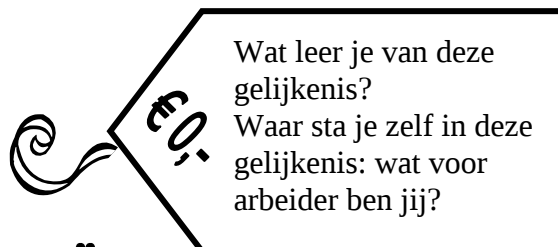
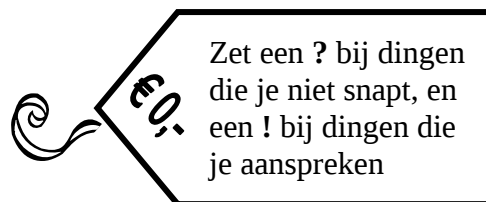
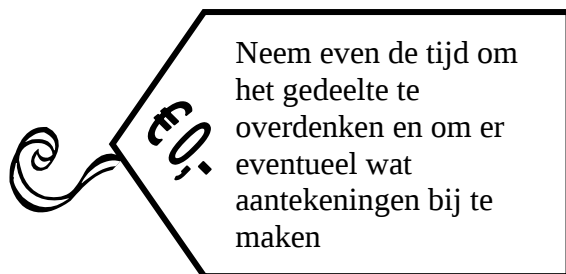
Bijbelstudie Matteus 20: 1-16

1 Het is met het koninkrijk van de hemel als met een landheer die er bij het ochtendgloren op uittrok om dagloners voor zijn wijngaard te zoeken. **2** Nadat hij met de arbeiders een dagloon van een denarie overeengekomen was, stuurde hij hen naar zijn wijngaard. **3** Drie uur later trok hij er opnieuw op uit, en toen hij anderen werkloos op het marktplaats zag staan, **4** zei hij ook tegen hen: “Gaan jullie ook maar naar de wijngaard, de betaling zal rechtvaardig zijn.” **5** En ze gingen erheen. Rond het middaguur ging hij er nogmaals op uit, en drie uur later weer, en handelde als tevoren. **6** Toen hij tegen het elfde uur van de dag nog eens op weg ging, trof hij een groepje dat er nog steeds stond. Hij vroeg hun: “Waarom staan jullie hier de hele dag zonder werk?” **7** “Niemand wilde ons in dienst nemen,” antwoordden ze. Hij zei hun: “Gaan jullie ook maar naar de wijngaard.” **8** Toen de avond gevallen was, zei de heer van de wijngaard tegen zijn rentmeester: “Roep de arbeiders bij je en betaal hun het loon uit. Begin daarbij met de laatsten en eindig met de eersten.” **9** En zij die er vanaf het elfde uur waren, kwamen naar voren en kregen ieder een denarie. **10** En toen zij die als eersten waren gekomen naar voren stapten, dachten ze dat zij wel meer zouden krijgen. Maar ook zij kregen ieder die ene denarie. **11** Toen ze die in handen hadden, gingen ze bij de landheer hun beklag doen: **12** “Die laatsten hebben één uur gewerkt en u behandelt hen zoals u ons behandelt, terwijl wij het onder de brandende zon de hele dag hebben volgehouden.” **13** Hij gaf een van hen ten antwoord: “Beste man, ik behandel je toch niet onrechtvaardig? Je hebt toch ingestemd met het loon van één denarie? **14** Neem dan aan wat je toekomt en ga. Ik wil aan die laatsten nu eenmaal hetzelfde betalen als aan jou. **15** Of mag ik met mijn geld niet doen wat ik wil? Zet het ik goed ben?” **16** Zo zullen de laatsten de eersten de eersten.’

BE A HAPPY WORKER!

Nogmaals: genade♥

Er was eens een alleenstaande vader. Zijn vrouw was overleden en hij had één kind, Chris, een zoontje van vijf jaar oud. Dat jongetje betekende alles voor hem! Hij hield van hem met heel zijn hart. Op een dag zat Chris op de stoep voor z'n huis te kleuren met stoepkrijt. Op een gegeven moment kwam er een grote, wat onguur uitziende kerel aanlopen, het hoofd kaalgeschoren, in leer gekleed. Wat er precies gebeurde is niet echt duidelijk. Struikelde hij over Chris? Kreeg hij misschien vlekken op zijn kleren? Of ergerde hij zich zomaar aan dat kleine kind? Waarom hij het deed, zal wel nooit iemand weten, maar toen het jongetje voor z'n voeten kwam, verkocht hij hem een enorme schop. Daarna nog één, die Chris' hoofd raakte. Hij raakte hem zo hard, dat je zijn nek hoorde breken. En het is ongelooflijk, maar daarna vervolgde de man zijn weg naar huis, alsof er niets gebeurd was.

Toen de vader naar buiten kwam gerend en zijn zoontje dood op de stoep vond, brak zijn hart en stortte zijn wereld in. Kort daarna kwam de buurvrouw aangerend. Zij had alles zien gebeuren en had zelfs de dader herkend. Ze wist waar hij woonde en vertelde dat aan de getroffen vader. Wat deed toen die vader? Hij kon verschillende dingen doen. Hij kon een mes of een honkbalknuppel pakken, de dader opzoeken en al z'n woede koelen op die bruut. Wie zou er geen begrip hebben voor zo'n wanhopige reactie? Maar hij koos niet voor wraak. Hij kon naar de politie gaan en alles wat hij te horen had gekregen zodat de dader kon worden opgepakt. Dan zou hij later bij de aanwezig kunnen zijn en een zware straf tegen de dader horen. Dat zou een keuze voor gerechtigheid zijn geweest. Maar ook daarvoor koos hij niet.

De vader deed het volgende: hij ging wel naar het huis van de zonder wapens. Hij trof hem aan in een uitgewoond en armoedig met de dader in gesprek. Wat er precies besproken is weet het draaide erop uit dat de vader hem alles vergaf. Hij ging hij trok zich het lot aan van die gewelddadige, asociale man die zo vervreemd was en hij bood de man aan bij hem in huis te komen maakte hij hem zelfs zijn erfgenaam, in plaats van zijn vermoorde zoontje.

doorgeven,
rechtszaak
uitspreken.

dader, maar
pand en hij ging
niemand, maar
zelfs nog verder:
van zijn omgeving
wonen. Een tijd later

♥ Dit verhaal is te vinden in het boek 'Gelukkig gereformeerd' van Jasper Klapwijk op blz. 27 en 28.

Aantekeningen:

Huiswerk

Uitgedeelde memorisatietekst

Enquêtevragen maken

Hieronder staat de vrucht van de Heilige Geest uit Galaten 5:22 genoemd:

Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Denk er eens over na, en bepaal welke twee aspecten bij jou het best ontwikkeld zijn, en welke het minst.

*With compliments,
H.G.*

Bijbelleesrooster -----

Als we vertrouwen op de genade van Jezus Christus vervult de heilige Geest ons leven. De wet van God wordt op dat moment een instrument in hand van de Geest om ons leven te heiligen. We gaan steeds meer op Christus lijken. Dit noemen we de vrucht van de Geest.

Galaten 5:16-26

Het bekendste gedeelte over de vrucht van de Geest.

Galaten 6:1-9

Wat de Geest in ons uitwerkt, daar ben jezelf actief bij betrokken.

Titus 3:4-8

De heilige Geest werkt goede werken in ons uit die naar de wet van God zijn.

Johannes 7:37-39

De Geest maakt je leven vruchtbaar.

Romeinen 8:5-11

De Geest helpt ons om ons aan Gods wet te onderwerpen (vers 7).

Romeinen 8:12-17

De Geest doorbreekt onze neiging om Gods geboden aan de kant te schuiven.

1 Johannes 3:18-24

Het doen van Gods geboden en de inwoning van de heilige Geest hebben met elkaar te maken.

GENADE:

**NIET GOEDKOOP
MAAR WEL GRATIS**

visje

Avond 4 De wet van de Geest

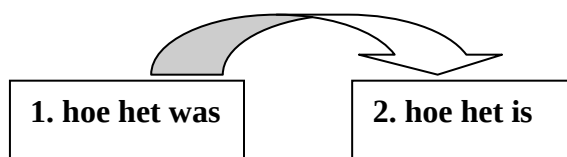
Achtergrondinformatie

Inleiding

De bedoeling van deze les is om duidelijk te maken dat zonder het werk van de Heilige Geest het leven naar Gods wet nooit verder komt dan een uiterlijke zaak. Het nieuwe leven is een opgave, maar het is tegelijk ook een genadegave van de Geest.

Uit 'Gelukkig Gereformeerd' bij Efeziërs 2: 1-10

Je zou dit gedeelte als volgt in schema kunnen brengen:

1. Hoe het was

Vers 1-3: we waren dood door de zonde, in de greep van Satan, zelfgericht; we verdienden Gods toorn. En let op: dat gold volgens Paulus voor ons allen!

2. Hoe het is

Vers 4-7: we zijn opgewekt uit de dood en hebben al een plaats in de hemel, al zullen we straks pas ten volle ervaren hoe goed God voor ons is. En dat alles alleen door onze verbondenheid met Christus.

De vraag is: hoe maken we nu deze overgang van 1 naar 2, hoe worden we gered en wat moeten we daarvoor doen?

Het antwoord is: we hoeven er helemaal niets voor te doen. Het is enkel en alleen te danken aan Gods barmhartigheid en liefde (vers 4). De redding is een geschenk van God, dat Hij jou uit pure goedheid gratis (dat is uit genade) geeft. Niet voor niets zegt Paulus tot twee keer toe 'door zijn genade bent u gered', en hij geeft tot twee keer toe aan dat jij er niets voor hoeft te doen: 'dat dankt u niet aan uzelf, het is geen gevolg van uw daden'.

Als je dat tot je door laat dringen, dan komen de tegenwerpingen haast vanzelf:

- Ja maar... je moet toch wel geloven?!

Inderdaad, maar als puntje bij paaltje komt is dat geloof zelf ook een deel van het geschenk.

- Ja maar... je moet toch ook het goede doen?!

Inderdaad, maar ook hier geldt: dat is een onderdeel van het geschenk. Kijk maar naar vers 10: God vernieuwt ons leven door Jezus, Hij maakt het mogelijk.

De wet in ons hart geschreven

Het mag duidelijk zijn dat een mens uit zichzelf niet in staat is om Gods geboden te houden (zie b.v. Rom. 3:9-23 ; 5:12; 7:21-25; Ef. 2: 1-3). Heel de geschiedenis van het oude testament is één grote illustratie dat Gods volk zich niet kan houden aan zijn

wet. Daarom liet God door de profeten aankondigen dat Hij zijn verbond zou vernieuwen, en iets geweldigs zou doen:

De dag zal komen – spreekt de HEER – dat ik met het volk van Israël en het volk van Juda een nieuw verbond sluit, een ander verbond dan ik met hun voorouders sloot toen ik hen bij de hand nam om hen uit Egypte weg te leiden. Zij hebben dat verbond verbroken, hoewel ze mij toebehoorden – spreekt de HEER. Maar dit is het verbond dat ik in de toekomst met Israël zal sluiten – spreekt de HEER: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en hem in hun hart schrijven. Dan zal ik hun God zijn en zij mijn volk. (Jeremia 31:31-33)

ik leid jullie weg bij die volken, ik breng jullie bijeen uit die landen en laat je naar je eigen land terugkeren. 25 Ik zal zuiver water over jullie uitgieten om jullie te reinigen van alles wat onrein is, van al jullie afgoden. 26 Ik zal jullie een nieuw hart en een nieuwe geest geven, ik zal je versteende hart uit je lichaam halen en je er een levend hart voor in de plaats geven. 27 Ik zal jullie mijn geest geven en zorgen dat jullie volgens mijn wetten leven en mijn regels in acht nemen. 28 Jullie zullen in het land wonen dat ik aan je voorouders gegeven heb, jullie zullen mijn volk zijn en ik zal jullie God zijn. (Ezechiël 36:24-28)

In het nieuwe testament is dat allemaal nog veel duidelijker: alleen wie één is met Jezus kan vrucht dragen (Joh 15:1-8). Het is Jezus die ons een nieuw leven, geleid door zijn Geest, geeft. (Rom.8:9-13). En het is de Geest van Christus die in ons de liefde laat groeien (Gal.5:22; 1 Kor 13). En de liefde is de vervulling is van de wet.

een paar gedachten over het werk van de Geest

De Geest woont en werkt in de gelovigen. Hij is niet maar een gast, Hij is de eigenaar van het huis, Hij heeft het voor het zeggen.

Waar de Geest het voor het zeggen heeft gaan we wandelen naar de Geest/leven volgens de Geest (Rom.8,4), gaat de Geest ons leiding geven: "Allen die zich laten leiden door de Geest van God zijn kinderen van God" (Rom8:14). Het gaat dus niet om een uiterlijk leven naar de regeltjes, maar om een leven dat van binnenuit door Hem gestuurd wordt.

Waar de Geest het voor het zeggen heeft, gaan we steeds meer op Christus lijken: Dat is de vrucht van de Geest in ons leven. In Galaten 5 contrasteert Paulus een leven naar onze eigen zondige aard, met een leven door de Geest:

werken van het vlees

1. verwrongen uitingen van liefde: hoererij, onreinheid, losbandigheid
2. valse godsdienst afgoderij, toverij
3. vijandschap veten, twist, tweedracht partijschappen
4. uitspatting dronkenschap, brasserij

vrucht van de Geest

1. de ware liefde
2. ware godsdienst blijdschap
3. gemeenschap vrede, vriendelijkheid trouw
4. zelfbeheersing

Zo openbaart zich de inwoning van de Geest in de gemeente dus via de vrucht in het leven van de gelovigen.

Uit de handleiding van blok A

Galaten 5 beschrijft de vrucht van de Geest: > *liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing*

Let erop dat er vrucht staat (enkelvoud) en niet vruchten (meervoud). De gaven van de Geest verschillen per individu. De vrucht van de Geest mag in ieders leven worden verwacht. Dus niet: de één geduld en de ander vriendelijkheid. Dit is het principiële verschil met de gaven van de Geest.

Je kunt ook zeggen: De vrucht van de Geest was volmaakt aanwezig in het leven van de Here Jezus. Wij worden naar zijn beeld veranderd:

-2 Kor 3:18

18 Wij allen die met onbedekt gezicht de luister van de Heer aanschouwen, zullen meer en meer door de Geest van de Heer naar de luister van dat beeld worden veranderd.

> Hoe zie jij dat in jouw leven?

Goede literatuur over de heilige Geest en zijn werk:

J. Packer, *wandelen door de Geest*

J. Stott, *doop en vervulling met de heilige Geest*

Nog even de Vader, de Zoon en de Geest in verhouding tot de wet

In de prediking van de wet ontmoet je:

God de Vader

heeft mens geschapen om in verbond te leven. Daarvoor ontving de mens verstand en wil, verantwoordelijkheid en inzicht. Hij mag ontdekken dat God geboden passen bij de structuur van de schepping, en beschermen tegen ontbinding.

God de Zoon

Hij kwam om de wet te vervullen, en heeft ons geleerd dat de diepe zin van de wet de liefde is. Hij was ook zelf de Liefde. Hij heeft Gods liefdesorde verkondigd, en haar zo diep gerespecteerd dat hij onder Gods toorn over de schending ervan doorgegaan is. Zo kocht hij ons vrij om weer voor God te kunnen functioneren.

God de Geest

Hij ons gegeven om ons te heiligen. Spoort ons aan en bemoedigt ons tot de dienst aan de Here. Hij maakt ons bereidwillig geeft ons blijdschap en kracht, lust en inzicht, en maakt het uiteindelijk onze tweede natuur.

Met het oog op dat laatste ontvangt de gemeente de wetsprediking. Wij gaan God tegemoet

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze weten dat het nieuwe leven het resultaat is van de verlossing
- Ze weten dat Jezus ons niet alleen verlossing, maar ook vernieuwing van ons leven wil geven.
 - Ze weten dat het werk van de Geest is dat Hij de wet in ons hart schrijft
- Ze begrijpen dat de vrucht van de Geest is dat we op Jezus gaan lijken.

Hart:

- Ze gaan verlangen naar een meer vrucht van de Geest in hun leven
- Ze vertrouwen op Gods belofte dat Hij hun leven door zijn Geest wil veranderen

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling en intro In de eerste les hebben we gezien hoe God de Vader de wet bedoeld heeft: als regel voor een goed en vrij leven. Daarna hebben we in les 2 gezien hoe Jezus de wet vervuld heeft. In de vorige les zagen we Jezus ons geleerd heeft om niet onze verlossing van het naleven van de wet te verwachten, maar om uit genade te leven. In deze les gaan we zien dat een leven uit genade juist betekent dat je van harte Gods wet wilt naleven. Want Jezus wil je niet alleen verlossen, Hij wil ook door de Heilige Geest je leven gaan vernieuwen. Inventariseer wat ze van het werk van de Heilige Geest in hun leven merken. Mogelijke werkvormen: - iedereen schrijft twee punten op geel briefje: opplakken en sorteren - Schrijf op poster: 'Hoe verandert de Heilige Geest jouw leven?'. Vraag reacties en schrijf die er omheen, of laat ze (in stilte) zelf hun reacties opschrijven. Geef bij de nabespreking aan dat in de bijbel Jezus werk altijd 2 aspecten heeft: verlossing van de zonden en vernieuwing van je leven, en dat Hij beloofd heeft door zijn Geest hen te veranderen die in Hem geloven.	
19.25	De verlossing brengt een nieuw leven Leg aan de hand van het onderstaande schema (staat ook op werkblad) Efeziërs 2: 1-10 uit. a. Laat Ef 2: 1-3 lezen	

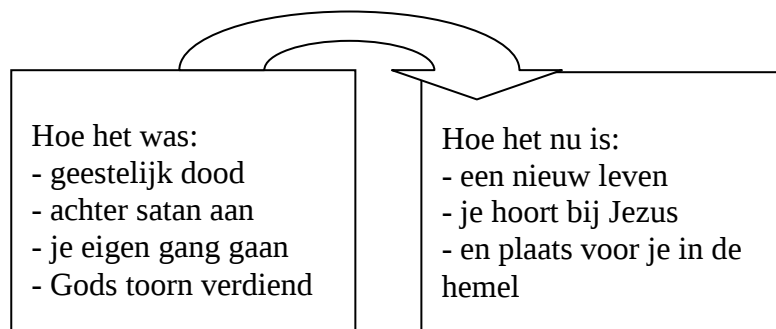
Leg nu uit dat vers 1-3 het beeld is dat Paulus schetst van 'hoe het was', van het leven zonder Jezus. We kunnen zelf het gevoel hebben dat we aardig leven zonder God, maar dit is het beeld dat de bijbel schetst

b. Laat nu Ef.2: 4-7 lezen

Leg uit dat hier geschetst wordt 'hoe het is', wat God voor de zijnen doet: hij geeft ze een nieuw leven, ze zijn gered, er is een plaats voor ze in de hemel.

c. Laat nu vers 8-10 lezen

Laat ze nu in tweetallen de vragen onder het schema beantwoorden.

1) Wat moet je doen om het nieuwe leven te krijgen? M.a.w. wat moet er in de pijl staan?

NB: je hoeft niets te doen (vrs 8-9), het nieuwe leven is een geschenk, dat God je kado doet. Je hoeft het alleen maar aan te pakken (te geloven).

2) Als je een leven naar Gods wet in het schema wil plaatsen, waar komt het dan te staan?

Niet op de pijl: je kunt het nieuwe leven niet krijgen door de wet na te leven en niet verliezen door te zondigen, al denken heel veel mensen dat wel. Een leven naar Gods wet is een deel van het geschenk, dat God door zijn Geest in ons wil werken. Kijk maar naar vers 10: wij gaan de weg van de goede daden, maar alleen omdat God dat in ons schept.

3) Reageer nu vanuit Ef.2: 8-10 op de volgende uitspraken

- "Ik geloof in God, dus ik ben gered. Ik kan dus lekker leven zoals ik wil".

Dat is onmogelijk, wie gelooft krijgt een nieuw leven. Wie Jezus liefde heeft leren kennen wil die liefde beantwoorden (vgl HC v/antw 86 en 87)

- "Jezus is voor mijn zonden gestorven, maar nou moet ik wel laten zien dat ik voor Hem leef."

Deze uitspraak vergeet dat ons nieuwe leven ook een deel is van het geschenk dat God ons wil geven, en niet een betaling achteraf is van de verlossing"

4) In dit gedeelte wordt de Heilige Geest niet genoemd. Toch gaat het over zijn werk. Kun je dat uitleggen?

	<i>Hij 'geeft je door het geloof deel aan Christus en al zijn weldaden' (HC znd 20). Het is de Geest die je het door het geloof aan Christus verbind, en het is de Geest, die je het nieuwe leven geeft.</i> Bespreek samen de antwoorden. Vraag tenslotte of ze duidelijk hebben waar ze zelf staan. Hebben ze de overgang naar het nieuwe leven al gemaakt? Hoe weten ze dat?	
19.40	De wet in het hart geschreven (NB kom je krap in de tijd te zitten lees dan het gedeelte in Jeremia 31:31-34 samen, en trek van daaruit de lijn naar Galaten 5: de Geest die de wet in onze harten schrijft is de Geest, die van binnenuit ons leven verandert en vrucht laat dragen) Op het werkblad staat Jeremia 31: 31-24 Laat ze in tweetallen even overleggen: wat betekent dit gedeelte? Wat wordt er beloofd? En wat ervaren ze van deze belofte in hun eigen leven? Bespreek samen de antwoorden. Leg daarbij uit dat in het oude verbond de wet op stenen tafelen stond. Steeds weer werd duidelijk dat men dit verbond niet kon houden. Maar in het nieuwe verbond heeft Jezus de wet voor ons gehouden, en hij leert ons door zijn Geest nu om van harte naar Gods geboden te leven. Vertel hoe je dat zelf ervaart, en vraag hun naar hun ervaringen.	
19.50	Vrucht van de Geest Op het werkblad staan: - Johannes 15: 5-7 - Galaten 5: 22-23a Lees eerst samen Galaten 5: 13-26 bespreek de volgende vragen (op werkblad) – dat kun je evt. eerst in kleine groepjes laten doen, maar je kunt het ook gelijk in de hele groep doen. - Galaten zet een leven volgens onze eigen zondige wil tegenover een leven dat door de Geest geleid wordt. Schrijf voor beide manieren van leven 1 kernwoord op. Welke woorden zijn dat? - Wie of wat leidt jouw leven, en waar merk je dat uit? - Stel dat de vrucht van de Geest volmaakt in je leven aanwezig was, hoe zou je leven er dan uitzien? - Verlang je daar naar of juist niet? Waarom (niet)? Laat in de bespreking duidelijk uitkomen => Als je al die vruchten hebt ga je op Jezus lijken! Is dat saai? Nee!	

20.00	Presentatie: De drie groepen presenteren nu hun enquêtevragen. Bespreek ze samen. Welke vragen zijn geschikt, welke moeten aangepast? Zijn ze nog iets vergeten? Wat is heel belangrijk? Wat willen ze bereiken met de vragen? Laat ze hier samen over nadenken en elkaar helpen. Volgende keer moet de enquête af zijn, ze moeten het dus thuis af gaan maken. Ze kunnen het werk verdelen, of ze kunnen nog één keer samenkomen om het af te maken.	
20.10	Huiswerk opgeven - De 3 groepen maken hun deel van de enquête. - Memorisatietekst uitdelen - Neem voor de volgende keer een voorwerp mee dat iets te maken heeft met dat wat in je leven heel belangrijk is. (Mag van alles zijn) sluiting - misschien kun je aan het eind van deze les een kringgebed doen, waarbij ieder een bede formuleert die zo begint: Heilige Geest ik wil U.....	
Huiswerk:	Huiswerk: - taken die verdeeld zijn voor de prestatie - uit het hoofd leren tekst memorisatiekaartje - voorwerp meenemen Bijbelleesrooster * Deuteronomium 6:4-9 Alle joodse kinderen leerden dit uit hun hoofd. Het liefhebben van God met een ongedeeld hart was het allerbelangrijkste gebod. * Jozua 24:14-15 Eenmaal in het beloofde land wordt het volk opnieuw opgeroepen te kiezen: Vóór de Here en tegen de afgoden. * Matteüs 6:19-24 Geloven in God is radicaal kiezen. Hij accepteert geen gedeelde eerste plek. * Matteüs 19:16-26 Wat is er mis met de rijke jongeling? Zijn hart is verdeeld. Hij houdt meer van z'n geld dan van God. * Lukas 14:25-33 Nog meer onderwijs van Jezus waarin Hij met de meest krachtige woorden oproept tot een radicale keus voor Hem. * Johannes 5:41-47 Als ijdelheid en eerzucht je hart vervult is er geen plek meer voor liefde voor God.	

	* 1 Timoteüs 6:6-11 Geld is altijd een afgod geweest. God liefhebben betekent een andere kijk op geld.	
--	--	--

c. benodigde materialen

- geeltjes, poster
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 62; Ps 63; Gz 105, Gz 155; Gz160; LB 477

bijbelgedeelten: Jer 31:31-34; Ez 36:22-28; Joh 15: 1-8; Gal 5:13-26; Ef. 4:17-32; Hebr. 8:8-13

belijdenis: HC znd 32 en 33 en znd 20 NGB art 24

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze weten dat het nieuwe leven het resultaat is van de verlossing				
	2 - Ze weten dat Jezus ons niet alleen verlossing, maar ook vernieuwing van ons leven wil geven.				
	3 - Ze weten dat het werk van de Geest is dat Hij de wet in ons hart schrijft				
	4 - Ze begrijpen dat de vrucht van de Geest is dat we op Jezus gaan lijken.				
	5 - Ze gaan verlangen naar een meer vrucht van de Geest in hun leven				
	6- Ze vertrouwen op Gods belofte dat Hij hun leven door zijn Geest wil veranderen				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

De wet van de Geest

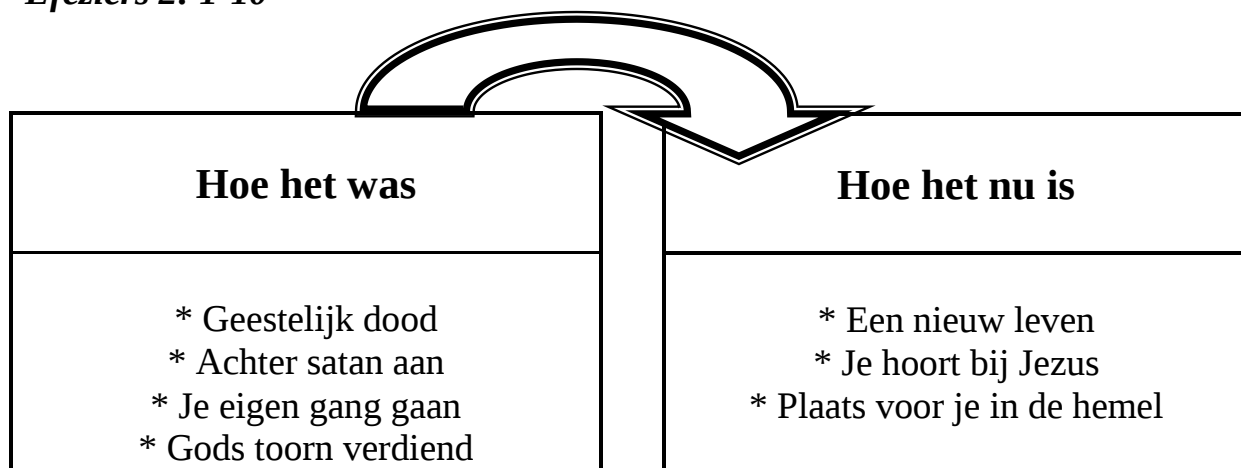
blok D - nivo 3 - avond 4

Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Terugblik en intro
19.25	De verlossing brengt een nieuw leven: Efeziërs 2: 1-10
19.40	De wet in het hart geschreven: Jeremia 31:31-34
19.50	Vrucht van de Geest
20.00	Presentatie
20.10	Huiswerk en sluiting

De verlossing brengt een nieuw leven

Efeziërs 2: 1-10

**U wilt weten
hoe het werkt?**

1. Wat moet je doen om het nieuwe leven te krijgen?
Met andere woorden: wat moet er in de pijl staan?
2. Als je een leven naar Gods wet in het schema wil plaatsen, waar komt het dan te staan?

3. Reageer nu vanuit Efeze 2: 8-10 op de volgende uitspraken:

“Ik geloof in God, dus ik ben gered. Ik kan dus lekker leven zoals ik wil”.

“Jezus is voor mijn zonden gestorven, maar nou moet ik wel laten zien dat ik voor Hem leef.”

4. In dit gedeelte wordt de Heilige Geest niet genoemd. Toch gaat het over zijn werk. Kun je dat uitleggen?

De wet in het hart geschreven

Jeremia 31: 31-34

31 De dag zal komen – spreekt de HEER – dat ik met het volk van Israël en het volk van Juda een nieuw verbond sluit, 32 een ander verbond dan ik met hun voorouders sloot toen ik hen bij de hand nam om hen uit Egypte weg te leiden. Zij hebben dat verbond verbroken, hoewel ze mij toebehoorden – spreekt de HEER. 33 Maar dit is het verbond dat ik in de toekomst met Israël zal sluiten – spreekt de HEER: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en hem in hun hart schrijven. Dan zal ik hun God zijn en zij mijn volk. 34 Men zal elkaar niet meer hoeven te onderwijzen met de woorden: “Leer de HEER kennen,” want iedereen, van groot tot klein, kent mij dan al – spreekt de HEER. Ik zal hun zonden vergeven en nooit meer denken aan wat ze hebben misdaan.

**Inclusief gratis
graveeraktie !**

Wat betekent dit gedeelte?

Wat wordt er beloofd?

En wat ervaar je van deze belofte in je eigen leven?

Vrucht van de Geest

Johannes 15: 5-7

**en nergens anders :
100 % rendement !**

5 Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken. Als iemand in mij blijft en ik in hem, zal hij veel vrucht dragen. Maar zonder mij kun je niets doen. 6 Wie niet in mij blijft wordt weggegooid als een wijnrank en verdort; hij wordt met andere ranken verzameld, in het vuur gegooid en verbrand. 7 Als jullie in mij blijven en mijn woorden in jullie, kun je vragen wat je wilt en het zal gebeuren

Galaten 5: 22-23a

22 Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, 23 zachtmoedigheid en zelfbeheersing

Galaten zet een leven volgens onze eigen zondige wil tegenover een leven dat door de Geest geleid wordt. Schrijf voor beide manieren van leven 1 kernwoord op: /

Wie of wat leidt jouw leven, en waar merk je dat aan?

Stel dat de vrucht van de Geest volmaakt in je leven aanwezig was, hoe zou je leven er dan uitzien?

Verlang je daar naar of juist niet? Waarom (niet)?

Aantekeningen:

Huiswerk -----

Uitgedeelde memorisatietekst

Je deel van de enquête maken

Neem voor de volgende keer een voorwerp mee dat iets te maken heeft met dat wat in je leven heel belangrijk is (mag van alles zijn).

Bijbelleesrooster -----

Deuteronomium 6:4-9

Alle joodse kinderen leerden dit uit hun hoofd. Het liefhebben van God met een ongedeeld hart was het allerbelangrijkste gebod.

Jozua 24:14-15

Eenmaal in het beloofde land wordt het volk opnieuw opgeroepen te kiezen: Vóór de Here en tegen de afgoden.

Matteüs 6:19-24

Geloven in God is radicaal kiezen. Hij accepteert geen gedeelde eerste plek.

Matteüs 19:16-26

Wat is er mis met de rijke jongeling? Zijn hart is verdeeld. Hij houdt meer van z'n geld dan van God.

Lukas 14:25-33

Nog meer onderwijs van Jezus waarin Hij met de meest krachtige woorden oproept tot een radicale keus voor Hem.

Johannes 5:41-47

Als ijdelheid en eerezucht je hart vervult is er geen plek meer voor liefde voor God.

1 Timoteüs 6:6-11

Geld is altijd een afgod geweest. God liefhebben betekent een andere kijk op geld.

Avond 5 Een hart vol van Hem!

Achtergrondinformatie

inleiding

Bedoeling van deze les is om de jongeren te laten ontdekken waar hun potentiële afgoden zitten, dat die afgoden altijd tekort schieten, en hoe bevrijdend het is om met alles wat belangrijker voor hen is alleen de HEER te dienen.

extra achtergrondinfo bij lege hart

Als God de mens geschapen heeft om een relatie (verbond) mee aan te gaan, is het logisch dat de mens alleen echt gelukkig kan zijn met God.

Een gevolg van de zonde is dus dat er leegte komt in het leven van een mens.

Die leegte proberen we te vullen, dat kan met van alles zijn; maar als we iets gebruiken om die leegte te vullen los van God, dan wordt dat een afgod. Bovendien: wie een gevuld leven heeft, kan gericht zijn op de ander (liefde), wie een leeg leven heeft zoekt vooral vulling voor zichzelf (verliefdheid, zelfgerichtheid). Een voorbeeld: sex en drugs geven een kort moment van vervoering dat als surrogaat kan dienen voor het geluk dat God wil geven, maar daarna rest leegte (een afgod belooft veel, maar geeft niks). Juist omdat we een onvervuld leven hebben zijn we daarom vatbaar voor verslavingen. Maar ook de andere zaken: relatie, positie, geld zijn niet blijvend en stellen uiteindelijk teleur.

Vergeet niet dat je als gelovige, niet net moet doen alsof wij niet meer vatbaar zijn voor afgoden, en kleine witte hartjes. God wil ons zijn liefde (rode hart) geven, en belooft dat we het eens weer totaal zullen ervaren hoe het is bij God te horen, maar voorlopig is er ook in ons leven de zonde nog, en voelen we die liefde en vrede soms helemaal niet.

Wat achtergrond informatie bij Lukas 19: 1-10

Samenvatting van een preek van Jasper Klapwijk:

- Zacheüs wilde Jezus zien om te weten wat voor iemand het was. Jij ook? Als dat zo is:

1) *Wat kan je in de weg zitten*

* Je trots kan je in de weg zitten. Als je Jezus wilt zien moet je je trots inleveren, net als Zacheüs, die zich belachelijk maakte door als een kind in een boom te klimmen.

Geloven betekent:

- geloven in dat wonderlijke verhaal van de bijbel, zoals een kind gelooft in sprookjes. Want uiteindelijk ligt achter alle verhalen over goed en kwaad waarin uiteindelijk het kwaad overwonnen wordt, dat ene echte verhaal van de Bijbel.

- vertrouwen als een kind, beseffen dat je het zelf niet kunt, en je overgeven aan Hem

* kerkmensen kunnen je in de weg zitten. De vrome kerkmensen keken op Zacheüs neer. En ook vandaag kunnen hypocriete, arrogante kerkmensen je in de weg zitten om te geloven.

Maar: a) kijk naar Jezus. Hij was er juist voor zondaars, en keerde zich juist tegen mensen die dachten dat ze beter waren. b) kijk naar jezelf: je voelt je toch niet beter?

* als je Jezus niet binnenlaat in je huis kan dat ook het probleem zijn. Jezus wil bij Zacheüs verblijven: zijn leven met hem delen. Wie Jezus buiten de deur probeert te houden zal Hem nooit echt ontmoeten.

2) Wat kan er gebeuren

* dat je ontdekt wat genade is.

Jezus accepteerde Zacheus ook al wist Hij dat Zacheus een uitbuiters was. Alle religies zeggen: wat moet jij doen om door God geaccepteerd te worden. Christelijk geloof zegt: Hij accepteert je onvoorwaardelijk en heeft je lief. Dat is genade. En dat veranderde Zacheüs.

* echte verandering

Zacheüs ging niet goed doen om door Jezus geaccepteerd te worden, maar omdat Jezus hem accepteerde en liefhad. Hij hield zich ook niet aan de regels, maar gaf meer weg dan de wet van hem vroeg. Wetten motiveren niet, Jezus' genade wel!

3) Hoe is dat mogelijk

Hoe kon Jezus onvoorwaardelijk van Zacheüs houden, ondanks het feit dat hij een dief en uitbuiters was? Hoe kan Hij van mensen zoals jij en ik houden? Dat kan omdat Hij in deze wereld kwam om voor onze zonden te boeten. Hij leefde het leven dat wij hadden moeten leven, en stierf de dood, die wij hadden moeten sterven.

Als jij je trots laat varen, niet naar kerkmensen kijkt maar naar Jezus, hem binnenlaat in je leven, dan zul je zijn liefde en genade ervaren, en reken maar dat dat je leven verandert.

Nog een paar losse opmerkingen:

* Waarom wilde Zacheüs Jezus zien

a) Hij had ondanks zijn geld een behoefte (lege hart) b) Hij voelde dat Jezus wel eens de sleutel tot die behoefte zou kunnen zijn.

* de ontmoeting met Jezus veranderde Zacheüs' leven totaal:

- Zijn houding tov bezit verandert totaal (houding)
- Hij mocht helemaal opnieuw beginnen (leven)
- Dit huis > zijn hele gezin erbij ingesloten (gezin)
- De armen hadden er voordeel bij (maatschappij)

afgoderij is overspel

Heel opvallend in het OT is dat God afgoderij van Israël bestempelt als overspel. Dit leert ons iest belangrijks over de verhouding met God. Hij wil een exclusieve relatie waarin liefde en trouw een plek hebben. Een bijbelgedeelte waarin dit onder woorden wordt gebracht is Jeremia 3. Een ander bijbelboek waarin dit een belangrijk thema is is Hosea. Vooral hoofdstuk 2 is indrukwekkend.

Toen de Here Jezus op aarde kwam heeft Hij zich deez beeldspraak toegeëigend. Hij was de bruidegom, de kring van gelovigen rondom hem de bruid. Zie bijvoorbeeld Matteüs 9:14-17 en Johannes 3:27 e.v. In Efeze 5 werkt Paulus dit beeld verder uit.

God wil dus een exclusieve één op één relatie waarin sprake is van liefde en trouw. Dat is het hart van het eerste gebod.

Belangrijke vragen om uit te werken en over door te praten:

-Hoe kun je God liefhebben als je Hem niet kunt zien?

wijs op wat God gedaan heeft en wat Hij nog steeds doet. In de Here Jezus heeft God een 'gezicht' gekregen. En de Here Jezus mag vervolgens weer zichtbaar worden in mensen. Om liefde voor de Here te stimuleren werd het volk Israël ook altijd weer egwezen op de grote dingen die God voor hen gedaan had, bijvoorbeeld de bevrijding uit Egypte en uit de ballingschap. Zie bijvoorbeeld de Psalmen 116, 118, 126, 114, 107, 105, 106, 104, 103 etc. Vooral 116 is geschikt. 'God heb ik lief want'

Belangrijke tekst uit NT in dit verband: 1 Petrus 1:8 ('hem hebt gij lief zonder Hem gezien te hebben') Let op het verband waarin dit vers staat > waarom hebben ze Hem lief?

-Op welke manier kan ik in mijn relatie met God vandaag ‘overspel’ plegen?
 bespreek alle denkbare moderne afgoden. Alles wat God van de eerste plaats verdringt.
 Belangrijk in dit verband zijn opmerkingen in de bijbel als ‘*hebzucht is afgoderij*’
 (Kolossenzen 3:5).
 Andere belangrijke bijbelgedeelten in dit verband: Matteüs 6:24, Jakobus 4:1-10,
1 Johannes 2:15-17

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze weten wat het eerste gebod betekent
- Ze hebben nagedacht over de dingen die hun leven waarde geven, en beseffen dat zonder God niet echt en blijvend gelukkig maakt
- Ze weten wat de visualisatie van het lege hart betekent, en kunnen de link leggen naar hun eigen leven
- Ze kunnen uitleggen waarom het eerste gebod bevrijdend is.

Hart

- Ze ervaren Gods liefde en willen Hem daarom dienen
- Ze ervaren dat Gods liefde bevrijdend is

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling; huiswerk checken Korte herhaling vorige lessen. We hebben het gehad over de wet en de Vader/ de Zoon en de Geest. Weten ze nog wat bij elk van deze personen naar voren kwam? - Gods wet is goed, want de Vader is onze schepper - Gods Zoon vervulde de wet; we leven van zijn genade - de Geest helpt ons om naar Gods wet te leven: de vruchten van de Geest Deze les beginnen we met de behandeling van het eerste gebod.	
19.20	Wat geeft jouw leven waarde Ze hebben allemaal een voorwerp meegenomen dat iets te maken heeft met wat in hun leven heel belangrijk is. Laat ze één voor één hun voorwerp laten zien en kort toelichten waarom dat belangrijk voor hen is.	

	Leg uit dat we dit nog wat verder uit gaan werken met twee oefeningetjes: Er hangen twee posters met daarop de vragen: a) wat is jouw grootste nachtmerrie? Toelichting: wat zou je verschrikkelijk vinden om kwijt te raken; welk verlies zou je heel moeilijk kunnen verwerken? b) wat maakt jou jaloers Toelichting: als je wilt ontdekken wat belangrijk is voor je kun je ook kijken naar de dingen die je niet hebt, en die je jaloers maken als een ander ze wel heeft. Ieder ontvangt twee geeltjes (briefkaartformaat) en beantwoord op elk daarvan één van de vragen. (Er hoeft geen naam op). Daarna plak je jouw antwoord op de betreffende poster. Bespreek met elkaar het resultaat: welke dingen komen naar voren als heel belangrijk in ons leven?	
19.30	Bijbelstudie Lukas 19: 1-10 Lees samen de geschiedenis van Zacheüs. OP het werkblad staan de volgende vragen: 1) Wat was het belangrijkste in Zacheüs' leven? 2) Welke voorwaarden stelt Jezus aan Zacheüs? 3) Wat verandert Zacheüs' leven? 4) Waar blijkt die verandering uit? Laat ze in twee- of drietallen deze vragen bespreken, en bespreek daarna samen dit gedeelte. Laat duidelijk uitkomen dat Zacheüs z'n geluk zocht in geld, maar dat dat hem niet gelukkig maakte. Jezus' <u>on</u>voorwaardelijke liefde verandert hem, en bevrijdt hem ook van z'n geldzucht.	
19.40	Het lege hart Gebruik de volgende visualisatie: Nodig: - 1 Poster A 3 met daarop de volgende afbeelding: - 1 rood hart dat precies op het gat past, met daarop de woorden: zin, liefde, vrede - een serie kleine witte hartjes met op elk van die hartjes één van de volgende woorden: relatie, baan, geld, positie, eer, kinderen, gezin, drugs, sex, enzovoort, enzovoort. Inleiding: Ik wil kort uitleggen wat de bijbel zegt over de behoefte van de mens aan God.	

	- Je begint met de poster met het rode hart op het gat. Leg uit dat God zo de mens bedoeld heeft: Hij wil de mensen een zinvol leven (een taak, en een doel) geven. Hij wil ze onvoorwaardelijk en totale liefde geven, en zo wil Hij ze innerlijke vrede geven. - Je neemt nu het rode hart weg, zodat alleen de tekening met het gat overblijft. vertel: Als we dus de relatie met God verbreken, dan ontbreekt er iets, dan komt er een lege ruimte in ons leven. Je gebruikt nu de kleine witte hartjes Omdat God de mensen gemaakt heeft voor zin, liefde en vrede, blijven ze er naar zoeken; ze proberen de leegte in te vullen, de één gebruikt z'n baan (hartje: baan), of z'n relatie (hartje: relatie), enz. Leg uit dat - die hartjes zijn te klein, ze kunnen ons leven niet echt vullen - ze zijn ook geen van allen voor altijd - dat daarom mensen zo vatbaar zijn voor verslavingen: het geeft even een vol gevoel of het verdooft de pijn van de leegte. - Je gebruikt weer het rode hart Als God de zin van je leven is, en steeds meer je gevoel gaat bepalen, dan komt er ruimte in je leven om niet je bezit, je geld, je relaties te gebruiken om je eigen gemis te vullen (zelfgericht), maar kun je ze gebruiken om daarmee de liefde van God door te geven aan anderen. (Dat is wat je ziet gebeuren bij Zacheüs) Herkennen ze dit? Waar zoeken ze ten diepste de vulling van hun eigen hart? (Bij Jasper is een powerpoint- presentatie te krijgen met ongeveer dezelfde boodschap) Vertel hoe God jou hart vult en wat het voor je betekent, en vraag de jongeren of ze daar iets van herkennen.	
19.50	Alleen God> dat is bevrijdend Op het werkblad staat vraag en antwoord 95 van de Catechismus. Laat ze nadenken over de volgende vragen: Vraag 1: Kun je dit antwoord vertalen naar het voorbeeld van het lege hart? (Alles waarmee je hart wil vullen buiten God of naast God maakt dat dat voor je tot een afgod wordt.	

	Vraag 2: Kun je uitleggen waarom het 1^e gebod je de weg van de bevrijding wijst? (afgoden maken je tot slaaf, en geven geen echt en blijvend geluk; God doet dat wel)	
20.00	Prestatie: De enquêtes zijn klaar. Laat de groepen aan elkaar presenteren wat ze hebben. Is iedereen tevreden met het resultaat? Zijn er dingen die beter moeten, tips? De enquêtes kunnen nu nog veranderd worden. Kies 2 mensen die de drie enquêtes gaan samenvoegen en weer gaan verspreiden in de groep. Dit kan via de mail, of langsbrengen, wat ze willen. Dit moet direct gebeuren, want iedereen moet deze week één enquête afnemen.	
20.10	Huiswerk: - memorisatiekaartje uitdelen - Iedereen moet één enquête afnemen Sluiting Hang een poster op met daarom een groot rood hart, en daarboven het woord God. Leg uit dat de kern van het 1e gebod is dat je dat wat het belangrijkste voor je is nooit je leven mag bepalen, maar dat je het van God moet ontvangen en in zijn dienst mag gebruiken. Vraag of ze dat willen. Zo ja, laat ze dat dan tot uitdrukking brengen door hun kaartjes van de posters (nachtmerrie; jaloers) af te halen, en in dat hart te plakken. Spreek daarna een kort overgave-gebed uit.	
Huiswerk:	Huiswerk: - De enquête moet samengevoegd en rondgestuurd worden (2 personen) - Iedereen moet één enquête afnemen - Het bijbelleesrooster: * Jesaja 1:10-17 Het onderhouden van godsdienstige gewoontes zonder dat het je leven verandert heeft voor God geen waarde. Hij wil je hart, ziel en verstand. Hij wil je op zondag én de rest van de week. * Jesaja 29:13-16 God wil geen uiterlijke gehoorzaamheid waar het hart niet bij is. * Psalm 18:1-7 Hartelijk liefde voor God, dat was kenmerkend voor David. Durf jij God ook op deze manier aan te spreken?	

	* 2 Korintiërs 10:1-6 let vooral op vers 5: God liefhebben betekent ook dat je je verstand onderwerpt aan zijn evangelie. * 2 Korintiërs 8:1-8 Volledige toewijding aan God moet blijken in alles wat je doet. Blijf jezelf daarop bevragen. * Psalm 119:1-8 Zijn dit ook jouw woorden? * 2 Timoteüs 3:1-5 ‘Het genot zullen ze meer liefhebben dan God’ (vers 5). Herken je deze strijd in jezelf?	
--	---	--

c. benodigde materialen

- posters o.a. met hart
- tekening lege hart+ hart en hartjes; evt ppt-presentatie geeltjes/stiften
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 2; Ps.96:1,3 en5; Ps 115:1,3 en 5; Gz 11; Gz 38; LB 30;

bijbelgedeelten: Deut.6:1-9;1 Kon 18; Ps 96; Ps 115; Jes 44:6-20

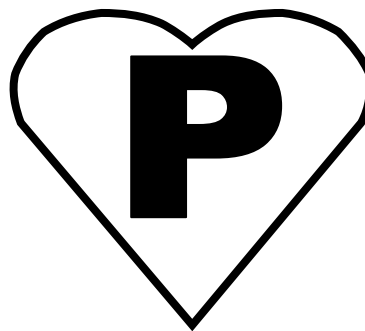
belijdenis: HC znd 34

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze weten wat het eerste gebod betekent				
	2 - Ze hebben nagedacht over de dingen die hun leven waarde geven, en beseffen dat zonder God niet echt en blijvend gelukkig maakt				
	3 - Ze weten wat de visualisatie van het lege hart betekent, en kunnen de link leggen naar hun eigen leven				
	4. - Ze kunnen uitleggen waarom het eerste gebod bevrijdend is.				
	5. - Ze ervaren Gods liefde en willen Hem daarom dienen				
	6. - Ze ervaren dat Gods liefde bevrijdend is				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

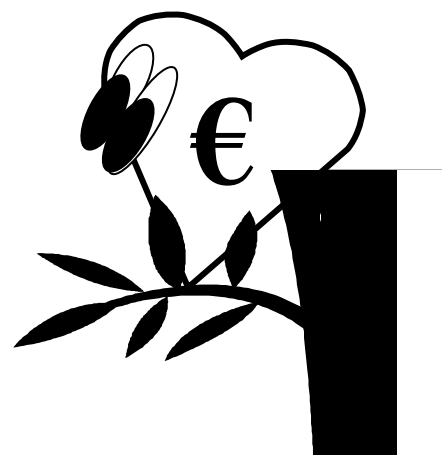
Een hart vol van Hem

blok D - nivo 3 - avond 5

Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Terugblik en huiswerk
19.20	Wat geeft jouw leven waarde
19.30	Bijbelstudie Lukas 19: 1-10
19.40	Het lege hart
19.50	Alleen God > dat is bevrijdend - vraag en antwoord 95 HC
20.00	Presentatie
20.10	Huiswerk en sluiting

Bijbelstudie Lukas 19: 1-10

Wat was het belangrijkste in Zacheüs' leven?
Welke voorwaarden stelt Jezus aan Zacheüs?
Wat verandert Zacheüs' leven?
Waar blijkt die verandering uit?

Alleen God > dat is bevrijdend - vraag en antwoord 95 HC

Wat is afgoderij?

Afgoderij is in plaats van de enige ware God, die Zich in zijn Woord geopenbaard heeft, of naast Hem iets anders verzinnen of hebben, waarop de mens zijn vertrouwen stelt.

Kun je dit antwoord vertalen naar het voorbeeld van het lege hart?
Kun je uitleggen waarom het 1^e gebod je de weg van de bevrijding wijst?

Aantekeningen:

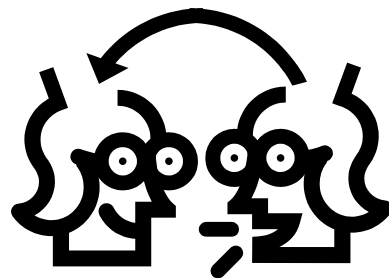
Huiswerk

Uitgedeelde memorisatietekst

Voor de volgende keer moet je één enquête afgenomen hebben.

Bijbelleesrooster

Jesaja 1:10-17

Het onderhouden van godsdienstige gewoontes zonder dat het je leven verandert heeft voor God geen waarde. Hij wil je hart, ziel en verstand. Hij wil je op zondag én de rest van de week.

Jesaja 29:13-16

God wil geen uiterlijke gehoorzaamheid waar het hart niet bij is.

Psalm 18:1-7

Hartelijk liefde voor God, dat was kenmerkend voor David. Durf jij God ook op deze manier aan te spreken?

2 Korintiërs 10:1-6

Let vooral op vers 5: God liefhebben betekent ook dat je je verstand onderwerpt aan zijn evangelie.

2 Korintiërs 8:1-8

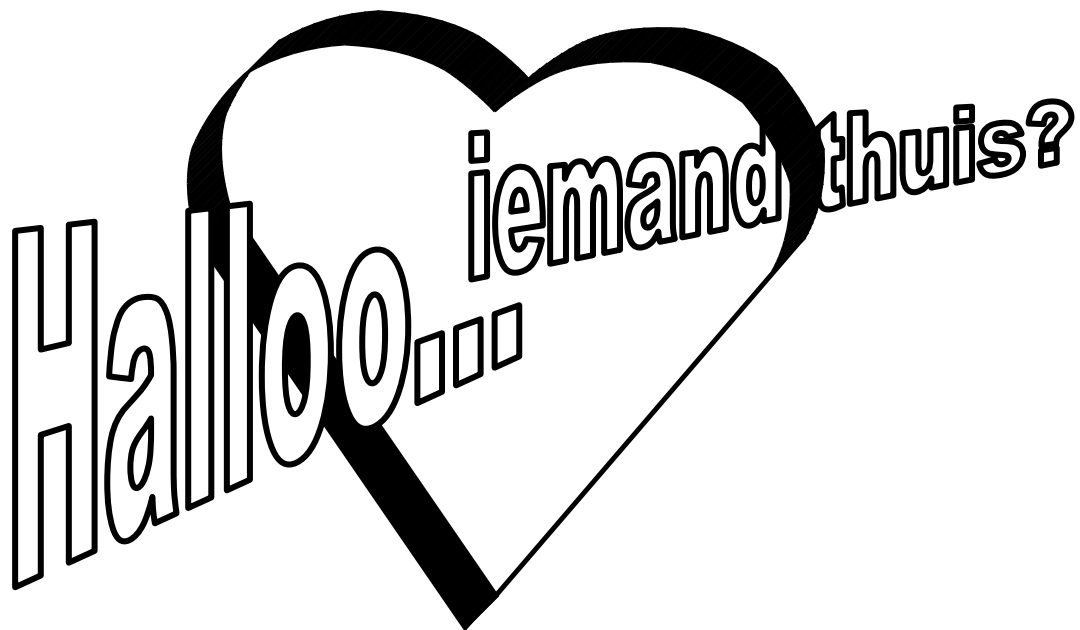
Volledige toewijding aan God moet blijken in alles wat je doet. Blijf jezelf daarop bevragen.

Psalm 119:1-8

Zijn dit ook jouw woorden?

2 Timoteüs 3:1-5

‘Het genot zullen ze meer liefhebben dan God’ (vers 5). Herken je deze strijd in jezelf?

Avond 6 Een radicale keuze

Achtergrondinformatie

inleiding

Bedoeling van deze les is om de jongeren te laten begrijpen dat het eerste gebod een radicale keuze voor de HEER vraagt. Het is diezelfde keuze die Jezus vraagt als hij ons vraagt alles los te laten en Hem te volgen. Dat kost veel, maar het levert Jezus zelf en nieuwe leven dat Hij geeft op. Het accent op deze radicale keuze staat niet haaks op de genade, maar komt juist uit de genade voort: je kunt jezelf op geen enkele manier verlossen, lever daarom je hele leven in bij je Verlosser; Hij heeft je eendeloos lief, geef jezelf aan Hem.

Wat opmerkingen bij Jozua 24

- Het land is inmiddels verdeeld; Jozua gaat afscheid nemen. Daarvoor is het hele volk bij elkaar gehaald in Sichem.

En dan verteld Jozua de hele geschiedenis van de keuze van Abraham, diens roeping in Ur, via de bevrijding uit Egypte en de intocht in het beloofde land tot op de dag van vandaag.

Uit pure genade hebben ze het beloofde land gekregen (vrs 13).

En dan volgt vers 14: doe dan de afgoden weg, en dien alleen de HEER!

- Dat is dus precies de volgorde van de wet: eerst de inleiding, dan het eerste gebod
- en zo is het ook in ons leven: bevrijd van de zonde, en een plaats gekregen in Gods Koninkrijk> dien dan alleen de Heer!

- En Jozua laat het volk voelen: weet wat je kiest, want:

1. God is een heilig God; Vrs 19-20; speel geen spelletje met deze God.

2. Zaak van het hart; het is opvallend hoe sterk Jozua hamert op een oprechte keuze (vrs 14 en 22) Deze keuze moeten ze met heel hun hart maken. En daarvoor moet de liefde van God je hart geraakt hebben, en moet je als reactie daarom ook heel je leven aan Hem willen geven.

3. Of-of niet en-en; Je hebt de goden van vroeger (Ur, Egypte) en van vandaag (Kanaän). Afgoden zijn er in soorten en maten. En wij hebben steeds de neiging: de Here én de afgoden. Maar wie bij deze God wil horen moet kiezen.

- Deze keus is een persoonlijke keus. Daarom zegt Jozua: wat jullie ook kiezen, ik en mijn huis wij zullen de Heer dienen, zelfs al zou die keus dwars tegen de rest van het volk ingaan.

- Legt God ons met deze keus een last op? Nee want de afgoden brengen slavernij. Hij heeft je bevrijd, zijn Zoon! als dan toch weer andere goden opduiken? Natuurlijk naar Hem toe, want als je ergens hulp kan verwachten tegen de afgoden dan is het wel bij Hem!

Navolging

In het nieuwe testament komt de keuze voor God heel nadrukkelijk tot uitdrukking in Jezus roep om navolging.

Het volgen door de scharen van Jezus betekent, dat zij naar Hem luisteren en hopen, dat Hij zal helpen en genezen (Matteüs 8: 1). De navolging van de discipelen herinnert aan hen, die leerling zijn van een rabbijn (een leermeester) en met hem meegaan op zijn reizen om hem te dienen. Ook Jezus' discipelen verlaten hun huis en werk om met Jezus mee te gaan (Marcus 10: 28; 1: 18, 20; 2: 14). Daardoor hebben ze deel aan zijn heil (Marcus 10: 21; Johannes 8: 12), maar ook aan zijn lot, zijn kruis (Marcus 8: 34; Johannes 12: 25 v.). Navolging is geen imitatie, maar levens- en lijdensgemeenschap met Jezus.

'Volg Mij!' Deze woorden zijn niet zomaar twee woorden. Hoe meer je erover denkt en leest,

hoe meer betekenis deze woorden krijgen. De aangehaalde teksten hebben in hun tekstverband een betekenis, maar Jezus volgen is, zoals gezegd, veel meer. Zij bevatten nagenoeg het hele Evangelie!

Luister maar:

- Het volgen van Jezus duidt aan dat er sprake is van leiderschap; het volgen krijgt de betekenis, de Leider volgen. Het volgen van de Leider houdt dus onder meer *onderwerping* in. Volgen en je laten leiden door Hem. Hij kent de weg! Geef je over aan God en laat je leiden door Hem op de weg die leidt naar de Vader. Jezus is immers de Weg, de Waarheid en het Leven (Johannes 14: 6). Mensen die Hem volgden zijn mannen en vrouwen van de Weg, zo staat er in Handelingen 9: 2.
- Behalve onderwerping, is er bij 'Jezus volgen' ook sprake van *overgave*. Een leider volgen, houdt in dat je hem de leiding over jou geeft, je geeft je (leven) over aan Hem en laat je leiden. In gebed kun je God al je moeilijkheden *toevertrouwen* en deze *overgeven*. Je bent een gelukkig mens wanneer je je problemen en moeilijkheden, *kunt overgeven*. Natuurlijk is dat moeilijk, maar wanneer je vertrouwt op zijn leiding, en de juiste weg gaat zal God je, wat er ook voor narigheid gebeurt, je zegenen als zijn volgeling, zijn kind. Want wanneer wij Jezus volgen op de weg die Hij ons wijst, komen we niet bedrogen uit. Juist omdat Jezus, Gods Zoon, ons de weg wijst en ons zegt Hem te volgen, zegt Hij tegelijk: "Volg Mij, *vertrouw op Mij*" Hem volgen, is Hem *vertrouwen*. Zonder vertrouwen kunnen we wel volgen, maar wantrouwige of morrende volgers wil God niet. Denk maar aan de diverse voorbeelden uit de bijbel van het volk Israël in de Sinaï-woestijn, welke de Wolk (=Jezus!) letterlijk volgde. (zie: Exodus 15: 24; 16: 2, Numeri 14: 2, 27, 29, 36, 16: 11, Psalm 106: 25, 1 Korintiërs 10: 10).
- Maar ook zijn discipelen waren niet altijd even trouwe volgers, soms twijfelden ze of bekritiseerden ze Jezus' woorden of daden, bijvoorbeeld in Johannes 6: 60 e.v., waarin de discipelen zich afvragen of Jezus wel juist gesproken / gehandeld had. Een ander bekend voorbeeld is natuurlijk Petrus die in Johannes 17: 17 keihard ontkent een volgeling van Jezus te zijn. Wat een goede les is dit voor ons! Hem blijven volgen, door dik en dun. Simon Petrus hield veel van Jezus. Jezus vertelt Petrus, vlak voor zijn Hemelvaart (Johannes 20: 19), Hem onvoorwaardelijk te volgen. Wanneer Petrus in vertrouwen aan Jezus vraagt hoe Johannes aan zijn einde zal komen, antwoordt Jezus met: "het enige wat jij moet doen is: Mij volgen!" dan komt het alleen goed. Doe je plicht, vertrouw op Mij, dat is je taak en daarin vind je je heil.
- Een ander facet van Jezus volgen is, dat Hem volgen ook *discipline* inhoudt. Er zijn immers vele wegen, die, eenmaal ingeslagen, dwaalwegen blijken te zijn. Jezus zegt niet voor niets: "de weg naar het Koninkrijk is smal. Weinigen vinden hem". De weg vinden is één, er op blijven is een tweede. Discipline dus, in de vorm van: je Leider blijven volgen. Niet afdwalen.
- Wanneer Jezus zegt: "Volg Mij", houdt dit in dat we goed in de peiling moeten houden *Wie we volgen*. Immers Christus Jezus zegt in Lucas 21: 8, "Laat je niet misleiden. Want er zullen velen komen die van zichzelf zeggen dat zij de Christus zijn..." Bovendien willen we van nature onze eigen weg graag gaan. Vaak merk ik bij mezelf dat ik iets kroms, rechtvaardig, door het -op een ogenschijnlijk, bijbelse manier- proberen te nuanceren. Dan kom ik tot de ontdekking dat niet ik zal zeggen wat recht of krom is, nee, ik maak mezelf maar wat wijs. Ik moet niet mijn ideeën volgen, maar Hem volgen. Niet jezelf of iemand anders. Onderzoek dus wat juist is en overleg met God door gebed. Laat God spreken door zijn Woord. Dat is immers onze Reisgids, ons Kompas.

Lesopzet

a. leerdoelen

Doelstellingen:

Hoofd:

- Ze begrijpen dat God in het eerste gebod een radicale keuze vraagt
- Ze begrijpen dat Jezus diezelfde keuze vraagt als hij om navolging vraagt
- Ze hebben inzicht in wat die keuze hen kost, en wat die oplevert
- Ze begrijpen dat de basis voor een radicale keuze voor God zijn liefde is

Hart

- Ze zijn geraakt en voelen de noodzaak om radicaal te kiezen

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling Korte herhaling vorige lessen. We hebben het gehad over de wet en de Vader/ de Zoon en de Geest. - Gods wet is goed, want de Vader is onze schepper - Gods Zoon vervulde de wet; we leven van zijn genade - de Geest helpt ons om naar Gods wet te leven: de vruchten van de Geest Zet op het bord de woorden ‘genade’ en ‘bevrijding’ en laat de jongeren uitleggen waarom die twee woorden bij Gods wet passen. > genade: de wet leert je ontdekken hoeveel je tekort schiet, maar ook dat Jezus uit pure genade de wet voor jou heeft vervuld. Je hoeft niks meer te verdienen bij God, je mag door zijn Geest leren om in je leven te laten zien dat Hij je God is . bevrijding: kijk naar de inleiding van de wet: God heeft ons bevrijd en wil ons nu leren leven als bevrijde mensen. Vorige keer ging het over het eerst gebod, en wat jouw hart vulde. Deze keer gaan we het weer hebben over het eerste gebod, maar nu over radicaliteit.	
19.20	kosten/baten analyse Op het werkblad staat een tabel met twee kolommen. Boven de tabel staat: ‘een christelijk leven’. Boven de linker kolom staat: ‘wat kost het je’, boven de rechterkolom ‘wat levert het je op’.	

	Laat ze eerst voor zichzelf in beide kolommen zoveel mogelijk opschrijven.. Laat ze het vervolgens in tweetallen met elkaar vergelijken. Inventariseer nu het resultaat. Gebruik daarbij een flap waarop de tabel staat. Voor de bespreking: - wat was makkelijker te formuleren de kosten of de baten - gaat het bij de baten vooral om ‘straks’ of ook over ‘nu’ - staan bij de baten ook ‘Gods liefde voor jou’? - wat geeft gevoelsmatig de doorslag: de kosten of de baten? Hoe komt dat?	
19.30	liefde vraagt radicaliteit Lees de volgende tekst voor (Op werkblad) dialogo: “Ik hou zo ongelofelijk veel van jou!! Ik zou altijd bij je willen zijn, ik heb alles voor je over; Jij bent alles voor mij!!” Antwoord: “Nou, ik vind jou ook wel aardig, maar vraag niet teveel van mijn tijd.” - Hoe denk je dat het met deze relatie af zal lopen? - Pas dit nu eens toe op de relatie tussen God en jou? - Hoe zie je deze dialoog terug in de inleiding van de wet en het eerste gebod? (God verklaart zijn liefde in de bevrijding uit de slavernij, maar neemt nu geen genoegen met een slap antwoord)	
19.35	gevoel en keuze Waarschijnlijk zal bij het vorige onderdeel naar voren komen dat veel jongeren die radicale liefde voor God niet zo voelen, en dat ze daarom ook niet radicaal op Gods liefde kunnen reageren. Zet dan het volgende schemaatje op het bord: <pre> geloof / \ / \ keuze gevoel </pre> Leg uit dat in elke relatie twee dingen een rol spelen: het gevoel voor elkaar en de keuze om in de relatie en in die ander te investeren. Hoe meer je met elkaar omgaat hoe hechter de relatie, hoe sterker het gevoel. Veel mensen drijven op hun gevoel; voelen ze niks dan doen ze ook weinig aan hun geloof. De bijbel vraagt juist allereerst een keuze, een toewijding (liefde als keuze), vaak komt het gevoel dan vanzelf wel.	

19.40	bijbelstudie Jozua 24:13-18; kiezen Lees het gedeelte samen Op het werkblad staat het volgende schema: <table><tr><td></td><td>toen</td><td>in jouw leven</td></tr><tr><td>Hoe heeft God z'n liefde laten zien?</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Wat vraagt Hij van zijn volk?</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Wat was de reactie</td><td></td><td></td></tr></table> Laat ze het in tweetallen invullen en bespreek het resultaat. een paar opmerkingen: - God gaf het beloofde land en verdreef de vijanden (al bleven er ook vijanden wonen), zo schiep Hij rust en ruimte voor z'n volk. Datzelfde wil God in ons leven doen. - De afgoden ten oosten van de eufraat (ttv Abram) en de afgoden van Egypte > afgoden heb je in soorten en maten: ouderwetse en hedendaagse. - kiezen: betekent laten zien wie je je leven wilt laten bepalen		toen	in jouw leven	Hoe heeft God z'n liefde laten zien?			Wat vraagt Hij van zijn volk?			Wat was de reactie			
	toen	in jouw leven												
Hoe heeft God z'n liefde laten zien?														
Wat vraagt Hij van zijn volk?														
Wat was de reactie														
19.50	Jezus volgen lezen Lukas 14:25-33 Leg uit dat Jezus ons dus zelf aanspoort om de kosten-baten analyse te maken. Zet nog een keer het volgende schema op een flap: <table><tr><td>de kosten</td><td>de baten</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table> Vul eerst aan de kant van de kosten die dingen in die je volgens Jezus bereid moet zijn in te leveren. (Leg uit: er mag helemaal niks in je leven buiten Jezus staan. Hij vraagt je hele leven, ook als dat pijn doet: familiebanden niet het belangrijkste; kruis dragen; je bezit inleveren) Wat komt er nu aan de kant van de baten te staan?	de kosten	de baten											
de kosten	de baten													

	(Leg uit dat het allerbelangrijkste wat daar komt te staan Jezus zelf is, en het nieuwe leven dat Hij ons geeft. Evt. kun je daar Marcus 8: 34-37 bij lezen. Vraag: Hoe kan Jezus het maken om alles te vragen? Is dat geen ondragelijke last? Laat nu zien dat er voor Jezus ook een kosten-baten analyse was: <table><tr><th>de kosten</th><th>de baten</th></tr><tr><td>Hij leverde alles in: de hemel, zijn almacht, de band met zijn Vader</td><td>Hij had alles ervoor over om jou te kunnen krijgen. Zo groot is zijn liefde.</td></tr></table> kortom: - zulke liefde mag radicale wederliefde vragen - je hoeft alleen maar los te laten, Hij geeft je door zijn Geest een nieuw leven.	de kosten	de baten	Hij leverde alles in: de hemel, zijn almacht, de band met zijn Vader	Hij had alles ervoor over om jou te kunnen krijgen. Zo groot is zijn liefde.	
de kosten	de baten					
Hij leverde alles in: de hemel, zijn almacht, de band met zijn Vader	Hij had alles ervoor over om jou te kunnen krijgen. Zo groot is zijn liefde.					
20.00	Prestatie De eerste enquêtes zijn afgenomen. Laat de resultaten aan elkaar presenteren. Volgende week moeten iedereen de enquête nog bij twee andere personen afnemen.					
20.15	Huiswerk opgeven - memorisatietekst uitdelen sluiting Leg uit dat de Here steeds wil dat ze een keuze maken. Dat willen we nu ook met dit gebed doen. Leg uit dat je het gebed in de ik-vorm bidt, en dat je na elke zin even stil bent zodat iedereen in zichzelf die zin kan herhalen als dat ook zijn of haar keuze is. Bidt vervolgens een kort overgave gebed (b.v.): Heer, U gaf alles voor mij, zelfs uw leven U houdt ongelofelijk veel van mij Ook nu wil ik weer kiezen om U te dienen om alles los te laten wat daar niet bij past. Ik hou van U. Heer help mij door uw Geest amen					

Huiswerk:	Huiswerk - 2 enquêtes afnemen. - memorisatietekst leren - Het bijbelleesrooster: * Psalm 131 Bij God mag je tot rust komen * Matteüs 11:25-30 Jezus is de poort naar de rust die God wil geven. * Psalm 116:1-7 Als je iets van Gods ontferming proeft kom je tot rust temidden van alles in het leven dat je kan bedreigen. * Jesaja 14:1-7 In bewoordingen ontleend aan de situatie van Israël op dat moment wordt gezegd dat God alle kwade machten zal overwinnen en rust zal geven. Christus heeft het gerealiseerd toen Hij satan overwon. * Psalm 23 De goede Herder leidt ons naar grazige weiden en rustige wateren. * Hebreëen 4:1-11 Je kunt door bewuste ongehoorzaamheid de rust verspelen die Christus voor ons verdiend heeft. Laat het niet zo ver komen! * Openbaring 22:1-5 Het paradijs hersteld, volmaakte rust.	
-----------	--	--

c. benodigde materialen

- Flap met tabel (2x)
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 1 (evt onberijmd: E&R 52), Ps 119:3 en 4 ; Gz 115, Gz 161, Gz 163, LB 473

bijbelgedeelten: Jozua 24:13-18; Marcus 8: 34-38; Marcus 10:17-31; Lukas 14:25-33

belijdenis: formulier voor Openbare geloofsbelijdenis

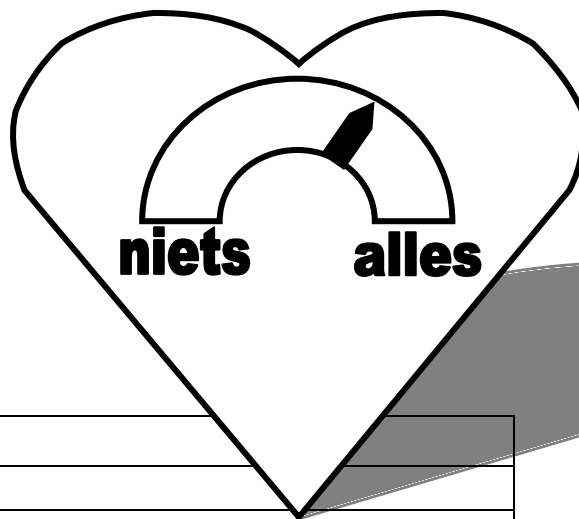
e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze begrijpen dat God in het eerste gebod een radicale keuze vraagt				
	2 - Ze begrijpen dat Jezus diezelfde keuze vraagt als hij om navolging vraagt				
	3 - Ze hebben inzicht in wat die keuze hen kost, en wat die oplevert				
	4 - Ze begrijpen dat de basis voor een radicale keuze voor God zijn liefde is				
	5 - Ze zijn geraakt en voelen de noodzaak om radicaal te kiezen				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Een radicale keuze

blok D - nivo 3 - avond 6

Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Terugkoppeling
19.20	Kosten/batenanalyse
19.30	Liefde vraagt radicaliteit
19.35	Gevoel en keuze
19.40	Bijbelstudie Jozua 24:13-18 - kiezen
19.50	Jezus volgen - Lukas 14:25-33
20.00	Presentatie
20.10	Huiswerk en sluiting

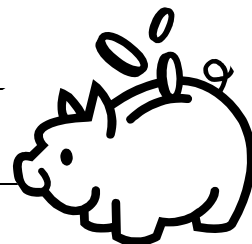
Kosten/baten analyse

Een christelijk leven

Wat kost het je

Wat levert het je op

Liefde vraagt radicaliteit

“Ik hou zo ongelooflijk veel van jou!! Ik zou altijd bij je willen zijn, ik heb alles voor je over; Jij bent alles voor mij!!”

Antwoord: “Nou, ik vind jou ook wel aardig, maar vraag niet teveel van mijn tijd.”

Bijbelstudie Jozua 24:13-18

	Toen	In jouw leven
Hoe heeft God z'n liefde laten zien?		
Wat vraagt Hij van zijn volk?		
Wat was de reactie?		

Aantekeningen:

Huiswerk

Uitgedeelde memorisatietekst

Twee enquêtes afnemen

Bijbelleesrooster

Psalm 131

Bij God mag je tot rust komen

Matteüs 11:25-30

Jezus is de poort naar de rust die God wil geven.

Psalm 116:1-7

Als je iets van Gods ontferming proeft kom je tot rust temidden van alles in het leven dat je kan bedreigen.

Jesaja 14:1-7

In bewoordingen ontleend aan de situatie van Israël op dat moment wordt gezegd dat God alle kwade machten zal overwinnen en rust zal geven. Christus heeft het gerealiseerd toen Hij satan overwon.

Psalm 23

De goede Herder leidt ons naar grazige weiden en rustige wateren.

Hebreeën 4:1-11

Je kunt door bewuste ongehoorzaamheid de rust verspelen die Christus voor ons verdiend heeft. Laat het niet zo ver komen!

Openbaring 22:1-5

Het paradijs hersteld, volmaakte rust.

Avond 7 Rust, vrijheid en samen-zijn

Achtergrondinformatie

Bedoeling van deze les is om de jongeren de betekenis van het vierde gebod te laten begrijpen als voorbereiding en voorproefje van onze eeuwige bestemming. Daarvoor moeten ze zowel de betekenis van het gebod toen voor het volk Israël, als de diepere betekenis die wij in Jezus hebben leren kennen begrijpen.

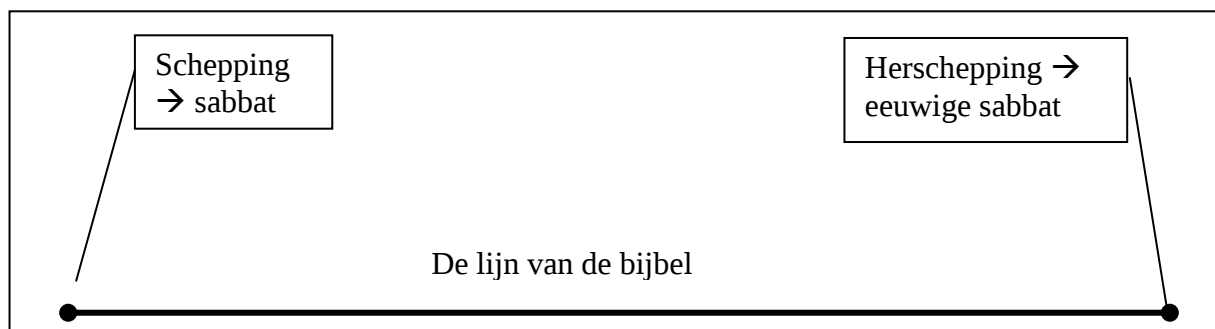
Het vierde gebod op de tijdlijn

** Plaatje 1) lijn van sabbat naar sabbat*

- lijn van schepping naar herschepping. > is de lijn van sabbat naar sabbat
- Schepping: God rustte op de 7^e dag. Voor de mens was dat de eerste volle dag van z'n leven. Het leven begint met rust, met Gods zegen. Rusten en feesten samen met God
- Herschepping: alles loopt uit op de eeuwige sabbat (znd 38, Hebr 4). Ook de herschepping is Gods werk. En dan zal het altijd zijn: rusten en feesten samen met God

Op die lijn bevindt zich ons leven > van sabbat naar sabbat

Laat gelijk zien hoe ongelofelijk belangrijk het 4e gebod is. Afgeschaft? Op weg naar de complete vervulling!

** Plaatje 2) zonde*

Zonde: voor jezelf leven, je losmaken van God en zijn bedoeling

- dan de rust weg als basisgevoel; niet meer die zekerheid dat God het in wezen allemaal voor je gedaan heeft, en dat Hij een toekomst voor je klaar heeft → zelf doen > stress, zelf je toekomst bouwen. Druk, druk, druk > dat is werelds.

- dan nog wel genieten; maar vaak: laten we eten en drinken, want morgen sterven wij

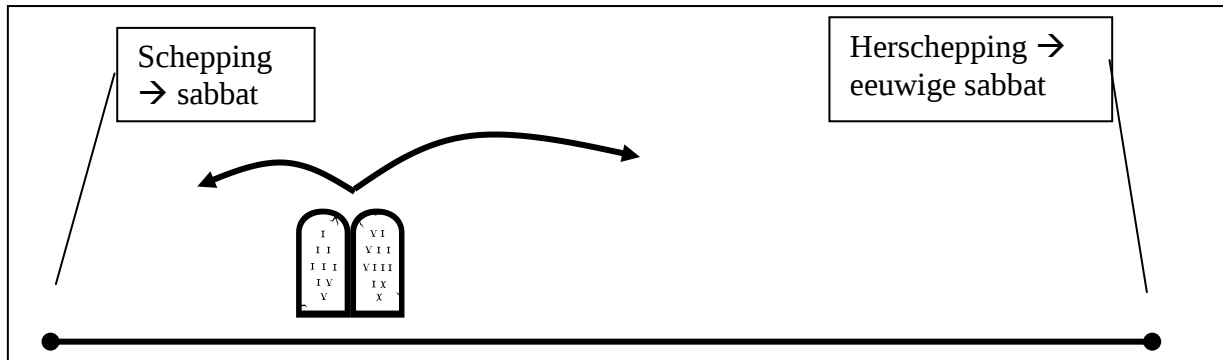
Dat zag je direct al na de zondeval: "In het zweet uws aanschijns...". Maar de mens zocht zijn eigen rust: Kaïn bouwde de eerste stad, daarna bouwde men Babel

** Plaatje 3) verbond Sinai*

Maar God koos een volk, dat zuchte onder de slavernij > bevrijdde het, zette het apart > wet. Wat is dan die bedoeling? Net als in begin: rusten, feestvieren, samen met God.

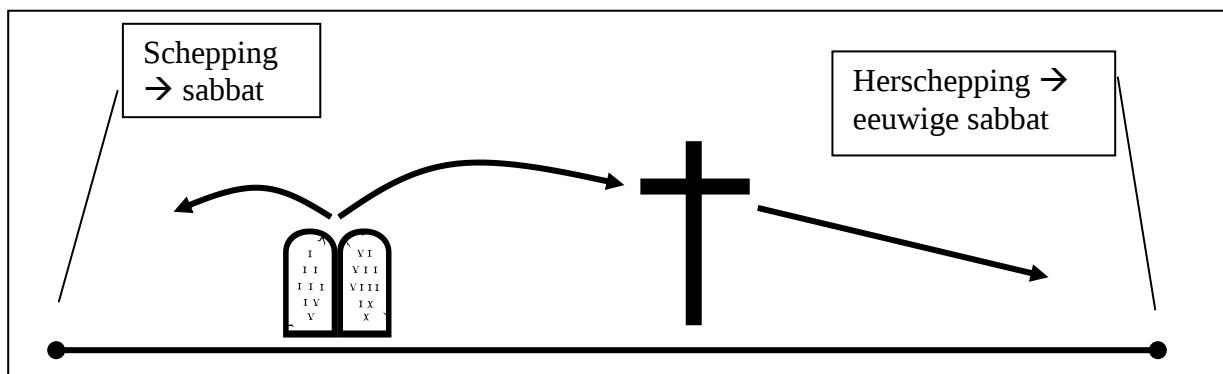
- Dat wijst terug: a. naar de schepping b. naar de bevrijding
- Dat wijst vooruit: 1 dag om te rusten en samen te komen bij God: maar het gaat God om het hele leven, Hij werk toe naar de eeuwige rust en het eeuwige feest met Hem.

** Plaatje 4). nieuwe verbond*

Rusten, feestvieren, samen met God >> nu nog veel duidelijker!

Als we terug kijken: het kruis ; Hij geeft ons rust (volbracht!), Hij bevrijdde, Hij brengt ons samen bij God. Als we vooruit kijken: Hij komt terug om het af te maken.

Conclusies

- De eerste vraag is niet: wat doe jij op zondag, maar: wie is Christus voor jou?

a. Geeft Hij je rust? (verlossing, heiliging, dagelijks leven)

b. Brengt Hij je tot feestvieren samen met God?

- Je kunt het gebod niet beperken tot 1 dag, het raakt je hele leven.

- Maar de zondag dan?

We zijn veel vrijer dan in het OT wat betreft de vormgeving van de gehoorzaamheid (vgl bv. Rom 14:5; vgl ook: in OT 10% geven, nu zelf bepalen). Maar als we die vrijheid gebruiken om de vrije zondag op te offeren, dan is er iets ernstig mis met ons geloof.

- Moet je twee keer naar de kerk?

Het gaat niet om de regel, het gaat om Gods bedoeling: we zijn op weg naar de eeuwige samenkomst met Hem: samen bij God zijn, Hem loven, je bevrijding vieren

Als je nou een paar keer per week al te veel vindt, en er zoveel dingen belangrijker zijn, wat moet je dan in de eeuwigheid

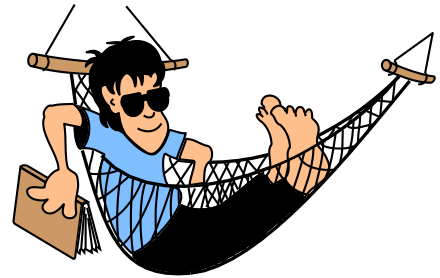
De bedoeling van het 4^e gebod

Als je wilt weten wat het 4^e gebod vandaag betekent (dat geldt trouwens voor elk gebod), moet je je dus afvragen: a. wat betekende het gebod toen, b. wat betekent het nu voor ons die Christus kennen. 4 punten:

1. rusten van je werk

In Exodus lezen we dat het volk de sabbat moet houden, omdat de Here zelf in 6 dagen de hemel en de aarde geschapen heeft en op de zevende dag rustte.

Zo deed God het: 6 dagen werk, 1 dag rust; en zo wil Hij dat de mens het doet, die naar zijn beeld geschapen is. Wel, als wij door Christus God hebben leren kennen, dan kan het niet anders dan dat wij ook rust kennen in ons leven. En zouden wij dan wijzer willen zijn dan God, die na zes dagen werk, een rustdag nam en gaf.

2. je bevrijding vieren.

In Deuteronomium (5:12-15) zegt God: ik heb jullie bevrijd uit de slavernij, en daarom wil ik niet dat jullie je weer tot slaven laten maken of anderen tot slaven maken.

In Egypte werkten ze non-stop. Maar daar heeft God ze van bevrijdt, en dat moeten ze nu elke dag met een vrije dag vieren. Een vrije dag niet alleen voor henzelf, maar ook voor hun personeel, en zelfs voor hun vee.

Nog steeds laten mensen zich zomaar tot slaaf maken. Stress is volksziekte nummer 1. Maar een christen is anders. Die weet dat hij het allemaal niet meer zelf hoeft te maken. Die is verlost. En zouden wij er dan niet goed aan doen om ook elke dag een bevrijdingsdag te vieren. En wat is logischer dan daarvoor de dag te kiezen van de uittocht uit slavernij en dood: de dag van de opstanding van Christus.

3. God aanbidden

Op sabbat werd niet gewerkt, maar op sabbat kwam het volk wel bij elkaar om de Here te loven. En de priesters werkten op sabbat extra hard, want dan werden er dubbel zoveel offers gebracht (zie b.v. Lev.23:1-3). Verder werd er op sabbat ook veel gezongen (zie b.v. Ps 90)

Het zou natuurlijk wel treurig zijn als wij die Christus hebben leren kennen, niet een dag in de week hadden waarop we er echt alle tijd voor nemen om met broeders en zusters bij elkaar te komen om God te aanbidden, ons leven aan Hem te wijden, en om naar zijn Woord te luisteren

Al direct vanaf het begin kwamen de discipelen op zondag, de dag des Heren, bij elkaar. Later werd de zondag een vrije dag, die helemaal aan de dienst van de Here gewijd kon worden. Zo'n kans laat je natuurlijk niet schieten, en om dat mee te kunnen maken ben je als het nodig is bereid andere zaken (een lucratieve job, een leuke film, ets) te laten schieten.

4. Laten zien op wie je vertrouwt

De sabbat was een feestdag, en toch stelde de Here in het oude testament de doodstraf op het niet houden van de sabbat. Waarom? Omdat Hij wist hoe makkelijk de mens zich toch weer slaaf laat maken. Daarom stelde de Here dit gebod tot een teken (Ex 31:12-17). Door zich te

houden aan de sabbat, ook in de oogsttijd, ook in tijden van armoede, kon het volk laten zien dat ze op de Here vertrouwden, en op de Here alleen.

Voor ons staat er geen doodstraf meer op het werken op de rustdag, en dat is maar goed ook. Maar dit gebod is nog wel steeds een test: durven we de Here te vertrouwen, en rust te nemen, of blijven we doorgaan, omdat we het van onze eigen prestaties verwachten.

Nemen we een dag in de week om de gemeenschap met God te vieren, of komen we daar met geen mogelijkheid aan toe: te druk met onze eigen zaken.?

Het 4^e gebod en Christus

Een vraag die velen zich stellen, en die hen anders wel gesteld wordt door de adventisten, is: “Waarom houdt de kerk de 7e dag niet meer als rustdag zoals het 4e gebod gebiedt? Je kunt toch niet zomaar dat gebod aan de kant zetten? Waarom is voor de meeste christenen nu de eerste dag van de week het belangrijkste?”

Voor het beantwoorden van die vraag nemen we ons uitgangspunt in Kol. 2: 16-17:

“Laat dan niemand u blijven oordelen in zake eten en drinken, of op het stuk van een feestdag, nieuwe maan of sabbat, dingen die slechts een schaduw zijn van hetgeen komen moest, terwijl de werkelijkheid Christus is.”

In Kolosse had je christenen met een Joodse achtergrond, die de sabbat als rustdag wilden handhaven, en zich aan de spijswetten van Mozes hielden, en je had christenen met een heidense achtergrond, die zich niet aan de wetten van Mozes hielden. Dat gaf conflicten. Paulus reageert daarop door te zeggen dat men op dit punt elkaar niet moet veroordelen. De geboden uit de tijd van het oude testament moeten niet behandeld worden of er niks veranderd is: die geboden hadden een doel; ze wezen heen naar Christus, zoals een schaduw soms al iets van iemand laat zien voordat je de persoon zelf ziet. Maar als de persoon zelf er is, dan moet je je aandacht niet op de schaduw blijven richten. Zo moeten wij onze aandacht niet op de wetten uit de tijd van het oude testament blijven richten, maar letten op wat we nu op die punten van Christus kunnen leren.

Zo moet je nu ook naar de sabbat kijken:

Het volk Israël mocht op de sabbat niet werken, niet koken, maar rust houden. Daarvoor gaf God twee redenen:

- Ex 20: God heeft alles geschapen, ons leven begint met de rustdag!!
- Deut 5. God heeft ons bevrijd, daarom moeten we ons niet opnieuw tot slaven laten maken, noch anderen tot slaven maken.

Zo zie je ook dat deze wet de schaduw is, en dat Christus de werkelijkheid is:

- Hij zorgt voor de nieuwe schepping en geeft ons eeuwige rust
- Hij heeft ons pas echt van de slavernij bevrijd, en daar het onweerlegbare bewijs van geleverd toen Hij uit de dood opstond.

De essentiële vraag is dus niet: welke dag moet je rusten? Maar: wie is Christus voor je? Heeft Hij je volledige verlossing gegeven? Vindt je je rust in Hem? Laat je zien dat je leven rust in Hem, en dat het niet allemaal van jouw prestaties, jouw gehoorzaamheid, jouw bedoelingen, enz afhangt, maar van Christus, zowel voor wat de betreft de zaken van je dagelijks leven als die van je eeuwig heil.

Het vierde gebod zegt:

- zoek je rust en veiligheid in wat God gedaan heeft
- zorg dat je tijd hebt voor God: de erediensten, de zondagen, elke dag
- verlang naar de complete verlossing, en de eeuwige rust (Hebr.4)
- wees geen slaaf meer van de zonde, noch ergens anders van

Tenslotte: de handreiking van de Synode

Vanaf 1996 is er in de Gkv een hoop onrust ontstaan over de relatie tussen de betekenis van het vierde gebod voor de christelijke kerk. Het begon allemaal met een preek van ds.

D.Ophoff. In deze preek stelt hij onder andere:

“Laat merken hoeveel die dag je waard is. Wat mij betreft, niet op grond van een absoluut, goddelijk gebod. Maar wel omdat het goed is samen een dag in de week rust te nemen, naar het voorbeeld van Israëls sabbat.”

Er werd bezwaar gemaakt tegen de opmerking dat de zondagrust niet een rechtstreeks goddelijk gebod zou zijn. Uiteindelijk kwam de zaak op de generale synode. Die besloot:

dat de opvatting van ds. D. Ophoff dat de zondag als rustdag niet gegrond is op een goddelijk gebod, niet te veroordelen is;

met als grond:

In de loop van de geschiedenis is de Gereformeerde Kerken in Nederland steeds verschil van mening geweest over de vraag of uit de Schrift dwingend kan worden aangetoond, dat er voor de nieuwtestamentische kerk een rechtstreeks gebod van God is om de zondag als rustdag te houden. Ook wat in zondag 38 HC over de rustdag staat is niet voldoende om daaruit dwingend te kunnen afleiden, dat wij rechtstreeks van God de opdracht hebben om de zondag als rustdag te houden. In verband hiermee is er binnen de Gereformeerde Kerken in Nederland steeds ruimte geweest om verschillend te denken over de Schriftuurlijke fundering van de zondag als rustdag;

Uiteindelijk heeft de generale synode van Zuidhorn een handreiking aan de kerken gedaan over de bedoeling en invulling van de christelijke zondag. De tekst staat hieronder.

Zondag, HEERlijke dag - Een handreiking

Aanleiding

Deze handreiking is opgesteld om twee redenen. De eerste is dat, zoals vaker in de geschiedenis na de Reformatie, er in de Gereformeerde Kerken in Nederland een geschil gerezen was over de verhouding tussen het vierde gebod en de zondag en over de consequenties daarvan voor de zondagsheiliging. De tweede reden vormt daar de actuele achtergrond van, namelijk het veranderde geestelijk klimaat in ons land tot een geseculariseerde en multireligieuze samenleving. De economische en maatschappelijke ontwikkelingen (internationalisering, globalisering en technologie) oefenen grote invloed uit op de nationale cultuur. De handreiking wil de kerken helpen de christelijke overtuiging te vernieuwen ten aanzien van het rusten op en het vieren van de zondag in het Nederland van de 21^e eeuw.

Inleiding

Wij weten ons als Gereformeerde Kerken in Nederland te staan onder het gezag van het vierde gebod in het geheel van de Tien geboden en van het onderwijs van de heilige Schrift. Het is mede krachtens dit gebod dat wij de zondag vieren als de dag van de opstanding van onze Heer Jezus Christus. Ons verlangen is steeds beter te begrijpen hoe de zondag ons in Hem geschonken is tot verlossing en tot heiliging van alle dagen van het leven.

1. Onderwijzend deel

1. Van sabbat naar zondag

Zoals Israël door de eeuwen heen de sabbat vierde, zo heeft de christelijke kerk de zondag als dag van de Heer ontvangen. Jezus Christus noemt zichzelf 'heer, ook over de sabbat' (Mar. 2:28). Hij heeft de gehoorzaamheid aan God en het offer voor de zonden volbracht. Op de eerste dag van de week is Hij opgestaan uit de dood. Gods grote daden in de voltooiing van de schepping en in de bevrijding van het volk uit slavernij waren de motieven om de sabbat te vieren. In Christus brengt God de geschiedenis van zijn heil beslissend verder. Het motief om de zondag te vieren is nu bovendien Gods grote werk in de opwekking van de Zoon uit de doden.

In het Nieuwe Testament staat de eerste dag van de week in het licht van Christus' verschijningen aan zijn leerlingen (Joh. 20:9, 26). De eerste christelijke gemeente komt elke dag samen in de tempel en in de huizen (Hand. 2:46). De eerste dag van de week krijgt profiel in de samenkomst om het onderwijs van de apostelen te horen en het brood te breken (Hand. 20:7) en in het reserveren van de gaven (1 Kor. 16:2). Later wordt deze 'de dag van de Heer' genoemd (Op. 1:10), de naam die de christelijke kerk in later tijd aan de zondag heeft gegeven. Daarom noemen we de zondag ook de HEERlijke dag.

2. De dag en de dagen van de Heer

In het Nieuwe Testament is de viering van de zondag niet met zoveel woorden aan het vierde gebod van Gods wet verbonden. Elke dag en heel het leven wordt door Christus geheiligd. Wie een bepaalde dag als feestdag viert, doet dat om de Heer te eren (Rom. 14:6). De zondag was in de wereld van het Nieuwe Testament eerst een gewone werkdag. Deze kreeg al spoedig haar bijzondere kleur in de samenkomsten van Christus' gemeente in de morgen en tegen de avond.

Christus is de vervulling van de hele wet (Mat. 5:17) en neemt Gods geboden op in zijn onderwijs over het koninkrijk. Het grote gebod van de liefde en volmaaktheid geeft kracht aan het leven in navolging van de Meester. Het evangelie vertelt hoe Hij de sabbat naar het gebod onderhoudt en deelneemt aan de samenkomsten in de synagoge. In de gang van het evangelie verwacht je niet dat de viering van de zevende dag zou veranderen, totdat Jezus sterft en zijn lichaam op de sabbat in het graf rust. Het is de opstanding van Jezus Christus uit de dood die het nieuwe ten opzichte van het oude verbond duidelijk maakt.

Evenals de andere geboden, komt het vierde gebod in Christus naar ons toe. In zijn persoon en in de eenheid van de Schriften wil de kerk begrijpen wat het gedenken, heiligen en rusten op de dag van de HERE betekent. In de vrijheid van de Geest willen we recht doen aan het voorlopige, het blijvende en het nieuwe in de wil van God in het vierde van de Tien geboden.

3. Het voorlopige, blijvende en nieuwe

God wil zijn schepselen tot rust brengen en op adem laten komen (Ex. 23:12). Hij wil hen bevrijden uit de kramp van het werken onder de vloek. Het motief van de schepping (Gen. 2:2-3; Ex. 20:11) wordt versterkt door het motief van de bevrijding uit slavernij (Deut. 5:15). Mens, dier en land mogen delen in de rust die God te genieten geeft.

3.1 Het **voorlopige** in het vierde gebod zien we in de zevende dag, in de mogelijkheden van het beloofde land, in de claim van Gods wet op Israëls samenleving en in de regelgeving ten aanzien van de sabbat die de HERE aan zijn volk opdroeg. Ook daarin heeft de wet Israël naar de Verlosser geleid. De Schrift noemt ook de sabbat als een schaduw van wat komt, terwijl Christus de werkelijkheid is (Kol. 2:17). Het ene beloofde land gaf voorlopige uitdrukking aan de rust. De christelijke kerk is in de wereld nu in vreemdelingschap. Niet altijd en niet overal ter wereld verkeren christenen in de positie de rustdag en zondag te doen samenvallen.

3.2 Er zijn ook **blijvende** aspecten aan het vierde gebod. We zien die eerst in de afwisseling van werken en rusten. Vervolgens ook in de samenkomsten voor de HEER op de rustdag en de feestdagen. En zo in het loskomen van eigen prestatie om te leren leven uit de gulle hand van God. Al bij de voltooiing van de wereld horen we hoe God rustte van zijn scheppingswerk in zes dagen (Gen. 2:2-3; Ex. 20:11). De Here Jezus voegt eraan toe dat de sabbat gemaakt is voor de mens (Mar. 2:27). Dat laat Hij zelf horen in de verkondiging van het evangelie. Hij laat het ook zien in daden van genezing en bevrijding aan kinderen van Israël, ook op de sabbat. Die horen bij uitstek bij de rust die in Hem te vinden is en waartoe Hij Gods volk uitnodigt (Mat. 11:28-12:21).

3.3 Het **nieuwe** in Christus' opstanding maakt dat niet meer de zevende, maar de eerste dag van de week in het licht komt te staan. In Hem is de werkelijke rust te vinden (Mat. 11:28-30). Hij is onze sabbat. Het hele leven van zondaars wordt door Hem bevrijd van de last van zonde en schuld. Er straalt licht over alle dagen van de week en over alle volken van de wereld. De komst van zijn rijk zal ons bij de eeuwige sabbatsvrede brengen (Hebr. 4:9). Daarom bidden wij: 'Kom, Heer Jezus' (Opb. 22:20).

4. Zondag, dag voor de kerk

Vanuit het nieuwe dat in Christus gekomen is kunnen ook de blijvende aspecten van het vierde gebod gestalte krijgen. Het gebod tot het **rusten** van eigen werk en inspanning vraagt om concretisering. Juist op zondag leren we rust te vinden in het volbrachte werk van onze Schepper en in het volbrachte lijden van onze Verlosser. Uitgaande van zijn opstanding krijgt de eerste dag van de week in de Schrift profiel. De levende Heer verzamelt zijn gemeente op die dag om zich heen. Hij zendt haar vanuit die dag in het leven van alle dagen om het licht te laten schijnen.

De **samenkomsten** van de gemeente liggen in het verlengde van Israëls 'heilige samenkomsten' op de sabbat. We worden aangespoord de 'eigen bijeenkomsten niet te verzuimen', en wel in het licht van het naderend oordeel van dé dag van de HEER (Hebr. 10:25). Het 'heden' van Gods stem die tot bekering roept, geldt elke dag dat het Woord klinkt (Hebr. 4:1-13). Zijn stem klinkt speciaal zovaak de heilige Schriften in de samenkomsten voorgelezen en verkondigd worden. Christus is de Heer van zijn kerk die Hij in één lichaam samenbrengt.

We willen recht doen aan het daadwerkelijke rusten en aan het **gedenken** van Gods werken. We doen dat wanneer we de zondag vieren en daarin de samenkomsten van de gemeente plaats geven. Als christelijke kerk weten wij ons geroepen het geschenk van deze rustdag dankbaar te aanvaarden en optimaal tot Gods eer te gebruiken. Wanneer die ruimte ons ontnomen zou worden, blijft de zondag een teken van verlangen om de Heer in volle vrijheid te dienen.

Wij sporen elkaar aan die dag zoveel mogelijk vrij te houden van beroepsarbeid en activiteiten die ons afhouden van de eredienst voor de Here, van de ontmoeting als gemeente en van de rust die deze dag typeert. Het vierde gebod komt tot zijn recht wanneer Gods volk van de dag van de Heer geniet door afstand te nemen van de gewone bezigheden (Jes. 58:13).

5. De gemeente als Christus' lichaam

Het dubbele gebod van de liefde is de samenvatting van de wet en de rode draad van alle geboden (Mat. 22:27-40; Rom. 13:8-10). De liefde tot God als het hoogste gebod krijgt gestalte in de samenkomst van de gemeente met haar Heer. In de samenkomsten presenteert de gemeente zich aan Hem die haar Hoofd is.

De liefde tot de naaste komt tot uitdrukking in de wil om samen te komen als gemeente die het lichaam van Christus mag heten. Dit gebod spoort ons aan de samenkomsten niet te verzuimen, maar elkaar in dat opzicht aan te vuren (Hebr. 10:25). In het geheel van het lichaam kan geen deel gemist worden (1 Kor. 12:12-31). Het vieren van de zondag bindt de leden samen tot het ene lichaam, waarin wij in één Geest gedoopt zijn (1 Kor. 12:12-13).

6. Zondag en samenleving

De Gereformeerde Kerken in Nederland hebben de vrije zondag, zoals die onder Gods voorzienigheid in Europa tot ons is gekomen, steeds met dank aan God aanvaard. Het Nederlandse volk heeft echter in groten getale de weg van het geloof in God verlaten en waardeert de zondag vooral als vrije dag.

Nu op zondag door de wetgever meer ruimte wordt geboden om te werken en die dag daardoor als dag van de Heer minder beschermd wordt, willen wij publiek en eensgezind, met woord en daad, getuigen van Christus' evangelie. Dat houdt in:

- § wijzen op de Schepper van al wat leeft die het ritme van werken en rusten gegeven heeft aan mensen die naar zijn beeld geschapen zijn;
- § getuigen van de Verlosser die verloren mensen vrij maakt uit de macht van de zonde en ons in zijn gemeente samenbrengt;
- § prijzen van de Geest die beschadigde mensen wil vernieuwen naar het beeld van Christus en ons leidt naar de vernieuwing van hemel en aarde.

We willen de zondag tot eer van de levende Heer en als dag van de christelijke gemeente hooghouden. Ook komen we op voor de handhaving van de zondag als dag van collectieve rust. De God van Israël heeft van meet af aan ook het personeel, de buitenlander en de dieren in de rustdag betrokken (Ex. 20:10; Deut. 5:14). Ook verlangen wij ernaar de viering van de zondag zo vorm te geven, dat die een aantrekkelijk beeld vertoont van rust bij God en gemeenschap bij elkaar. Ons gebed is dat dit voorbeeld en getuigenis ook onze naaste tot Christus nodigt.

In het dagelijks werk, in onze vrije tijd en op de zondag willen we getuigen van Christus zijn door zelf rust te vinden in Hem. Zo willen wij, verenigd op de belijdenis van Zondag 38 van de Catechismus, in deze tijd en onze omstandigheden recht doen aan Gods bedoeling met het vierde gebod en de zondag.

2. Praktisch-ethisch deel

2.1 In een samenleving met mobiele telefoon, laptop, files, tv, internet en e-mail worden veel mensen opgejaagd. Werktijd en vrije tijd vervloeien, ondanks de korte arbeidsweek. Hoog tijd om opnieuw in de leer te gaan bij de Schepper die **werk- en rusttijd** maakte. Christus is Heer van vrijgekochte slaven én van de rustdag.

2.2 Leven en werken zijn nog altijd aan de vloek van de zondeval onderworpen (Gen. 3:15-19). Werken is, ook in een hoogontwikkelde economie en samenleving, voor velen zwoegen (Pr. 1:3). Onderwijs en opleiding leggen een grote druk op jonge en oudere mensen. Daarom is het zo heilzaam dat de Schepper in het ritme van de week een **rustdag** gegeven heeft (Gen. 2:2-3; Ex. 20:8-11; 23:12). Naar Gods voorbeeld en gebod mogen we tot rust komen, leren genieten en terugkijken op het gedane werk. Zo wordt God geëerd als degene die alle werk volbrengt. Niet aan onze prestatie, maar aan zijn zegen is alles gelegen.

2.3 **Eerst komt het rusten** (dat is: neerleggen van werk), daarna het vieren. God heeft zijn scheppend werk volmaakt en legde zo het fundament onder de sabbat. Jezus Christus heeft het werk van verlossing volbracht en legde zo het fundament onder de zondag. Hij schept tijd om tot rust te komen in zijn nabijheid. Zijn geboden, ook om te rusten, zijn niet zwaar (1 Joh. 5:3; Mat. 11:30). Zo leren we verlangen naar de volkomen rust (Heb. 4).

2.4 De HERE heeft de rust op zijn dag ook geboden om het personeel, de dieren en het land in de rust te laten delen. Die rust heeft ook betekenis voor het Nederlandse volk, de samenleving en economie. God heeft de herschepping (werkelijke 're-creatie') van zijn wereld op het oog. In woord en daad zal de kerk getuigen van de rust bij de Schepper, Verlosser en Vernieuwer van al wat leeft.

2.5 Door te rusten laten we zien dat we beseffen verlost te zijn van slavernij, ook van de eigen zonden, prestaties en de economische wetten. Door de zondag te vieren geven we uitdrukking aan de erkenning van **Christus als Heer**, ook over de rustdag (Mar. 2:28). Als Hij zegt 'Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen', geldt dat des te meer op zondag (Mat. 6:34). Op de rustdag leren we genieten van zijn zorg, zoals Israël in de gawe van het manna leerde.

2.6 Ook al kent het Oude Testament weinig directe voorschriften voor de vormgeving van de eredienst op de sabbat, toch krijgt **het vieren** profiel. Bijvoorbeeld in de aanwezigheid van de 'tent van de samenkomst' en de offers, in de 'heilige samenkomsten' van het volk en later in de synagoge. Jezus ging naar zijn gewoonte op sabbat naar de synagoge (Luc. 4:16). In het Nieuwe Testament verschijnt Christus na zijn opstanding aan leerlingen en vrouwen. Zij komen samen op de eerste dag van de week (Joh. 20; Hand. 20), die door de gemeente 'de dag van de Heer' genoemd wordt (Op. 1:10).

2.7 Christus roept ons tot zijn **gemeente**, die zijn lichaam is. De gemeente bestaat niet uit individuen, maar is het lichaam van Christus, door de kracht van de Geest samengesteld uit vele leden (lichaamsdelen). Wanneer de Verlosser ons tot zijn gemeente roept, is er geen plaats meer voor individualisme.

2.8 In de samenkomst presenteert de gemeente zich als het lichaam dat zich in Christus' dienst stelt. In de **eredienst** stelt zij zich als volk voor haar God om er ernst mee te maken tot Gods rust in te gaan (Heb. 4). Naar het voorbeeld van de oudchristelijke kerk hebben ook wij de tweede kerkdienst nodig om de zondag als een geheel en als gemeente te genieten. Als afwezigheid in de middag- (of avond)dienst toeneemt, moet de gemeente worden onderwezen en gemotiveerd om deel te nemen.

2.9 Het is nodig in het kerkelijk **onderwijs** de samenhang te leren van:

- a. Gods gebod en gewillige naleving ervan,
- b. de gemeente die samenkomt en zelf een levend lid daarvan zijn,
- c. beroepskeuze en persoonlijke verantwoordelijkheid.

We hebben de verkondiging van het Woord en de gemeenschap der heiligen nodig om een christelijke stijl van leven te ontwikkelen.

2.10 Wanneer onder druk van economie en maatschappij **zondagsarbeid** toeneemt, is het nodig elkaar te bepalen bij de noodzaak te rusten van eigen inspanning en bij onze totale afhankelijkheid van Gods zegen. Werk dat in dienst van het evangelie (Mat. 12:4-5) en in het teken van barmhartigheid staat (Mat. 12:6-7) kan nodig zijn. Dit biedt ook kansen om aan de navolging van Christus gestalte te geven. Onder welke omstandigheden (beroeps-)arbeid noodzakelijk is zal overwogen worden in christelijke vrijheid. Zulke weging vindt plaats door te luisteren naar Gods Woord, met gebed om wijsheid en het vragen van raad. Jesaja 58:13 kan daarbij praktisch richting en houvast bieden.

2.11 Gevaar van **regelmatige zondagsarbeid** is dat je aan het ritme van zondagsrust onttrokken raakt, dat je geen kracht vindt om zo mogelijk aan één eredienst deel te nemen en dat je jezelf van het gemeentelven isoleert. Dan is een biddend leven extra nodig om toewijding aan de Heer van het leven en van zijn gemeente te ontvangen. Ook is het goed dat de gemeente om hen die beroepshalve moeten werken, heen gaat staan. Dit kan door gebed en persoonlijke aandacht voor elkaar. In het tijdstip van eredienst wordt zoveel mogelijk met hen rekening gehouden.

2.12 Zondagsarbeid die aanvaard wordt alleen om **financieel gewin** is verwerpelijk, zoals alle geldzucht (1 Tim. 6:9). Immers, 'niemand kan twee heren dienen. Jullie kunnen niet God dienen én de mammon', zegt Jezus, onze Heer (Mat. 6:24).

2.13 De wet van de HERE is richtsnoer van **dankbaarheid** voor de verlossing in Christus. Het vierde gebod helpt ons - in werken en rusten - de heiliging van heel ons leven te ontvangen. De Heilige Geest vervult de gemeente als een tempel. Daar ontvangen zondaars kracht om al de dagen van de week tot Gods eer te leven.

2.14 Christus bevrijdde de sabbat van menselijke wetten die een last op de rustdag legden. Het ontwikkelen van een patroon van zondagsheiliging vraagt **creativiteit**: om te ontdekken wat het goede, het welgevallige en volkomene voor God is (Rom. 12:2). Het vraagt om **liefde** om elkaar daarin tot een hand en een voet te zijn.

2.15 In het beoordelen van en spreken over elkaar is het goed een **levensstijl van geduld en barmhartigheid** te gebruiken. Niet de uiterlijke kenmerken van zondagsarbeid zijn richtinggevend. Het gaat om de motieven, waaronder de afwegingen van zondagsarbeid zijn gemaakt. Ook in dit kader zijn de woorden van de Here Jezus heilzaam: 'Als u had geweten wat bedoeld wordt met: "Barmhartigheid wil ik, geen offers", dan zou u geen onschuldige mensen hebben veroordeeld. Want de Mensenzoon is heer en meester over de sabbat' (Mat. 12:7-8).

2.16 In de geloofsopvoeding is het van belang een persoonlijke en gedeelde levensstijl te ontwikkelen. Daarbij kunnen **huisregels** helpen om rust en vrede op de dag van de Heer te vinden. Huisregels zijn afspraken tussen volwassenen, waarin duidelijkheid geboden wordt over keuzes van levensstijl inzake het vieren van de zondag (bijv. inzake huiswerk, het gebruik van media, het soort recreatie). De ruimte die de Geest in onze harten wil maken, mag niet door onze drukte verdrongen worden. Tegelijk geeft God de rustdag om te genieten van vrije tijd en ontspanning. Huisregels zijn afspraken die aan de kinderen geleerd worden als persoonlijke vormgeving van zondagsrust. Zo kan de jongere generatie leren in verantwoordelijkheid tot vormgeving van de rust te komen.

2.17 Een aspect van zondagsviering is ook alle vertrouwen op onszelf en eigen werk af te leggen. Alleen Christus is bij machte ons te bevrijden van de slavernij van de vloek en van de macht van zonde. **Bekering** van dode werken is omkeer naar de levende God.

2.18 Een krachteloze en vreugdeloze zondagsviering hangt samen met kleingeloof dat haar kracht niet vindt in Christus als Heer. Daarentegen leidt een levend geloof in Christus, de levende, tot een bezielde en blijde **viering** van de dag van zijn opstanding.

2.19 Gerichtheid op het volbrachte werk van Christus en de vernieuwende kracht van de Geest betekent voor de rustdag: alles **doen** wat een feestelijke viering van de dag van de Heer dient en alles **nalaten** wat daaraan afbreuk doet.

2.20 De samenleving is vervreemd van de zondag als rustdag. De zondag als dag van de kerk speelt zich veelal binnen de grenzen van de gemeente en de huizen af. De gemeente van Jezus Christus zal wegen zoeken om **contact te leggen** met de naaste en hem of haar uit te nodigen iets van de werkelijke rust te proeven. Aan wie tot geloof in Christus komt en zich bij de gemeente voegt willen we uitleggen waarom die dag ons zoveel waard is en laten zien hoe we in vreugde de zondag vieren (vgl. 2.15).

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze kunnen uitleggen dat ‘rust, vrijheid en samenzijn’ kernwoorden zijn, die de bedoeling van het 4^e gebod typeren.
- Ze kunnen aangeven dat het 4^e gebod teruggrijpt op de situatie voor de zondeval en heenwijst naar de toekomst die God wil geven.
- Ze begrijpen dat Jezus ons dichterbij de eigenlijke bedoeling van het 4^e gebod brengt
- Ze begrijpen dat het 4^e gebod niet 1 dag, maar ons hele leven raakt

Hart

- Ze gaan de zondag ervaren als een voorsmaak van de eeuwige rust

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugblik en introductie Korte terugblik. Geef een korte herhaling van wat er tot nu toe aan de orde geweest is (doe het vragenderwijs zodat je kunt testen wat er is blijven hangen). Wat hebben we behandeld toen het over God de Vader en de wet ging? Wat over Jezus en de wet? Enz. De vorige twee lessen hebben we gezien dat God ons wil bevrijden van de machten, en daarom een radicale keus voor Hem vraagt. We behandelen in deze blokken niet alle geboden, maar pikken er een paar uit. Deze les gaat over het 4^e gebod. Laat ze in groepjes van 2 of 3 even brainstormen over wat voor hen de ‘ideale zondag’ zou zijn? Inventariseer het resultaat.	

	Hang nu een poster op met de woorden ‘rust’ ‘vrijheid’ ‘samen-zijn’. Leg uit dat dat de kernwoorden zijn van waaruit we het vierde gebod gaan bekijken. Komen deze 3 zaken ook voor in hun ideaal-plaatje? Vervolgens hang je een poster op met deze tijdlijn (ook op werkblad) Om de betekenis van het 4^e gebod goed te begrijpen gaan we naar 4 momenten op die tijdlijn kijken.																					
19.25	1. de schepping Op het werkblad staat het volgende schema <table><tr><th></th><th>rust</th><th>vrijheid</th><th>samenzijn</th></tr><tr><td>voor de zondeval</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>toen God het 4^e gebod gaf</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>de diepere betekenis door Jezus</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>op weg naar de eeuwige sabbat</td><td></td><td></td><td></td></tr></table> Lees samen Genesis 1:31-2:3 Brainstorm samen even over hoe de 3 kernbegrippen in de situatie voor de zondeval tot z’n recht kwamen. Vul daarna de eerste rij van de tabel in. (rust: de eerste volledige dag van de mens was een rustdag> Wij hoeven het niet te maken. God heeft het gemaakt.		rust	vrijheid	samenzijn	voor de zondeval				toen God het 4 ^e gebod gaf				de diepere betekenis door Jezus				op weg naar de eeuwige sabbat				
	rust	vrijheid	samenzijn																			
voor de zondeval																						
toen God het 4 ^e gebod gaf																						
de diepere betekenis door Jezus																						
op weg naar de eeuwige sabbat																						

	vrijheid: waar mensen echt voor God leven is vrijheid: geen zonde, verslaving, zelfgerichtheid (vgl les 1) samenzijn: er was harmonie tussen de mensen, en er was harmonie met God. Vgl 3:8 God wandelde met de mens in de koelte van de hof)	
19.35	2. bij de Sinaï Op het werkblad staan de volgende teksten: Ex 20: 8-11; Deut 5:12-15; Lev 23: 1-3. (Leg uit dat de 10 geboden 2 keer voorkomen: in Exodus 20, als verteld wordt dat de Here de geboden gaf; en in Deuteronomium, waar Mozes vlak voor zijn sterven dat verhaal nog eens verteld, maar dat de argumentatie bij het 4^e gebod in Deut. anders is dan in Ex.) Laat ze in de teksten de gedeelten die over rust gaan onderstrepen met een doorgetrokkenlijn; de gedeelten die over bevrijding gaan onderstrepen met een stippellijn, en de gedeelten die over samenkomen gaan omcirkelen. Vraag nu de jongeren zich in te leven in de Israëlieten: ze hadden jaren slavernij achter de rug, ze waren net bevrijd, en nu was God naar hun toegekomen. Hoe komen deze geboden op hun over? - wat maakte rust zo speciaal? (in egypte werden ze als slaven opgejaagd) - wat maakte bevrijding speciaal? (ze konden elke sabbat hun bevrijding vieren) - wat maakte samenzijn zo speciaal? (God was naar hun toegekomen, ze mochten er samen zijn voor Hem.) Welke van de drie gelezen teksten gaat vooral over samenzijn? Welke vooral over bevrijding? Welke vooral over rust? Noteer de tekstverwijzingen in de tweede rij van de tabel. Leg uit dat God voor zijn bevrijde volk weer iets wil creëren dat lijkt op de situatie voor de zondeval, en dat hij hen zo op weg zet naar de toekomst, als het weer helemaal goed zal zijn met God.	
19.45	3. Jezus en de sabbat Start met de vraag: wij houden de sabbat niet meer op de 7^e dag, is dat omdat Jezus de sabbat heeft afgeschaft? In les 2 hebben we besproken dat Jezus de wet kwam vervullen (pak er evt. Mt 5:17 bij); Hij heeft het 4^e gebod niet afgeschaft, maar wil ons juist het gebod in zijn diepste betekenis leren.	

	Op het werkblad staan de volgende tekst: - Kol 2: 16-17 (In een gemeente uit joden, die nog steeds stipt de sabbat hielden, en heidenen, die op sabbat gewoon werkten, was er veel te doen over de sabbat) Wat zegt deze teksten over de betekenis van Jezus voor ons begrijpen van het 4^e gebod? Laat ze nu weer in tweetallen de derde rij van de tabel invullen. Bespreek daarna het resultaat (rust: jesus heeft voor ons alles gedaan, zelfs de dood overwonnen, daarom kunnen wij rusten in zijn werk; bevrijding: we waren slaaf van de zonde, maar zijn nu door Jezus bevrijd. samen vieren: Jezus heeft ervoor gezorgd dat wij weer samen bij God kunnen horen; dat vieren we voor zijn troon)	
19.55	4. op weg naar de eeuwige sabbat Op het werkblad staat : - Hebreëen 4:9-11 (Vertel iets over de bedoeling: de schrijver vertelt over het volk Israël dat op weg was naar de rust (leven in Kanaän); maar geeft ook aan dat dat niet de definitieve rust was. Net als het volk toen zijn wij op weg naar de rust, maar dit keer wel definitieve rust) lees nu samen HC znd 38 het tweede gedeelte. Ons leven moet dus gericht zijn op de eeuwige sabbat. Laat ze nu (evt eerst in tweetallen) de vierde rij van de tabel invullen: Hoe laat je zien in je leven dat je op weg bent naar: - de eeuwige rust - de definitieve bevrijding - het volmaakte samenzijn.	
20.00	Prestatie: De resultaten van de enquetes zijn binnen. Bespreek nu met elkaar hoe je de resultaten kunt verwerken. Bedenk vervolgens ook hoe je de resultaten kunt presenteren aan de gemeente. Maak afspraken over, wie wat doet.	

20.15	Huiswerk opgeven - memorisatietekst uitdelen - evt. opdracht mbt prestatie sluiting	
Huiswerk:	Huiswerk: - memorisatietekst leren - Het bijbelleesrooster: * Leviticus 19:32 Respect voor oude mensen is ontzag voor God * 1 Tessalonicenzen 5:12,13 Respect voor amtsdragers geeft vrede in de gemeente * 1 Timoteüs 6:1-2 Ook slaven moeten respect tonen voor hun meesters. Ook als is de slavernij vandaag gelukkig afgeschaft, we leren van deze oproep dat je als christen in alle omstandigheden respectvol moet blijven. * Spreuken 1:10-19 Respecteren van je ouders betekent ook: luisteren naar hun levenswijsheid * Spreuken 3:1-12 Als het goed is wijzen ouders met hun wijsheid van zichzelf af naar God, dat is een voorwaarde om hen gehoorzaam te kunnen zijn. * Handelingen 5:26-30 Er kunnen omstandigheden zijn waarin je God meer moet gehoorzamen dan aardse gezagsdragers. * Daniël 3:8-18 Nog een voorbeeld van mensen die God meer gehoorzaamden dan aardse gezagsdragers.	

c. benodigde materialen

- flap met kernwoorden en tijdlijn
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Psalm 92; Psalm 122; Gz 73; Gz 176a:1,2 en 6, LB 328; E&R 59

bijbelgedeelten: Gen.1:21-2:3; Ex. 31: 12-17; Neh. 13: 15-22; Mc 2:23-3:6; Hebr 4: 1-13

belijdenis: HC znd 38

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze kunnen uitleggen dat 'rust, vrijheid en samenzijn' kernwoorden zijn, die de bedoeling van het 4 ^e gebod typeren.				
	2 - Ze kunnen aangeven dat het 4 ^e gebod teruggrijpt op de situatie voor de zondeval en heenwijst naar de toekomst die God wil geven.				
	3 - Ze begrijpen dat Jezus ons dichterbij de eigenlijke bedoeling van het 4 ^e gebod brengt				
	4 - Ze begrijpen dat het 4 ^e gebod niet 1 dag, maar ons hele leven raakt				
	5. - Ze gaan de zondag ervaren als een voorsmaak van de eeuwige rust				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

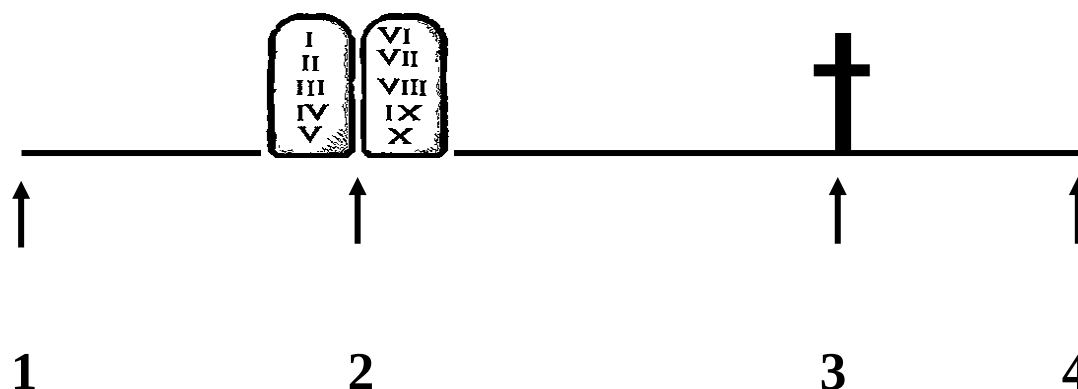
Rust, vrijheid en samen-zijn

blok D - nivo 3 - avond 7

Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Terugblik en introductie
19.25	1. de schepping
19.35	2. bij de Sinai
19.45	3. Jezus en de sabbat
19.50	4. op weg naar de eeuwige sabbat
20.00	Presentatie
20.10	Huiswerk en sluiting

Introductie

1. de schepping

	Rust	Vrijheid	Samenzijn
voor de zondeval			
toen God het 4 ^e gebod gaf			

	Rust	Vrijheid	Samenzijn
de diepere betekenis door Jezus			
op weg naar de eeuwige sabbat			

2. bij de Sinai

rust: doorgetrokken lijn; bevrijding: stippellijn; samenkomen: omcirkelen.

Exodus 20: 8-11

8 Houd de sabbat in ere, het is een heilige dag. 9 Zes dagen lang kunt u werken en al uw arbeid verrichten, 10 maar de zevende dag is een rustdag, die gewijd is aan de HEER, uw God; dan mag u niet werken. Dat geldt voor u, voor uw zonen en dochters, voor uw slaven en slavinnen, voor uw vee, en ook voor vreemdelingen die bij u in de stad wonen. 11 Want in zes dagen heeft de HEER de hemel en de aarde gemaakt, en de zee rustte hij. Daarom heeft de HEER de sabbat gezegend en heilig verklaard.

Deuteronomium 5:12-15

12 Neem de sabbat in acht, zoals de HEER, uw God, u heeft geboden; het is een heilige dag. 13 Zes dagen lang kunt u werken en al uw arbeid verrichten, 14 maar de zevende dag is een rustdag, die gewijd is aan de HEER, uw God; dan mag u niet werken. Dat geldt voor u, voor uw zonen en dochters, voor uw slaven en slavinnen, voor uw runderen, uw ezels en al uw andere dieren, en ook voor vreemdelingen die bij u in de stad wonen; want uw slaaf en slavin moeten evengoed rusten als u. 15 Bedenk dat u zelf slaaf was in Egypte totdat de HEER, uw God, u met sterke hand en opgeheven arm bevrijdde. Daarom heeft hij u opgedragen de sabbat te houden.

Leviticus 23: 1-3

1 De HEER zei tegen Mozes: 2 ‘Zeg tegen de Israëlieten: “Dit zijn de hoogtijdagen van de HEER, die je als heilige dagen samen moet vieren. Dit zijn mijn hoogtijdagen:

3 Zes dagen kun je werken, maar de zevende dag is het sabbat, een dag van volstrekte rust, die je als heilige dag samen moet vieren. Je mag die dag geen enkele bezigheid verrichten. Waar je ook woont, het moet een rustdag zijn die aan de HEER gewijd is.

3. Jezus en de sabbat

Kolossenzen 2: 16-17

Laat niemand u iets voorschrijven op het gebied van eten en drinken of het vieren van feestdagen, nieuwemaan en sabbat. 17 Dit alles is slechts een schaduw van wat komt – de werkelijkheid is Christus.

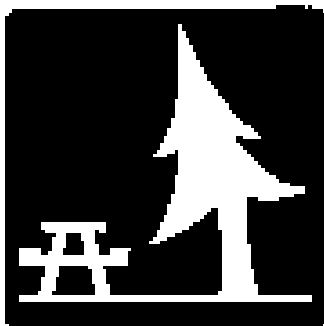

4. op weg naar de eeuwige sabbat

Hebreeën 4:9-11

9 Er wacht het volk van God dus nog steeds een sabbatsrust. 10 En wie is binnengegaan in zijn rust, vindt rust na zijn werk zoals God na het zijne.

11 Laten we dus alles op alles zetten om te kunnen binnengaan in die rust, en zo voorkomen dat ook maar iemand dit voorbeeld van ongehoorzaamheid volgt en te gronde gaat.

Zondag 38 HC

Wat gebiedt God in het vierde gebod?

(Ten eerste....) Ten tweede dat ik al de dagen van mijn leven mijn slechte werken nalaat, de Here door zijn Geest in mij laat werken, en zo de eeuwige sabbat in dit leven begin.

Aantekeningen:

Huiswerk

Uitgedeelde memorisatietekst

Verwerken enquêteresultaten.

Bijbelleesrooster

Leviticus 19:32

Respect voor oude mensen is ontzag voor God

1 Tessalonicenzen 5:12,13

Respect voor amtsdragers geeft vrede in de gemeente

1 Timoteüs 6:1-2

Ook slaven moeten respect tonen voor hun meesters. Ook als is de slavernij vandaag gelukkig afgeschaft, we leren van deze oproep dat je als christen in alle omstandigheden respectvol moet blijven.

Spreuken 1:10-19

Respecteren van je ouders betekent ook: luisteren naar hun levenswijsheid

Spreuken 3:1-12

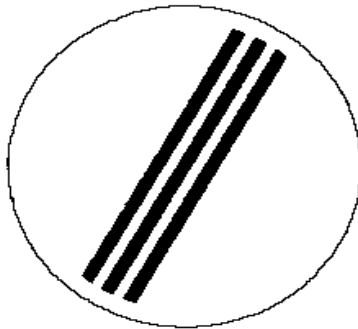
Als het goed is wijzen ouders met hun wijsheid van zichzelf af naar God, dat is een voorwaarde om hen gehoorzaam te kunnen zijn.

Handelingen 5:26-30

Er kunnen omstandigheden zijn waarin je God meer moet gehoorzamen dan aardse gezagsdragers.

Daniël 3:8-18

Nog een voorbeeld van mensen die God meer gehoorzaamden dan aardse gezagsdragers.

Avond 8 Gelovig omgaan met gezag

Achtergrondinformatie

Inleiding

Bedoeling van deze les is dat de jongeren gaan beseffen dat het goed is dat God via mensen (ouders en andere gezagsdragers) ons leven leidt, en dat we die mensen de eer moeten geven die hen toekomt.

Overgang naar de tweede tafel

In het eerste tot het vierde gebod gaat het over onze verhouding tot God. Géén andere goden, God niet afbeelden, Gods naam niet misbruiken, tijd voor God nemen. In het vijfde t/m het tiende gebod gaat het over onze verhouding tot onze naaste. En wat is dan het eerste dat we horen?

Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan wordt u gezegend met een lang leven in het land dat de HEER, uw God, u geven zal.

Waarom zou dit als eerste genoemd worden? Doodslag, stelen en overspel zijn toch veel erger dan niet naar je ouders luisteren?

Het waren echter de ouders die joodse kinderen op de weg van het geloof brachten.

Luisterden kinderen daarnaar, dan zouden ze een gezegend leven hebben in het beloofde land.

Luisterden ze niet, dan zouden ze het merken (en dat is gebeurd ..).

Het vijfde gebod moet dus worden begrepen in het licht van het gehoorzamen en leren liefhebben van de Here. Er zijn zelfs joodse rabbijnen die het vijfde gebod daarom rekenen bij de 'eerste tafel'.

Op veel plaatsen lezen we in het OT dat ouders de kinderen moeten vertellen van de bevrijdende werken van God en zijn wet. Zie bijvoorbeeld Deuteronomium 6 en Psalm 78.

Uit 'Geloven.nu' les 19.2

De plaats van de ouders

Ouders hebben een sleutelpositie in het verbond dat God sluit met de gelovigen en hun kinderen. Daarom zijn goede opvoeding en gehoorzaamheid van groot belang. Ouders laten je zien hoe je als kind van God, afhankelijk van Gods genade, onderweg naar Hem toe, luisterend naar Gods woorden en sprekend tot Hem in gebed. Ouders zijn wegwijzers naar God, voorbeelden in het e. als kind van God. Zij geven het goede nieuws over de redding van zonde en dood door. Ouders zijn zelf ook afhankelijk van Gods redding. Kinderen moeten geduld hebben met de zwakheden en gebreken van ouders. Zij moeten hen blijven respecteren, omdat God hen door hen wil leiden.

'Allen die over je gesteld zijn'

Er zijn meer mensen die het over je te zeggen hebben, die gezag over je krijgen. God stelt mensen over je aan, stelt ze in een positie waarin ze recht hebben op je eer en respect. Niet omdat ze het verdiend hebben, maar omdat God hen in die positie plaatst. Je moet hen gehoorzamen als aan de Here, Rom. 13: 1,2; Ef. 6: 1,5. Er zijn verschillende soorten gezag: ouders (thuis en overal), leerkrachten (op school), ambtsdragers (de kerk, je leven voor God), overheid (de samenleving), directie e.d. (werk). Hun bevoegdheid hangt samen met hun taak.

De belofte bij het vijfde gebod

Het houden van Gods geboden geeft je een veilig en goed leven. Daar zet God nog een streep orde door aan het vijfde gebod een belofte te verbinden, een lang en gelukkig leven! Zie ook Ef. 6; 1-3

Gezag en macht

Gezag en macht zijn niet hetzelfde. Gezag is het recht op een positie. Je hebt het wettig voor het zeggen, dat geeft je spreken kracht. Anderen moeten je gehoorzamen omdat je gezag hebt. Macht is de kracht waarmee je je gezag handhaaft. Macht is als zodanig nog niet wettig, denk maar aan de leider van een opstand. Gezag geeft je het recht om van macht gebruik te maken, denk maar aan de politie van een land. Gezag zonder macht gaat niet. In het vijfde gebod geeft God ouders (en andere gezagsdragers) gezag in hun positie. De macht die zij uitoefenen, moeten zij uiteindelijk verantwoorden tegenover God, die hun in deze positie plaatste.

Grenzen aan gezag

Je moet God meer gehoorzamen dan mensen, Hand. 5: 29. Tegen die grens aan het gezag loop je aan als ouders of anderen misbruik maken van hun positie. Het is zaak dan hulp te zoeken bij vertrouwde mensen, om een goede weg te gaan.

Uit 'geloven.nu' les 19.3

De overheid is door God ingesteld

In Rom 13: 1-7 staat dat er geen gezag is, dat niet door God verleend wordt. Dat geldt ook voor de overheid, zij staat in dienst van God. Door de overheid wil de Here zorgen voor orde en recht, voor wetten en regels en handhaving daarvan. Ook hoort de overheid op te komen voor zwakken in de samenleving en hen te beschermen.

Zo wordt de ongebondenheid van mensen in toom gehouden, NGB art 36. Tegelijk is het de taak van de overheid de kerk te beschermen en te bevorderen dat het evangelie doorverteld kan worden. Zo krijgt God als hoogste koning van deze aarde, de eer die Hem toekomt.

Om haar gezag te kunnen handhaven heeft God de overheid de bevoegdheid gegeven kwaden te straffen. We noemen dit wel de 'zwaardmacht' van de overheid.

Omgaan met de overheid

Gehoorzaamheid aan de overheid laat je zien door de wetten te houden, belasting te betalen, respect te tonen tegenover overheidsdienaars en voor hen te bidden, opdat wij rustig en ongestoord kunnen leven, in alle vroomheid en waardigheid, 1 Tim. 2:1,2.

Gehoorzaamheid aan de overheid is een gebod van God. Dat gebod geldt ook als de overheid een slechte overheid is. Rom. 13 stamt uit een tijd met een zeer goddeloze overheid! Je moet gehoorzamen, omdat de Here het wil, dat is wat anders dan gehoorzamen als de pakkans hoog is!

Overheid onder de hemelse koning

In het uitoefenen van haar taak, kan een goede overheid een beeld zijn van God zelf, door rechtvaardige wetten uit te vaardigen, op te komen voor zwakken, zorgvuldig met de geldmiddelen om te gaan en te zorgen voor een eerlijke rechtspraak, zie ook hier Rom. 13. Als zonde en slechtheid bestraft en bestreden worden, kunnen burgers dankbaar zijn voor recht en rechtvaardigheid.

Een schemaatje

‘eren’ betekent letterlijk: ze hun gewicht toekennen. Maar wat geeft ouders (en andere gezagsdragers) hun gewicht? De bijbel zegt: de positie, die God hen gegeven heeft. Achter de ouders staat God.

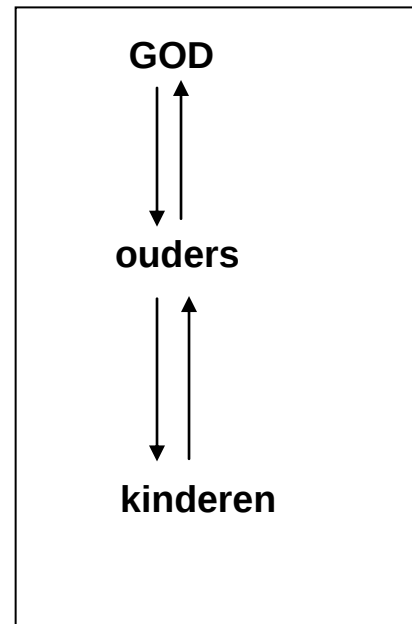
Dat betekent:

a. kinderen moeten achter hun ouders God zien, die hen die ouders gegeven heeft. En daarom gehoorzamen, niet alleen als het hun uitkomt, maar omdat ze hun ouders als gezagsdragers namens de Here erkennen.

(de naar boven gerichte pijlen)

b. ouders moeten naar hun kinderen toe, God de Vader reflecteren. Ze moeten laten zien dat ze namens Hem, en in zijn lijn in hun kinderen opvoeden

(de naar beneden gerichte pijlen)

Niet alleen de ouders ook de andere gezagsdragers

Dat het vijfde gebod niet alleen over het eren van de ouders gaat, maar over het eren van alle gezagsdragers kun je op 2 manieren uitleggen:

a. alle geboden raken een heel gebied

Als Jezus in Mat.5 de geboden uitlegt laat hij zien dat de geboden veel breder zijn dan de letterlijke tekst. Zo gaat het 6^e gebod (pleeg geen moord) over het leven van je naaste, dat je ook niet mag aantasten door b.v. verbaal geweld. Het 7^e gebod gaat over het hele terrein van relaties en sexualiteit; het 8^e gebod raakt heel je omgaan met bezit, enz. Zo raakt het 5^e gebod het omgaan met allen die gezag over je hebben.

b. ouders hadden in de tijd van Mozes een veel bredere functie

In de tijd van Mozes bestond een gezin uit meerdere generaties incl. personeel. De ouders waren ook degenen die je les gaven. Je leerde ook je beroep van je ouders. Er was nog geen catechisatie, dus ze gaven ook ahw catechisatie; de sacramenten (besnijdenis en pascha) vonden in gezinsverband plaats; de familie was er ook voor hulp en steun bij werkloosheid, ziekte en ouderdom; en tenslotte waren de vaders (opa's/ oudsten) ook verantwoordelijk voor de rechtspraak. Kortom dat hele brede tereen van het leven wordt in dit gebod geraakt.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze kennen het 5^e gebod en kunnen uitleggen wat het betekent
- Ze weten dat dit gebod niet beperkt blijft tot het eren van ouders en kunnen uitleggen waarom
- Ze weten wat Romeinen 13 te zeggen heeft over de overheid
- Ze kunnen aangeven wat de christelijke houding tov de overheid is..

Hart:

- Ze zijn meer gemotiveerd om gezagsdragers te eren en voor ze te bidden

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	terugkoppeling Dit is alweer de laatste les van dit blok. - Laat ze allemaal iets noemen wat hen in de afgelopen lessen geraakt heeft of wat hen is bijgebleven. - Praat nog even door over de bedoeling die God met zijn wet heeft voor ons leven - vraag ook nog even naar de les van vorige week: welke kernpunten zijn er bij het 4 ^e gebod naar voren gekomen (rust, bevrijding, samenkomen)	
19.20	Intro 5 ^e gebod Tot nu toe ging het (bij de eerste 4 geboden) over God liefhebben boven alles. Vanavond beginnen we met het deel dat gaat over je naaste liefhebben als jezelf. Leg uit: Waarom zou dit als eerste genoemd worden? Doodslag, stelen en overspel zijn toch veel erger dan niet naar je ouders luisteren? Het waren echter de ouders die joodse kinderen op de weg van het geloof brachten. Het vijfde gebod gaat dus over het gehoorzamen en leren liefhebben van de Here. Er zijn zelfs joodse rabbijnen die het vijfde gebod daarom rekenen bij de 'eerste tafel'. Geef ze onderstaand schema (op werkblad, maar zet het ook op een poster) en laat ze in tweetallen met elkaar overleggen wat ermee bedoeld wordt i.v.m het 5 ^e gebod.	

	God ↓↑ Ouders/gezagsdragers ↓↑ jij Bespreek het daarna samen. Achter je ouders en achter andere gezagsdragers zie je God dat betekent voor je ouders dat zij jou God moeten laten zien. Bespreek ook het verschil tussen macht en gezag: - kun je gezag hebben, maar geen macht (voorbeelden?) - kun je macht uitoefenen zonder gezag (voorbeelden?)	
19.30	Bijbelstudie Romeinen 13: 1-7 Een mooie intro is als je een filmfragment laat zien of een passage uit een boek of tijdschrift (of van internet) voorleest dat gaat over christenvervolging. Laat ze nadenken over de vraag: Hoe zou jij je als christen opstellen in zo'n situatie? Lees nu samen Romeinen 13: 1-7 Leg uit dat dit waarschijnlijk in een tijd van christenvervolging geschreven is; en dat in die tijd keizers vaak aan de macht kwamen door hun voorganger uit de weg te ruimen. Bespreek de volgende vragen (op werkblad) - Keizers als de decadente wrede Nero, waarom moet je die als christen gehoorzamen? - Staan gezagsdragers altijd in dienst van God? - Maak eens concreet wat dit gedeelte betekent voor jou houding vandaag tov de overheid. (voorbeelden)	
19.40	artikel 36 NGB Waarom heeft God de overheid ingesteld? Inventariseer antwoorden op een flap. Lees vervolgens samen artikel 36 NGB (op werkblad) welke taken kom je hier tegen? (aanvullen op de flap) welke vragen heb je hierbij?	
19.50	Bespreking adhv stellingen Schrijf de volgende stellingen groot op een poster. Per stelling één poster. 1 Op een bepaalde leeftijd hoef je je ouders niet meer te gehoorzamen 2 Gezag heb je niet vanzelf, dat moet je verdienen. 3 Een gelovige moet belasting gewillig en zonder morren betalen.	

	4 Ik bid geregeld voor de overheid 5 (verzin zelf nog wat stellingen) Geef daarna alle jongeren rode (oneens) , groene (eens) of oranje (weet niet) stikkertjes. (of stiften dan kunnen ze hun met die stiften stippen zetten). Laat ze die stikkertjes opplakken bij de verschillende stellingen. Ga daarna dit met hen bespreken. Wat maakt dat je eens was met de stelling of oneens. Geef ze vooral de ruimte om uit te leggen waarom en misschien ook weer nuanceringen aan te brengen.	
20.00	Presentatie: Maak de laatste afspraken over de enquête; Hoe gaan we de zaak presenteren: - in een kerkdienst? - In het kerkblad? - op een avond met de ouders? Bespreek ook hoe we dit blok gaan afronden. Hoe betrekken we daar de gemeente en de ouders bij. Verdeel eventuele taken.	
20.10	Huiswerk opgeven - taken mbt slotavond; presenteren enquête - memorisatiekaartje Afsluiting - Lees 1 Tim 2: 1-3 Inventariseer gebedspunten en sluit samen in gebed af.	
Huiswerk:	Huiswerk: - memorisatietekst leren - taken voor de prestatie uitvoeren	

c. benodigde materialen

- poster met sschema
- poster met stellingen; stickertjes
- flaps, stiften
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Psalm 105, Ps 78: 1-2; Ps 90:1,8 ; Ps 111:5-6; Ps128, Gz 11, Gz 141

bijbelgedeelten: Deut.6:1-9; Psalm 78:1-11; Hand. 5:29; Rom13:1-7; Ef. 6: 1-4; 1 Tim.2:1-3

belijdenis: HC znd 39

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze kennen het 5 ^e gebod en kunnen uitleggen wat het betekent				
	Ze weten dat dit gebod niet beperkt blijft tot het eren van ouders en kunnen uitleggen waarom				
	ze weten wat Romeinen 13 te zeggen heeft over de overheid				
	ze kunnen aangeven wat de christelijke houding tov de overheid is..				
	Ze zijn meer gemotiveerd om gezagsdragers te eren en voor ze te bidden				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

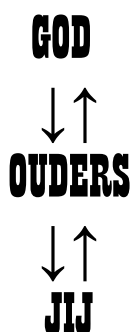
Gelovig omgaan met gezag

Blok D - nivo 3 - avond 8

Tijd	Wat gaan we doen
19.00	Mentorkwartiertje
19.15	Terugkoppeling
19.20	Intro 5e gebod
19.30	Bijbelstudie Romeinen 13:1-7
19.40	artikel 36 NGB
19.50	Bespreking aan de hand van stellingen
20.00	Prestatie
20.10	Huiswerk en sluiting

Intro 5e gebod

*Kun je gezag hebben, maar geen macht (voorbeelden)?
Kun je macht uitoefenen zonder gezag?*

Bijbelstudie Romeinen 13:1-7

Keizers als de decadente wrede Nero, waarom moet je die als christen gehoorzamen?

Staan gezagsdragers altijd in dienst van God?

Maak eens concreet wat dit gedeelte betekent voor jouw houding vandaag tov de overheid (voorbeelden)

Artikel 36 NGB

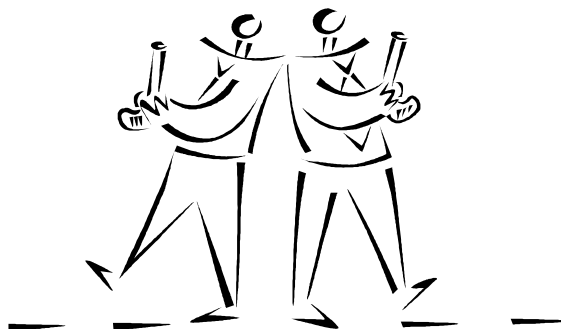
De taak van de overheid

Wij geloven dat onze goede God om de verdorvenheid van het menselijk geslacht geboden heeft, dat er koningen, vorsten en overheden zullen zijn. Hij wil namelijk dat de wereld geregeerd wordt door wetten en staatsregelingen, zodat de ongebondenheid van de mensen bedwongen wordt en alles in goede orde onder hen toegaat³. Hiertoe heeft Hij de overheid het zwaard in handen gegeven tot bestraffing van de slechte en bescherming van de goede mensen (Rom. 13:4). Haar taak is niet

alleen zorg te dragen voor de openbare orde en daarover te waken, maar ook de heilige dienst van de kerk te beschermen, en te bevorderen dat het koninkrijk van Jezus Christus komt en het Woord van het evangelie overal gepredikt wordt, zodat God door ieder geëerd en gediend wordt, zoals Hij in zijn Woord gebiedt. Verder is ieder, welke positie hij ook heeft, verplicht zich aan de overheid te onderwerpen, belasting te betalen, haar eer en eerbied te bewijzen, haar gehoorzaam te zijn in alles wat niet in strijd is met Gods Woord, en voor haar te *bidden* dat de Heer haar bestuurt op al haar wegen, *zodat wij een stil en rustig leven mogen leiden in alle godsvrucht en waardigheid* (1 Tim. 2:1, 2). Op dit punt wijzen wij de wederdopers en andere oproerige mensen af en in het algemeen allen die overheid en gezag verwerpen, de rechtsorde omver willen werpen door het invoeren van gemeenschap van goederen, en die de goede zeden die God onder de mensen heeft ingesteld, verstoren.

Stellingen

- 1 *Op een bepaalde leeftijd hoef je je ouders niet meer te gehoorzamen*
- 2 *Gezag heb je niet vanzelf, dat moet je verdienen.*
- 3 *Een gelovige moet belasting gewillig en zonder morren betalen.*
- 4 *Ik bid geregeld voor de overheid*
- 5 (verzin zelf nog wat stellingen)

Aantekeningen:

Uitgedeelde memorisatietekst

Afronden enquête

Christian cowboy

Ridin' with the Lord

